

**UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE**

**FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD**

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

katedra mediálních studií

**Mgr. Jan Jirků**

**Nastolování témat na lokální úrovni**

*Rigorózní práce*

Praha 2011

Autor práce: **Mgr. Jan Jirků**

Vedoucí práce: **Prof. PhDr. Jan Jirák, Ph.D.**

Oponent práce:

Datum obhajoby: 2011

Hodnocení:

## **Bibliografický záznam**

JIRKŮ, Jan. *Nastolování témat na lokální úrovni*. Praha: Karlova univerzita, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, katedra mediálních studií 2011. 179 s. Vedoucí rigorózní práce Prof. PhDr. Jan Jiráček, Ph.D.

## **Anotace**

Rigorózní práce *Nastolování témat na lokální úrovni* pojednává o konceptu nastolování témat (agenda-setting) a aplikuje jej na výzkumy prováděné v lokálních podmínkách. Prověřuje, do jaké míry funguje proces nastolování témat na této úrovni a jak se konkrétně projevuje. Následuje přitom současný výzkumný trend v oblasti nastolování témat, který se vyznačuje přesunem z makrostrukturální na mikrostrukturální úroveň a nahrazováním obecných hypotéz konkrétními. Práce popisuje vztahy mezi občany Nového Města na Moravě včetně integrovaných obcí coby představiteli lokální veřejné agendy, bezplatně distribuovaným čtrnáctideníkem *Novoměstsko* jako zástupcem lokální mediální agendy a novoměstskými komunálními politiky, tedy reprezentanty lokální politické agendy. Vychází přitom z průkopnických studií, které prověřovaly platnost konceptu nastolování témat na makrostrukturální úrovni, a rovněž využívá kvantitativní i kvalitativní výzkumné metody, o něž se opíraly. Vzhledem k tomu, že v období mezi prvním a druhým výzkumem došlo ke změně způsobu vydávání čtrnáctideníku a ke změnám ve vedení města, práce rovněž analyzuje jejich dopady na proces nastolování témat.

## **Annotation**

The rigorous thesis named Agenda-setting at the Local Level deals with concept agenda-setting and applies it on the research made in local conditions. It is checked to what degree the process of agenda-setting is functional on this level and how in the concrete it expresses oneself. At the same time follows up-to-date trend of research in agenda-setting being characterized by displacement from macro structural level to micro structural level and by replacement of general hypotheses to concrete hypotheses. The rigorous thesis describes relationships among citizens of Nové Město na Moravě including integrated villages as representatives of local public agenda, toll-free fortnightly Novoměstsko that belongs to local media agenda and municipal politicians as representatives of local political agenda. It is based on groundbreaking studies that checked the validity of agenda-setting on the macro structural level and it is used quantitative and qualitative methods that propped oneself upon that studies. The way of fortnightly publishing and the town government were changed in the period between the first and the second research. Therefore, the rigorous thesis also analyzes impact of these changes on the process of agenda-setting.

## **Klíčová slova**

Indikátory reálného světa, lokální agenda, mediální agenda, nastolování témat, politická agenda, radniční listy, veřejná agenda.

## **Keywords**

Real-world indicators, local agenda, media agenda, agenda-setting, political agenda, townhall journal, public agenda.

## **Prohlášení**

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že vlastní text práce má celkem 161 744 znaků s mezerami.
3. Prohlašuji, že totožná práce nebyla využita k získání stejného nebo jiného titulu.
4. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna veřejnosti pro účely výzkumu a studia.

V Praze dne 15. února 2011

Mgr. Jan Jirků

## **Poděkování**

Na tomto místě bych rád poděkoval Prof. PhDr. Janu Jirákovi, Ph.D. za zodpovědné a kreativní vedení práce, svým blízkým za pochopení i podporu a všem, kteří mi poskytli hloubkový rozhovor nebo vyplnili dotazník, za ochotu.

## Obsah

<b>1. ÚVOD A MOTIVACE K VÝBĚRU TÉMATU .....</b>	<b>10</b>
<b>2. TEORETICKÁ VÝCHODISKA .....</b>	<b>12</b>
2.1 KONCEPT AGENDA-SETTING .....	12
2.1.1 <i>Teoretické ukotvení konceptu agenda-setting .....</i>	<i>12</i>
2.1.2 <i>Reálný svět, mediální, veřejná a politická agenda .....</i>	<i>19</i>
2.1.3 <i>Měření agend .....</i>	<i>20</i>
2.1.4 <i>Vývoj představ o procesu nastolování témat .....</i>	<i>21</i>
2.1.5 <i>Kritika konceptu agenda-setting .....</i>	<i>23</i>
2.2 PROVEDENÉ STUDIE .....	25
2.2.1 <i>Chapel Hill Study .....</i>	<i>25</i>
2.2.2 <i>The Issues of the Sixties .....</i>	<i>29</i>
2.2.3 <i>Viewer Characteristics and Agenda Setting by Television News .....</i>	<i>31</i>
<b>3. VLASTNÍ VÝZKUMY A STUDIE .....</b>	<b>35</b>
3.1 FORMULACE HYPOTÉZ .....	35
3.2 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMNÉHO MATERIÁLU .....	36
3.2.1 <i>Lokalizace výzkumných prací .....</i>	<i>36</i>
3.2.2 <i>Dějiny vydávání čtrnáctideníku Novoměstsko .....</i>	<i>39</i>
3.2.3 <i>Charakteristika čtrnáctideníku Novoměstsko vydávaného v období prvního výzkumu .....</i>	<i>40</i>
3.2.4 <i>Charakteristika čtrnáctideníku Novoměstsko vydávaného v období druhého výzkumu .....</i>	<i>43</i>
3.3 CHARAKTERISTIKA POUŽITÝCH METOD .....	47
3.3.1 <i>Kvantitativní tematická analýza .....</i>	<i>47</i>
3.3.2 <i>Dotazníkové šetření .....</i>	<i>50</i>
3.3.3 <i>Hlubkové rozhovory .....</i>	<i>58</i>
3.4 KATEGORIZACE TÉMAT VE ČTRNÁCTIDENÍKU NOVOMĚSTSKO A POROVNÁNÍ JEJICH ČETNOSTÍ .....	61

3.4.1	<i>Tematická skladba čtrnáctideníku Novoměstsko v období říjen 2008 až březen 2009</i>	61
3.4.2	<i>Tematická skladba čtrnáctideníku Novoměstsko v období červenec 2010 až prosinec 2010</i>	64
3.4.3	<i>Porovnání tematické skladby čtrnáctideníku Novoměstsko v období říjen 2008 až březen 2009 s obdobím červenec 2010 až prosinec 2010</i>	67
3.5	VNÍMÁNÍ NOVOMĚSTSKA A JEHO TÉMAT ČTENÁŘI	69
3.5.1	<i>Posloupnost témat veřejné agendy dle zjištění z prvního výzkumu</i>	69
3.5.2	<i>Posloupnost témat veřejné agendy dle zjištění z druhého výzkumu</i>	75
3.5.3	<i>Zdroje informací</i>	80
3.5.4	<i>Čtenost Novoměstska</i>	85
3.5.5	<i>Novoměstsko jako zdroj nezávislých informací</i>	88
3.5.6	<i>Hodnocení nové podoby Novoměstska respondenty při druhém výzkumu</i>	90
3.6	TÉMATA NASTOLOVANÁ NOVOMĚSTSKEM VERSUS TÉMATA POVAŽOVANÁ ČTENÁŘI ZA DŮLEŽITÁ	94
3.7	VLIV KOMUNÁLNÍCH POLITIKŮ NA OBSAH NOVOMĚSTSKA	97
3.7.1	<i>Hlubkový rozhovor se starostkou města provedený při prvním výzkumu</i>	97
3.7.2	<i>Hlubkový rozhovor se členem redakční rady provedený při prvním výzkumu</i>	99
3.7.3	<i>Hlubkový rozhovor s redaktorkou Novoměstska provedený při prvním výzkumu</i>	101
3.7.4	<i>Hlubkový rozhovor se starostou města provedený při druhém výzkumu</i>	103
3.7.5	<i>Hlubkový rozhovor s redaktorkou Novoměstska provedený při druhém výzkumu</i>	105
3.7.6	<i>Shrnutí závěrů z provedených hlubkových rozhovorů</i>	107
<b>4.</b>	<b>SHRUTÍ VÝSLEDKŮ, POTVRZENÍ, NEBO VYVRÁCENÍ HYPOTÉZ</b>	<b>110</b>



<b>5. ZÁVĚR .....</b>	<b>113</b>
<b>RESUMÉ .....</b>	<b>114</b>
<b>SUMMARY .....</b>	<b>115</b>
<b>SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK .....</b>	<b>116</b>
<b>POUŽITÁ LITERATURA .....</b>	<b>120</b>
<b>SEZNAM PŘÍLOH .....</b>	<b>125</b>
<b>PŘÍLOHY .....</b>	<b>126</b>

# 1. Úvod a motivace k výběru tématu

S vývojem médií se utvářely a proměňovaly také představy o jejich účincích na příjemce. Byla formulována řada teorií, z nichž některé byly záhy překonány či vyvráceny a některé si dodnes drží svou pevnou pozici na poli mediálních studií. Ke druhé skupině teorií o působení a účincích médií se řadí také koncept **agenda-setting** (do češtiny se překládá jako **nastolování témat**), poprvé vymezený roku 1972 ve studii výzkumníků z University of North Carolina Maxwella McCombse a Donalda Shawa nazvané *The Agenda-Setting Function of Mass Media*<sup>1</sup>. Od té doby uplynulo již devětadvacet let, během nichž probíhal vývin teorie, avšak její podstata zůstala stejná, přičemž stále jde o respektovanou teorii, která inspiruje řadu výzkumů. Stala se rovněž východiskem pro moji rigorózní práci.

Prvotní výzkumy ověřující platnost konceptu agenda-setting se omezovaly na „velká témata“, jako jsou nastolování témat v období volební kampaně, témata nastolovaná v určitém období na území celého státního útvaru či nastolování témat prostřednictvím televizního zpravodajství. Probíhaly tedy na makrostrukturální úrovni, snažily se potvrdit existenci konceptu a odvodit všeobecně platné závěry. Až postupem času, s celkovými paradigmatickými posuny v mediálních studiích, se začal přístup výzkumníků ubírat i směrem k mikrostrukturální úrovni a nastal obrat k méně obecným tématům, přičemž se opustilo od zevšeobecňujícího trendu a začalo se uvažovat o tom, jak koncept skutečně funguje a jak se projevuje v konkrétních podmínkách. Do ohniska pozornosti se tak například dostaly různé komunity a témata, která jsou pro ně podstatná, ve srovnání s tématy, jež jsou jim předkládána.

Koncept nastolování témat může po teoretické stránce zastřešovat nepřeberné množství výzkumů. Ve své práci bych rád prověřil platnost tohoto konceptu a mechanismy nastolování témat na lokální úrovni. Tento přístup označuji jako výzkum lokální agendy. Pojmem lokální agenda vyjadřuji nastolování témat v nejnižších územně správních jednotkách státu, jako jsou části obcí, obce nebo mikroregiony.

---

<sup>1</sup> McCOMBS, Maxwell, SHAW, Donald. *The Agenda-Setting Function of Mass Media*. In PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion, and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. s. 17-26.

Tento způsob náhledu na problematiku nastolování témat je možno zařadit k výzkumům na mikrostrukturální úrovni<sup>2</sup>. Konkrétní oblastí, v níž budou mé výzkumy probíhat, se stane obec, konkrétně město Nové Město na Moravě, které má vlastní samosprávu a vlastní čtrnáctideník Novoměstsko, což přináší předpoklad, že v něm může k nastolování témat docházet.

Ověřování konceptu agenda-setting na lokální úrovni mě oslovuje proto, že budu mít možnost ještě více se ponořit a prozkoumat vztahy mezi obyvateli Nového Města na Moravě, neboť i představitelé redakce a zvolení zastupitelé jsou zároveň občany města, ale také proto, že mě láká příležitost přispět svými poznatky k dosavadnímu vědění o nastolování témat, a rozšířit tak problematiku o další úhel pohledu.

Stěžejní otázka, na niž by měly výsledky zrealizovaného výzkumu odpovědět, zní, zda je vůbec možné hovořit na lokální úrovni o nastolování témat. Budu se proto také zabývat sledováním míry uvědomění si nastolování témat lidmi, kteří do tohoto procesu vstupují jako podavatelé, a příjemci sdělení. Budu také usilovat o to, abych vysledoval, zda případné změny týkající se čtrnáctideníku Novoměstsko nebo personálního obsazení vedení města nějak proces nastolování témat ovlivňují. Z toho důvodu hodlám realizovat dva výzkumy, mezi nimiž bude časový odstup, a to minimálně takový, že během něj dojde k nějakým změnám, které lze pokládat vzhledem ke sledované problematice za významné.

---

<sup>2</sup> Nastolováním témat na lokální úrovni se zabýval už jeden z prvních výzkumů prověřujících koncept nastolování témat: PALMGREEN, Philip, CLARKE, Peter. *Agenda-Setting With Local and National Issues*. In PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion, and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. s. 109-117. Zaměřil se na sledování rozdílů ve skladbě témat, která vstupují do celostátní a která vstupují do lokální agendy. Výsledky výzkumu mimo jiné poukázaly na to, že média nemusí být na lokální úrovni pro veřejnost nejvýznamnějším zdrojem informací o tématech. Je možno předpokládat, že tato skutečnost vyplyne i z prováděné studie.

## 2. Teoretická východiska

### 2.1 Koncept agenda-setting

#### 2.1.1 Teoretické ukotvení konceptu agenda-setting

V každém sociálním systému existuje soubor témat, která se dotýkají daného společenství. Pro společenství však mají jednotlivá témata rozdílnou závažnost, některá jsou důležitá, jiná méně důležitá a další zcela nepodstatná. Lidé si sestavují žebříček témat podle subjektivního vnímání jejich podstatnosti. Tato posloupnost se promítá do jejich každodenního života a jednání. Koncept nastolování témat se zabývá právě způsobem, jak si lidé utvářejí tematické žebříčky, obzvláště pak vlivy, jež na uspořádání témat podle důležitosti působí.

Vzhledem k tomu, že koncept nastolování témat spadá v mediálních studiích mezi teorie popisující účinky médií, jeho vznik je konkrétně řazen do fáze představ o spíše mocných médiích a do úvah o jejich dlouhodobém a nepřímém vlivu<sup>3</sup>, je jasné, že jedním z vlivů, které koncept popisuje, je vliv médií. Joseph S. M. Trenaman a Denis McQuail uvedli v roce 1961, tedy ještě před prvním uceleným definováním konceptu a jeho pojmenováním, že doklady svědčí velmi silně pro to, že lidé přemýšlejí o tom, co je jim řečeno, ale na žádné úrovni si nemyslí to, co je jim řečeno<sup>4</sup>. Podobně uvažoval i Bernard C. Cohen, jenž v roce 1963 tvrdil, že tisk nemusí být vždy úspěšný ve vštěpování čtenářům, co si mají myslet, ale je výrazně úspěšný ve vštěpování čtenářům, o čem mají přemýšlet<sup>5</sup>. Vliv médií na formování představ veřejnosti o důležitosti jednotlivých témat podrobněji popisují Maxwell McCombs a Donald Shaw ve studii nazvané *The Agenda-Setting Function of Mass Media* z roku 1972. Tito dva výzkumníci zavedli pojem agenda-setting a jsou považováni za tvůrce první definice konceptu. Podle nich jsou informace z masových médií pro některé lidi těmi jedinými, které mají k dispozici. Lidé se proto rozhodují na základě informací

---

<sup>3</sup> JIRÁK, Jan, KÖPPLOVÁ, Barbara. *Média a společnost : Stručný úvod do studia médií a mediální komunikace*. 2. vyd. Praha : Portál, 2007. s. 163-166.

<sup>4</sup> McQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. 3. vyd. přeložili Jan Jiráček a Marcel Kabát. Praha : Portál, 2007. s. 388.

<sup>5</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 12.

z médií – to, co vědí, většinou nepochází z jejich vlastní zkušenosti, ale z druhé nebo třetí ruky, tedy z masových médií, případně od jiných lidí. McCombs a Shaw vyslovili hypotézu vztahující se k působení médií při volebních kampaních, že masová média nastolují politická témata při každé politické kampani a jejich nápadnou prezentací obracejí pozornost právě k nim<sup>6</sup>.

Novináři den za dnem selektují zprávy a ty vybrané prezentují určitým způsobem, čímž přiřkládají tématům různou míru důležitosti. Veřejnost přitom přebírá představy o důležitosti témat z médií<sup>7</sup>. Jedinec se obrací na média jako na pomocníky, kteří mu tím, že mu poskytují informace, zároveň nabízejí možnost orientovat se ve světě, a zbavují jej tak strachu z prázdnoty<sup>8</sup>. Čerpat informace z médií může kdykoliv, a tak může být kdykoliv seznamován s tím, jakou důležitost média jednotlivým tématům přisuzují, neboť informační tok směrem od médií k příjemcům je nepřetržitý<sup>9</sup>. Někteří novináři však funkci nastolování témat odmítají, přičemž vysvětlují, že informují o událostech, které se dějí ve světě. Nedoplňují však, jakým způsobem informují. Žurnalistika je založena na výběru a ti, kteří ji provozují, skládají obraz o světě<sup>10</sup>.

Existují teorie, které se snaží vysvětlit podstatu působení mediální agendy na veřejnou agendu. Kalvas se je pokoušel empiricky porovnat, přičemž se zaměřil na určení vztahu mezi frekvencí sledování televizních zpráv a mírou podobnosti agendy televizního zpravodajství s individuální agendou příjemce<sup>11</sup>. Potvrdit se mu povedlo tak zvaný paměťový model, který tvrdí, že se zvyšující se frekvencí sledování televizních zpráv roste i míra podobnosti obou agend<sup>12</sup>. Paměťový model vychází z poznatků kognitivních psychologů o lidské paměti a jejím fungování nashromážděných na přelomu 70. a 80. let 20. století. Vysvětluje, že čím častěji se jedinec o tématu dozvídá, tím hlouběji se mu vryje do paměti a snadněji

---

<sup>6</sup> McCOMBS, Maxwell, SHAW, Donald. The Agenda-Setting Function of Mass Media. In PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion, and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. s. 17-18.

<sup>7</sup> McCOMBS, Maxwell. *Setting the Agenda : The Mass Media and Public Opinion*. 3rd edition. Cambridge : Polity Press, 2006. s. 1.

<sup>8</sup> McCOMBS, Maxwell. *Setting the Agenda : The Mass Media and Public Opinion*. 3rd edition. Cambridge : Polity Press, 2006. s. 36.

<sup>9</sup> LOWERY, Shearon A., De FLEUR, Melvin L. *Milestones in Mass Communication Research : Media Effects*. 3rd edition. New York : Longman Publishers USA, 1995. s. 266.

<sup>10</sup> McCOMBS, Maxwell. *Setting the Agenda : The Mass Media and Public Opinion*. 3rd edition. Cambridge : Polity Press, 2006. s. 21.

<sup>11</sup> KALVAS, František, KREIDL, Martin. Jaký je vliv obsahu a struktury televizního zpravodajství na vnímání důležitosti vybraného tématu českou veřejností?. *Sociologický časopis*. 2007, roč. 43, č. 2, s. 336-337.

<sup>12</sup> WANTA Wayne. *The Public and The National Agenda : How People Learn About Important Issues*. 1st edition. Mahwah : Lawrence Erlbaum Associates, Inc., 1997. s. 18-19.

se mu vybaví, když se po něm požaduje, aby jmenoval důležité téma, jak se obvykle děje při zjišťování veřejné agendy<sup>13</sup>. Částečně pozitivního výsledku dosáhla ještě teorie důvěry v mediální instituce, neboť s rostoucí důvěrou k médiu rostla i podobnost obou agend, avšak ta rostla také s mírou sledování zpráv, i když jedinec médiu nedůvěřoval<sup>14</sup>. Teorie důvěry v mediální instituce popisuje stav, kdy člověk při odpovídání vybírá jako důležité takové téma, o němž byl informován nějakým zdrojem, jež považuje za objektivní, nejčastěji médii. Lidé totiž od médií očekávají, že pro ně ze všech témat a událostí vybírají skutečně ty nejdůležitější a že tímto způsobem odrážejí realitu<sup>15</sup>.

Představy autorů McCombse a Shawa o nastolování témat se omezovaly pouze na působení médií směrem ke společnosti. Širší pojetí konceptu nabídla autorská dvojice James W. Dearing a Everett M. Rogers. Rozlišili tři typy tematických žebříčků, a sice mediální agendu, veřejnou agendu a politickou agendu, přičemž poukázali na jejich vzájemnou provázanost.

Dearing a Rogers si pod pojmem agenda-setting představují probíhající soutěž mezi navrhovateli témat o získání pozornosti mediálních profesionálů, veřejnosti a politických elit<sup>16</sup>. Agendu chápou jako soubor témat, která jsou předmětem komunikace v určité době a jsou hierarchicky odstupňována podle důležitosti<sup>17</sup>. Zabývají se také tím, proč jsou informace o některém tématu dostupné veřejnosti v demokratické společnosti, zatímco o jiných tématech nejsou, jak je utvářeno veřejné mínění a proč na některá témata reagují politici svými činy, kdežto jiná zůstávají bez jakékoliv odezvy z jejich strany<sup>18</sup>. Princip podobně shrnuje také McCombs, podle něj existuje mnoho témat, která bojují o pozornost, ale jen některá jsou v tomto procesu úspěšná<sup>19</sup>.

Proces nastolování témat se může podílet na zachování sociální stability, ale také může podněcovat a přispívat k realizaci sociálních změn, přitom vždy záleží na tom, jak se skladba témat odrazí na společnosti, tedy jaké reakce vyvolá. Tematická

---

<sup>13</sup> WANTA Wayne. *The Public and The National Agenda : How People Learn About Important Issues*. 1st edition. Mahwah : Lawrence Erlbaum Associates, Inc., 1997. s. 19.

<sup>14</sup> KALVAS, František, KREIDL, Martin. Jaký je vliv obsahu a struktury televizního zpravodajství na vnímání důležitosti vybraného tématu českou veřejností?. *Sociologický časopis*. 2007, roč. 43, č. 2, s. 337.

<sup>15</sup> KALVAS, František, KREIDL, Martin. Jaký je vliv obsahu a struktury televizního zpravodajství na vnímání důležitosti vybraného tématu českou veřejností?. *Sociologický časopis*. 2007, roč. 43, č. 2, s. 337.

<sup>16</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 1-2.

<sup>17</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 2.

<sup>18</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 2.

<sup>19</sup> MCCOMBS, Maxwell. *Setting the Agenda : The Mass Media and Public Opinion*. 3rd edition. Cambridge : Polity Press, 2006. s. 2.

skladba se mění s časem, jde o kontinuální proces. Existují ovšem témata, u nichž lze díky jejich povaze předpokládat, že se proboují do tematické skladby s velkou pravděpodobností. Jde o témata, která přirozeně vzbuzují zvýšenou pozornost lidí – atakují jejich antropologické konstanty, jsou jimi například negativní a konfliktní témata. Neplatí to však všeobecně. Některá konfliktní témata totiž na sebe vůbec nemusí strhávat pozornost, pokud nejsou považována za dostatečně veřejná, nebo některá témata, která jsou prvotně nekonfliktní, se naopak mohou stát během svého časového vývoje konfliktními<sup>20</sup>. McCombs shrnuje přínos procesu nastolování témat pro společnost tak, že díky své schopnosti utvářet společenskou shodu v tom, jaká témata jsou důležitá, napomáhá udržovat dohled nad sociálním prostředím, přispívá k tvorbě konsensu mezi různými společenskými strukturami a podílí se na utváření kultury<sup>21</sup>.

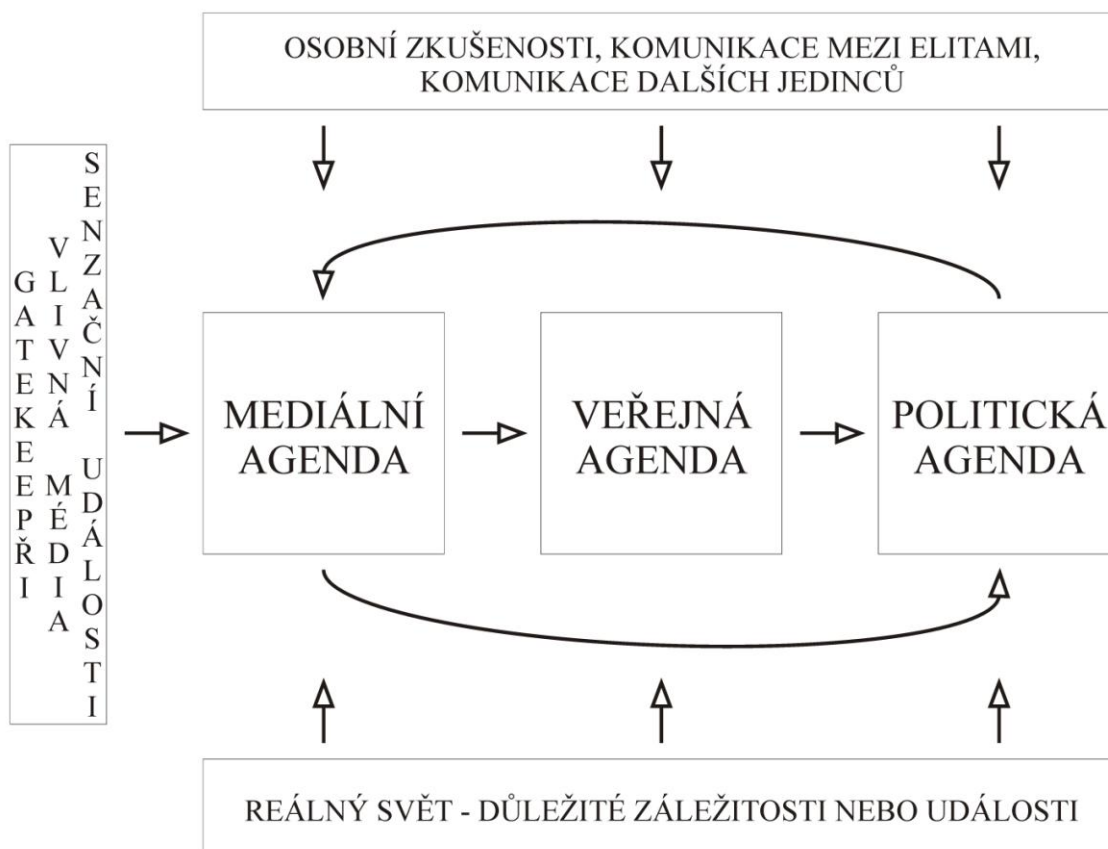
Dearing a Rogers v dalších úvahách vycházejí právě z předpokladu, že nastolování témat může ovlivňovat sociální stabilitu i sociální změny. Pojem téma definují jako sociální problém, často konfliktní, který má mediální pokrytí, a přitom poukazují na to, že nastolování témat musí neodmyslitelně být také politickým procesem, čímž se odlišují od předchozího pojetí procesu a rozšiřují ho. Rozlišují mediální agendu, veřejnou agendu a politickou agendu (viz Schéma 2.1), které se vzájemně ovlivňují<sup>22</sup>.

---

<sup>20</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 2-4.

<sup>21</sup> McCOMBS, Maxwell. *Setting the Agenda : The Mass Media and Public Opinion*. 3rd edition. Cambridge : Polity Press, 2006. s. 141.

<sup>22</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 3-5.



*Schéma 2.1* Provázání mediální agendy, veřejné agendy a politické agendy<sup>23</sup>

Schéma naznačuje, že zatímco mediální agenda a politická agenda jsou vzájemně provázané, tedy že se mohou navzájem ovlivňovat při určování pořadí důležitosti témat, tak veřejná agenda nemůže ovlivňovat mediální agenda, avšak sama jí je ovlivňována, což zcela odráží původní McCombsův a Shawův koncept. Veřejná agenda nicméně může působit na politickou agenda, o čemž McCombs a Shaw už neuvažovali. Schéma též připouští, že veřejná agenda může být kromě médií formována také pomocí vlastní zkušenosti, mezilidské komunikace či vědomím o důležitých událostech, které se odehrávají v reálném světě.

Výzkumná tradice existuje dle Dearinga a Rogerse u všech tří typů agend. Hlavní závislou proměnnou při výzkumech mediální agendy představuje důležitost určitého tématu v médiích. Při výzkumech veřejné agendy to je důležitost určitého tématu v očích veřejnosti. Nepatrně odlišné jsou výzkumy politické agendy, které jsou založeny na sledování počtu politických činů, o nichž lze uvažovat

<sup>23</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 5.



jako o reakcích na mediální či veřejnou agendu. Proto autoři posouvají vymezení konceptu nastolování témat, když jej definují jako probíhající soutěž mezi navrhovateli témat o získání pozornosti mediálních profesionálů, veřejnosti a politických elit<sup>24</sup>. O procesu nastolování témat je možno uvažovat teprve v případě, když totéž téma vyvolá vlnu zpráv či informací, byť s různým obsahem, u nichž je patrný dopad na příjemce. Není to tedy výsledek zachycení jedné nebo několika zpráv<sup>25</sup>.

Během doby, která uplynula ode dne, kdy se začalo hovořit o konceptu nastolování témat, se měnil také cíl výzkumů. Podle Dearinga a Rogerse je možno sledovat dvě původní linie, jimiž se provedené studie ubíraly. Jedna z linií se zaměřovala hlavně na poznání veřejné agendy. Tuto tendenci, k níž inklinovali především vědci z oboru masové komunikace při sledování účinků médií, odstartovali McCombs a Shaw roku 1972. Jejich Chapel Hill Study je totiž založena na sledování vlivu mediální agendy na veřejnou agendu<sup>26</sup>. Druhá linie se odvíjí od studia politické agendy a drží se jí zejména politologové a sociologové. Zásadní otázky, které si pokládají tito vědci, zní: „Jaké má určité téma úspěch v politické agendě? Jak se utváří a sjednocuje kolektivní pozornost kolem sociálních problémů? Jak mohou masová média přímo ovlivnit politickou agendu?“ Obě linie se jeví jako nespojité a mediální agenda je v nich považována za danost. K výzkumu nastolování mediální agendy a k úsilí o sledování propojení všech tří typů agend se přistoupilo až v pozdějších výzkumech<sup>27</sup>. Současné studie se posouvají z makrostrukturální do mikrostrukturální úrovně<sup>28</sup>, a to až směrem k jedincům a rozdílům v jejich vztahu k jednotlivým tématům z hlediska důležitosti<sup>29</sup>.

Směry, jimiž se mohou ubírat výzkumy propojení mediální a veřejné agendy, shrnul Everett M. Rogers, prezident Mezinárodní komunikační asociace, při svém vystoupení v mexickém městě Acapulco. Jeho rozdělení nese název po místě, kde bylo prezentováno, a označuje se jako Acapulco typologie. Rozlišuje dva pohledy na nastolování témat, přičemž jedním z nich je zaměření na komplexní sadu témat

---

<sup>24</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 5-6.

<sup>25</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 14-15.

<sup>26</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 16-17.

<sup>27</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 17.

<sup>28</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 13.

<sup>29</sup> KALVAS, František. Agenda-setting. Případová studie. In KUNŠTÁT, Daniel, et al. *České veřejné mínění : výzkum a teoretické souvislosti*. 1. vyd. Praha : Sociologický ústav Akademie věd ČR, 2006. s. 103.

a druhým sledování jediného tématu, a dva pohledy na pozornost veřejnosti k tématům, přičemž se lze zabývat buď celou populací, nebo jednotlivci<sup>30</sup>.

Kombinací obou dvojic vznikají čtyři možné výzkumné perspektivy. První spojuje komplexní sadu témat se zaměřením na celou populaci, jde tedy o porovnávání posloupnosti důležitosti témat z pohledu médií s posloupností důležitosti témat, jak ji vnímá veřejnost. Z tohoto směru částečně vychází tato rigorózní práce. Druhá se přesouvá od celé populace k jednotlivcům a zabývá se tím, jak jednotlivci seřazují témata dle důležitosti. Třetí se zabývá pozicí konkrétního tématu v celé společnosti, k čemuž se obvykle přidává ještě faktor času. Takovéto studie prověřují, do jaké míry se konkrétní téma objevuje v médiích a do jaké míry ho veřejnost vnímá jako důležité. Často dochází ještě ke sledování časového vývoje důležitosti tématu v mediální i veřejné agendě. Čtvrtá alternativa představuje zcela experimentální úroveň, neboť vedle sebe staví jedno téma a jednotlivce. Pro výzkumy ubírající se tímto směrem je typický scénář, že jedinec je vystaven určitému sdělení a je tázán před jeho spatřením a po jeho spatření, jaká témata považuje ze svého pohledu za důležitá<sup>31</sup>. Acapulco typologii přibližuje Tabulka 2.2.

ZAMĚŘENÍ VÝZKUMU	Celá populace	Jednotlivci
Komplexní sada témat	Perspektiva číslo 1: <b>POŘADÍ</b>	Perspektiva číslo 3: <b>AUTOMATICKÉ PŮSOBENÍ</b>
Jedno téma	Perspektiva číslo 2: <b>PŘIROZENÁ HISTORIE</b>	Perspektiva číslo 4: <b>KOGNITIVNÍ PORTRÉT</b>

*Tabulka 2.2 Acapulco typologie<sup>32</sup>*

<sup>30</sup> McCOMBS, Maxwell. *Setting the Agenda : The Mass Media and Public Opinion*. 3rd edition. Cambridge : Polity Press, 2006. s. 30.

<sup>31</sup> McCOMBS, Maxwell. *Setting the Agenda : The Mass Media and Public Opinion*. 3rd edition. Cambridge : Polity Press, 2006. s. 31-32.

<sup>32</sup> McCOMBS, Maxwell. *Setting the Agenda : The Mass Media and Public Opinion*. 3rd edition. Cambridge : Polity Press, 2006. s. 31.

## 2.1.2 Reálný svět, mediální, veřejná a politická agenda

**Reálný svět** (žitá skutečnost) a dění v něm je jedním z faktorů, které působí na utváření mediální, veřejné i politické agendy prostřednictvím zkušenosti s konkrétní situací (viz Schéma 2.1). Jako příklad může posloužit událost, kdy na nějakém místě dojde ke střelbě na nějakou osobu. Kolemjdoucí se stanou svědky činu, načerpají tak vlastní zkušenost, o kterou se budou dělit s dalšími lidmi. Tím může téma nebezpečí na ulicích vstoupit do veřejné agendy. Do mediální agendy pronikne tak, že v nedaleké redakci novináři zaslechnou střelbu, přijdou na místo a o tématu budou informovat ve svém titulu. Stejný zvuk uslyší zastupitel bydlící v sousedství redakce a bude informovat politiky, přičemž navrhne opatření, jak zamezit podobným případům. Informace o reálném světě v podobě skutečných hodnot přináší soubory všech zaznamenaných položek, které jej popisují<sup>33</sup>. Dění v reálném světě ovšem nemusí vždy být předlohou pro tematickou skladbu<sup>34</sup>. Zkoumáním vlivu dění v reálném světě na mediální agendu se zabýval například G. Ray Funkhouser.

**Mediální agenda**, tedy témata v médiích a posloupnost jejich důležitosti z pohledu médií, byla nejprve považována za danost, jež ovlivňuje veřejnou i politickou agendu. Pak ovšem vyvstala otázka, kterou poprvé položil roku 1980 Steve Chaffee, co stojí za umístěním nějakého tématu do mediální agendy. Následně realizované výzkumy potvrdily, že nejde jen o podněty z reálného světa, ale existuje množství různorodých vlivů na mediální agendu<sup>35</sup>. Utváření mediální agendy ovšem nezávisí jen na zařazení nějakého tématu, ale i na způsobu jeho prezentace. Na důležitost tématu, kterou mu médium přikládá, upozorňuje příjemce řada znaků. U tištěných a podobně u internetových médií to bývá například zařazení tématu na titulní stranu (v případě internetu do popředí úvodního okna), velikost titulku nebo délka příspěvku, v případě rozhlasu se důležitost odvíjí od času věnovanému tématu i od pořadí příspěvku v rámci relace a v případě televizní agendy, která je obvykle limitovaná počtem i délkou zpravodajských nebo publicistických relací a jejich přesným zařazením do programu vysílání, přikládá tématu význam už jeho pouhé zařazení<sup>36</sup>.

---

<sup>33</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 18.

<sup>34</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 39.

<sup>35</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 24.

<sup>36</sup> McCOMBS, Maxwell. *Setting the Agenda : The Mass Media and Public Opinion*. 3rd edition. Cambridge : Polity Press, 2006. s. 2.

**Veřejnou agendu** lze vymezit podobně jako mediální agendu, avšak s tím rozdílem, že jde o témata, o něž se zajímá veřejnost a jež veřejnost řadí podle svých představ o jejich důležitosti<sup>37</sup>. Na studium veřejné agendy a vlivů, které na ni působí, se zaměřila řada vědců, a to hlavně v počátcích existence konceptu nastolování témat, ale také v rámci výzkumné linie zaměřené na účinky médií<sup>38</sup>.

Odlíšné pojetí přísluší **politické agendě**. Jde o jakoukoliv zaznamenanou akci politiků reprezentujících kteroukoliv úroveň státní správy, která usiluje o řešení problémů vyskytujících se ve veřejné agendě. Veřejná agenda ovšem nepředstavuje jediný vliv na činy politiků, jak dokumentuje Schéma 2.1, z čehož vyplývá častá otázka výzkumů zacílených na politickou agendu: „Jak se určité téma dostane do politické agendy?“ Jedna z možných odpovědí zní, že politické procesy ovlivňuje veřejné mínění, ale nebylo by vhodné opomíjet fungování symbiotického provázání mediální a politické sféry. Novináři potřebují zdroje zpráv a politici potřebují mediální pokrytí pro své návrhy, počiny a názory<sup>39</sup>. Politická agenda obvykle nepředstavuje primární zájem oboru mediální studia, častěji je sledována politikology nebo sociology<sup>40</sup>.

### 2.1.3 Měření agend

Pro všechny typy agend, ale i pro ukazatele vypovídající o dění v reálném světě jsou k dispozici různé způsoby, jak je měřit. Vždy záleží na cíli konkrétní studie, na podmínkách jejího vzniku a na rozhodnutí vědců. U žádného odborného textu by neměl chybět přesný popis použitých metod včetně odůvodnění.

**Údaje o reálném světě** jsou k dispozici na různých úřadech nebo v archivech, které se zabývají jejich shromažďováním. Kupříkladu G. Ray Funkhouser vycházel ve své studii zejména z dat dostupných v Statistical Abstracts of the United States<sup>41</sup>.

**Veřejná agenda** se obvykle měří prostřednictvím výzkumů veřejného mínění, v nichž je zkoumanému vzorku obyvatelstva pokládána otázka, jejíž autorství

---

<sup>37</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 5-6.

<sup>38</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 16-17.

<sup>39</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 72-74.

<sup>40</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 17.

<sup>41</sup> FUNKHOUSER, G. Ray. *The Issues of the Sixties : An Exploratory Study in the Dynamics of Public Opinion*. In PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. s. 36.

je připisováno Georgi Gallupovi: „Co je podle vás nejdůležitější problém, kterému v současné době čelí tato země?“ Ze získaných odpovědí lze odvodit pozici tématu ve veřejné agendě<sup>42</sup>.

Technikou, která se většinou používá při popisu **mediální agendy**, je kvantitativní obsahová analýza, pomocí níž se zjišťuje počet zpráv o daném tématu v médiích<sup>43</sup>. Bernard Berelson ke kvantitativní obsahové analýze uvedl, že jde o výzkumnou techniku pro objektivní, systematický a kvantitativní popis zjevného obsahu komunikace<sup>44</sup>.

Největší variabilitu používaných technik vykazuje měření **politické agendy**. Vždy by se však mělo ubírat směrem sledování příslušných politických činů, předkládání zákonů, porcování rozpočtu nebo času věnovanému tématu v debatě politiků<sup>45</sup>.

#### 2.1.4 Vývoj představ o procesu nastolování témat

Koncept nastolování témat nepřišel nahodile až s McCombsovou a Shawovou prací v roce 1972, ale předcházelo mu několik studií, které se sice nesoustřeďovaly čistě na proces nastolování témat a které explicitně jev neoznačovaly jako agenda-setting, nicméně na něj poukazovaly. První stopy je možno vysledovat v práci Public Opinion autora Waltera Lippmanna už z roku 1922, v níž je zmíněn vztah mezi masovými médii a veřejností. Rozšíření nabídli Paul F. Lazarsfeld a Robert K. Merton v letech 1948 a 1964, když upozorňovali, že média vtiskují tématům punc důležitosti tím, čím více se o nich zmiňují. Významný posun nastal roku 1963 u Bernarda C. Cohena, jenž formuloval myšlenku, která se později začala označovat jako metafora procesu agenda-setting<sup>46</sup>. Podle něj tisk nemusí být vždy úspěšný ve vštěpování čtenářům, co si mají myslet, ale je výrazně úspěšný ve vštěpování čtenářům, o čem mají přemýšlet<sup>47</sup>. S podobnou formulací přišli

---

<sup>42</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 17.

<sup>43</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 18.

<sup>44</sup> ČÁBELOVÁ, Lenka, et al. Praktický projekt Český rozhlas o České televizi : Kvantitativní obsahová analýza zpravodajství Českého rozhlasu o tzv. Vánoční krizi České televize na přelomu let 2000 a 2001. In SCHULZ, Winfried, et al. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 2. přeprac. vyd. Praha : Karolinum, 2004. s. 76.

<sup>45</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 18.

<sup>46</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 9.

<sup>47</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 12.

roku 1961 Joseph S. M. Trenaman a Denis McQuail: „Doklady svědčí velmi silně pro to, že lidé přemýšlejí o tom, co je jim řečeno, ale na žádné úrovni si nemyslí to, co je jim řečeno<sup>48</sup>.“ Veškeré tyto představy překonávaly odmítavý postoj k tezi, že média ovlivňují příjemce, který byl obvyklý v době od poloviny čtyřicátých let do první třetiny šedesátých let dvacátého století<sup>49</sup>.

Přelom nastal roku 1972 díky Maxwellu McCombsovi a Donaldu Shawovi, kteří poprvé pojmenovali a vymezili koncept agenda-setting. Od té chvíle lze hovořit přímo o vývoji konceptu nastolování témat. Hned v roce 1973 přišel G. Ray Funkhouser se studií, v níž se snažil vystihnout vliv dění v reálném světě na mediální agendu, čímž obohatil původní koncept o položku reálný svět, neboť poukázal na to, že dění v reálném světě zasahuje do procesu nastolování témat. Obrat pozornosti k politické agendě nastal díky Robertu W. Cobbovi a Charlesi D. Elderovi, kteří vytvořili model nastolování politické agendy. O nastolování témat na mikrostrukturální úrovni začali poprvé přemýšlet Shanto Iyengar a Donald R. Kinder v roce 1987, což odstartovalo sérii experimentálních studií veřejné agendy na úrovni začínající komunitami a končící jednotlivci<sup>50</sup>. Tento trend doplněný ještě o sledování vývoje jednoho tématu v čase pokračuje do současnosti<sup>51</sup>.

S konceptem nastolování témat se pracuje i v českých vědeckých kruzích. Jeho teoretické vymezení obohacené o historický náhled a kritický rozbor i zhodnocení provedených studií je nabízeno v příspěvku *Agenda-setting : teoretická východiska* od autora Vlastimila Nečase, který byl publikován ve sborníku odborných statí nazvaném *České veřejné mínění : výzkum a teoretické souvislosti*<sup>52</sup>, dále ve sborníku odborných statí nazvaném *Agenda-setting: teoretické přístupy*<sup>53</sup> či v publikaci *Nastolování agendy : Role masové a interpersonální komunikace, osobní zkušenosti a genderu* od autora Františka Kalvase<sup>54</sup>. V roce 2009 navíc vyšel český překlad knihy *Setting the agenda* napsané Maxwellem McCombsem<sup>55</sup>. Výzkumy provedené v České

---

<sup>48</sup> McQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. 3. vyd. přeložili Jan Jiráček a Marcel Kabát. Praha : Portál, 2007. s. 388.

<sup>49</sup> LOWERY, Shearon A., De FLEUR, Melvin L. *Milestones in Mass Communication Research : Media Effects*. 3rd edition. New York : Longman Publishers USA, 1995. s. 265.

<sup>50</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 9-10.

<sup>51</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 13.

<sup>52</sup> NEČAS, Vlastimil. *Agenda-setting : teoretická východiska*. In KUNŠTÁT, Daniel, et al. *České veřejné mínění : výzkum a teoretické souvislosti*. 1. vyd. Praha : Sociologický ústav Akademie věd ČR, 2006. s. 79-89.

<sup>53</sup> ŠKODOVÁ, Markéta, et al. *Agenda-setting: teoretické přístupy*. Praha : Sociologický ústav Akademie věd ČR, 2008. 87 s.

<sup>54</sup> KALVAS, František. *Nastolování agendy : Role masové a interpersonální komunikace, osobní zkušenosti a genderu*. Plzeň : Západočeská univerzita v Plzni, 2009. 162 s.

<sup>55</sup> McCOMBS, Maxwell. *Agenda setting : Nastolování agendy: masová média a veřejné mínění*. 1. vyd. z anglického originálu přeložili Tomáš Kačer a Vlastimil Nečas. Praha : Portál, 2009. 256 s.

republiky jsou shrnuty ve sborníku nazvaném *Veřejná a mediální agenda: komparativní analýza tematizace veřejné sféry*<sup>56</sup>. Poznatky z dalších výzkumů byly publikovány v časopisu *Mediální studia (Role interpersonální komunikace a genderu v nastolování témat*<sup>57</sup>) a v Sociologickém časopisu (*Jaký je vliv obsahu a struktury televizního zpravodajství na vnímání důležitosti vybraného tématu českou veřejností?*<sup>58</sup>).

## 2.1.5 Kritika konceptu agenda-setting

Zatímco některé teorie, které usilovaly o vymezení účinků médií na příjemce, byly záhy překonány nebo vyvráceny, jako byla například zpětně různě pojmenovávaná teorie pojednávající o bezmoci publika, která vystihovala představy o působení médií na počátku 20. století<sup>59</sup>, některé teorie si dodnes drží svou pevnou pozici na poli mediálních studií. Řadí se k nim také koncept nastolování témat, který dosud nezaznamenal žádnou explicitní kritiku, nicméně nezůstává neměnný s časem. McCombs přičítá stálou funkčnost konceptu jeho kompatibilitě s rozmanitou škálou pozdějších přístupů v sociálních vědách, z nichž mnohé vznikaly právě na jeho pozadí<sup>60</sup>.

Nevýhodou konceptu nastolování témat je bohatá provázanost jeho jednotlivých složek. Právě proto nikdy nebyly všechny vztahy testovány jako celek<sup>61</sup>. Existuje množství výzkumů, které zkoumají vztahy mediální agendy nebo pracují s vlivem indikátorů reálného světa, ovšem roli politické agendy se nevěnuje na poli mediálních studií taková pozornost. Tato situace, která byla navíc podpořena vývojem politické komunikace, dala vzniknout konceptu mediatizace politiky. Ten rozšiřuje původní chápání politické agendy a jejího provázání s ostatními složkami, jež vstupují do procesu nastolování témat. Zastánci tohoto konceptu kritizují koncept nastolování

---

<sup>56</sup> ŠKODOVÁ, Markéta, NEČAS, Vlastimil, et al. *Veřejná a mediální agenda: komparativní analýza tematizace veřejné sféry*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2009. 148 s.

<sup>57</sup> KALVAS, František, RŮŽIČKA, Michal. Role interpersonální komunikace a genderu v procesu nastolování témat. *Mediální studia*. 2008, roč. 3, č. 1, s. 36-56.

<sup>58</sup> KALVAS, František, KREIDL, Martin. Jaký je vliv obsahu a struktury televizního zpravodajství na vnímání důležitosti vybraného tématu českou veřejností?. *Sociologický časopis*. 2007, roč. 43, č. 2, s. 333-359.

<sup>59</sup> JIRÁK, Jan, KÖPPLOVÁ, Barbara. *Média a společnost : Stručný úvod do studia médií a mediální komunikace*. 2. vyd. Praha : Portál, 2007. s. 161.

<sup>60</sup> McCOMBS, Maxwell. *Setting the Agenda : The Mass Media and Public Opinion*. 3rd edition. Cambridge : Polity Press, 2006. s. 86.

<sup>61</sup> KALVAS, František, KREIDL, Martin. Jaký je vliv obsahu a struktury televizního zpravodajství na vnímání důležitosti vybraného tématu českou veřejností?. *Sociologický časopis*. 2007, roč. 43, č. 2, s. 335.

témat v tom, že dává do souvislosti účinky médií s jejich obsahem, nikoliv s průběhem komunikace, čímž jej řadí mezi tak zvané statické modely komunikace<sup>62</sup>. Koncept mediatizace, zařazovaný naopak mezi tak zvané dynamické modely komunikace, vychází tedy z toho, jaký prostor média věnují výměně informací mezi politiky a veřejností, jaké rysy politická komunikace vykazuje a do jaké míry je její podoba ovlivněna povahou médií<sup>63</sup>. Sleduje také, kdo politickou komunikaci provádí, tedy zapojení osob, které přímo nejsou politiky, do tohoto procesu<sup>64</sup>.

Koncept mediatizace vychází z podobného předpokladu jako koncept nastolování témat, že lidé se spoléhají na média jako na zdroj informací, avšak připojuje ještě tezi, že pro politiky a ostatní významné elity média představují informátory o společenských trendech, na něž se obracejí, když potřebují být jejich prostřednictvím prezentováni<sup>65</sup>. Strömbäck popisuje čtyři fáze mediatizace. Její první fáze nastává, když se média stanou nejdůležitějším informačním zdrojem veřejnosti a nejdůležitějším komunikačním kanálem mezi obyvatelstvem a politickou sférou. První fáze se rovněž označuje jako fáze mediace. Druhá fáze začíná, když média přestávají být závislá na politické sféře. Řízení médií tak podléhá mediální logice a vytrácí se z něj politická logika. Ve třetí fázi pokračuje postavení médií jako dominantního zdroje informací a komunikačního kanálu různých částí společnosti, avšak oproti druhé fázi se ještě zvyšuje jejich nezávislost, až se jejich logice musí začít přizpůsobovat politici a jiní sociální aktéři, aby mohli jejich prostřednictvím komunikovat s veřejností. Ve čtvrté fázi pak přerůstá přizpůsobování se mediální logice v její přijetí. Politická sféra tak zahrnuje média do svých vlastních procesů, do nichž předtím média neměla žádný přístup<sup>66</sup>.

---

<sup>62</sup> STRÖMBÄCK, Jesper. Four Phases of Mediatization : An Analysis of the Mediatization of Politics. *The International Journal of Press/Politics*. 2008, vol. 13, no. 3, s. 232.

<sup>63</sup> STRÖMBÄCK, Jesper. Four Phases of Mediatization : An Analysis of the Mediatization of Politics. *The International Journal of Press/Politics*. 2008, vol. 13, no. 3, s. 231.

<sup>64</sup> STREET, John. *Mass Media, Politics and Democracy*. 2nd edition. New York : Palgrave, 2007. s. 185.

<sup>65</sup> STRÖMBÄCK, Jesper. Four Phases of Mediatization : An Analysis of the Mediatization of Politics. *The International Journal of Press/Politics*. 2008, vol. 13, no. 3, s. 230.

<sup>66</sup> STRÖMBÄCK, Jesper. Four Phases of Mediatization : An Analysis of the Mediatization of Politics. *The International Journal of Press/Politics*. 2008, vol. 13, no. 3, s. 236-240.



## 2.2 Provedené studie

Koncept nastolování témat se stal teoretickým východiskem pro řadu výzkumů, a to jak na poli mediálních studií, tak na poli politologickém či sociologickém. V publikaci *Agenda-Setting* autorů Dearinga a Rogerse z roku 1996 je uveden přibližný počet tři sta padesát publikací souvisejících s konceptem nastolování témat, avšak toto číslo je nezbytné brát v současné době jako velmi orientační, neboť počet rozhodně nezůstává neměnný s časem<sup>67</sup>. Cílem této práce není zmapovat a porovnat co největší počet výzkumů, avšak na druhou stranu by nebylo vhodné ponechat provedené studie zcela bez povšimnutí. Proto jsou dále v textu rozebrány tři studie, které se staly inspirací pro vlastní výzkum provedený v této práci.

### 2.2.1 Chapel Hill Study

Práce *The Agenda-Setting Function of Mass Media*, jíž se také říká Chapel Hill Study, a to podle místa, kde byl prováděn výzkum, vznikla roku 1972. Jejími autory jsou Maxwell McCombs a Donald Shaw, tehdy působící na University of North Carolina. Je to právě tato studie, která jako první pojmenovává a vysvětluje koncept nastolování témat. Výzkum, na němž je založena, usiluje o prokázání vlivu médií na společnost. V pojetí Dearinga a Rogerse by bylo možno studii zařadit k těm, jež sledují vliv pevně dané mediální agendy na veřejnou agendu.

Autoři svou práci otevírají úvahou, že v době vzniku studie, a to daleko častěji než kdykoliv předtím, předstupují kandidáti (v tomto případě jde o prezidentské kandidáty, práce se totiž vztahuje k období prezidentské volební kampaně ve Spojených státech amerických) před veřejnost hojněji přes média než osobně. Informace z médií je jedinou, kterou mají někteří lidé k dispozici. To, co lidé vědí, proto pochází většinou

---

<sup>67</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. x.

z druhé nebo třetí ruky – z médií nebo od jiných lidí<sup>68</sup>. Přístup lidí k mediálním sdělením se však různí. Ti, kteří jsou lépe vzděláni, ti, kteří se více zajímají o politiku a ti, kteří neradi mění svá politická přesvědčení, aktivně hledají informace, ovšem většina lidí naopak přijímá mediální sdělení bez větší pozornosti<sup>69</sup>.

Hypotéza, která předchází výzkumu, zní: „Masová média nastolují témata při každé politické kampani. Ovlivňují nápadnost politických témat.“ Její prověření přišlo na řadu při volební kampani před prezidentskými volbami ve Spojených státech amerických roku 1968. Vědci si vytyčili cíl, že srovnají pořadí klíčových témat při volební kampani z pohledu voličů v Chapel Hill (North Carolina), tedy veřejnou agendu, s pořadím klíčových témat při volební kampani, jak ho sestavila média, tedy s mediální agendou<sup>70</sup>.

Výzkum probíhal tak, že respondenti byli náhodně vybráni v seznamech registrovaných voličů z pěti volebních okrsků Chapel Hill, a to tak, aby co nejlépe reprezentovali skutečnou skladbu obyvatelstva. Mezi 18. zářím a 6. říjnem 1968 bylo provedeno celkem sto rozhovorů. K interview se přistupovalo jen v případě, že dotazovaný odpověděl záporně na otázku, zda se již definitivně rozhodl, koho bude volit. Průzkumu se tak zúčastnili pouze lidé, u nichž bylo možno předpokládat, že jsou coby nezcela rozhodnutí nejvíce otevřeni k informacím plynoucím z kampaně. Každý z dotazovaných měl vyjmenovat témata, která považuje za klíčová, přičemž se neměl nechat ovlivnit ve svých odpovědích tím, co je považováno za důležité podle výstupů z volební kampaně. Výzkumníci si vypůjčili formulaci otázky od Trenemana a McQuaila: „Co vás nejvíce znepokojuje v těchto dnech? Nehledě na to, co říkají politici, vyjmenujte dvě až tři zásadní záležitosti, na něž by se měla zaměřit vláda a něco s nimi dělat<sup>71</sup>.“

Mediální agenda byla měřena prostřednictvím kvantitativní obsahové analýzy, již byla podrobena všechna média, která oslovovala obyvatele Chapel Hill. Při přípravné fázi na jaře roku 1968 bylo zjištěno, že politické informace nabízí

---

<sup>68</sup> McCOMBS, Maxwell, SHAW, Donald. The Agenda-Setting Function of Mass Media. In PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion, and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. s. 17.

<sup>69</sup> McCOMBS, Maxwell, SHAW, Donald. The Agenda-Setting Function of Mass Media. In PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion, and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. s. 17-18.

<sup>70</sup> McCOMBS, Maxwell, SHAW, Donald. The Agenda-Setting Function of Mass Media. In PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion, and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. s. 18.

<sup>71</sup> McCOMBS, Maxwell, SHAW, Donald. The Agenda-Setting Function of Mass Media. In PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion, and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. s. 19.

v Chapel Hill devět zdrojů. Obsah každého z nich byl v hlavní fázi výzkumu kódován do patnácti tematických kategorií reprezentujících klíčové záležitosti a další zprávy související s kampaní. Kromě toho byla sdělení rozdělena na hlavní a vedlejší. Za hlavní bylo v případě televizního vysílání pokládáno sdělení trvající pětadvacet a více sekund a/nebo jedno ze tří sdělení otevírajících relaci. U novin šlo o jakýkoliv text na titulní straně nebo o kterýkoliv jiný nejméně třísloupcový text, z něhož se přinejmenším pět odstavců týkalo politiky. Ve zpravodajských časopisech to byl každý text většího rozsahu než jeden sloupec nebo text zahajující zpravodajskou část časopisu. Při analýze editorských stran novin nebo časopisů byl za hlavní považován text v čele editorské strany (umístěný v jejím levém horním rohu) nebo ostatní texty, které se nejméně v pěti odstavcích zabývaly kampaní. Za vedlejší sdělení byla považována všechna ostatní, která neodpovídala výše uvedeným parametrům<sup>72</sup>.

Uskutečněná kvantitativní obsahová analýza přinesla několik zjištění. Jedním z nich byla skutečnost, že značná část zpráv souvisejících s kampaní nebyla věnována diskusi o politických tématech, nýbrž analýze vlastní kampaně. Neplatí tedy, že zprávy týkající se volební kampaně se drží většinou politických témat. Kupříkladu pětadvacet procent zpráv, které se vázaly ke kandidátu Wallacovi, bylo založeno na analýze, zda má šanci vyhrát. U kandidáta Humphreyho byl podíl takovýchto zpráv třicetiprocentní a u kandidáta Nixona pětadvacetiprocentní<sup>73</sup>. Z toho lze odvodit, o kterém kandidátovi média pochybovala nejméně a o kterém nejvíce.

Při provádění kvantitativní obsahové analýzy sice byla rozlišována hlavní a vedlejší sdělení, ale tematická struktura vedlejších sdělení se podobala tematické struktuře hlavních sdělení. Média tedy rozsahově neupřednostňovala žádné z témat na úkor jiného<sup>74</sup>. Tematická struktura jednotlivých médií se také do značné míry shodovala. Drobné rozdíly byly zapříčiněny jen různou povahou médií (deník versus časopis versus televize)<sup>75</sup>.

---

<sup>72</sup> McCOMBS, Maxwell, SHAW, Donald. The Agenda-Setting Function of Mass Media. In PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion, and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. s. 19-20.

<sup>73</sup> McCOMBS, Maxwell, SHAW, Donald. The Agenda-Setting Function of Mass Media. In PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion, and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. s. 20-21.

<sup>74</sup> McCOMBS, Maxwell, SHAW, Donald. The Agenda-Setting Function of Mass Media. In PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion, and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. s. 21.

<sup>75</sup> McCOMBS, Maxwell, SHAW, Donald. The Agenda-Setting Function of Mass Media. In PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion, and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. s. 24.

Stěžejní zjištění však plyne až ze srovnání provedeného dotazování s výsledky kvantitativní obsahové analýzy. Ačkoliv byli účastníci, kteří poskytovali rozhovor, žádání, aby se ve svých odpovědích nenechávali ovlivnit tím, jakou důležitost přiřkládají jednotlivým tématům politici, a ačkoliv byla tato záležitost ošetřena i tím, jak byly položeny otázky v dotazníku, jejich odpovědi se silně shodovaly s pořadím důležitosti témat, jak ho předložila média, což prokazuje vliv médií (mediální agendy) na voliče (veřejnou agendu)<sup>76</sup>. K tomu lze připojit ještě zjištění, že jednotliví kandidáti pokládali různá témata za rozdílně důležitá, například demokratičtí kandidáti Humphrey a Muskie se oproti soupeřům nejvíce zaměřili na zahraniční politiku, avšak na odpovědích voličů se tyto rozdíly, i když byla zjišťována jejich politická orientace, nijak neprojeví. Odpovědi respondentů zkrátka odrážely mediální skladbu témat. Voliči se tedy podle výsledků výzkumu zajímají, třebaže okrajově, o všechny politické zprávy. V jejich přístupu ke zprávám se neodráží politické preference. Sice se mohou vyskytnout jedinci, kteří se při výběru zpráv skutečně řídí svým politickým přesvědčením, nicméně celkové výsledky výzkumu to nepotvrdily<sup>77</sup>.

K obhájení nebo zavrnutí konceptu nastolování témat posloužila část studie, která přinesla srovnání posloupností důležitosti témat dle respondentů s posloupností důležitosti témat dle médií. Výsledky jednoznačně nepotvrdily ani selektivní sledování nebo čtení, ale ani zcela neselektivní přístup ke zprávám. Proto bylo nezbytné přistoupit ke srovnání, která varianta je prokazatelnější. Vyšlo najevo, že voliči, kteří nebyli pevně rozhodnuti, častěji vnímali všechny zprávy, než by si vybírali zprávy pouze podle svých politických preferencí. Pro první variantu hovořilo osmnáct ze čtyřiaadvaceti provedených srovnání<sup>78</sup>.

Zjištění, že voliči častěji věnují pozornost všem zprávám, než že se zabývají jen zprávami o kandidátovi nebo straně, jež upřednostňují, vyznívá daleko více ve prospěch konceptu nastolování témat než ve prospěch selektivního příjmu<sup>79</sup>. Výzkum nemůže být považován za zcela neochvějný důkaz existence konceptu

---

<sup>76</sup> McCOMBS, Maxwell, SHAW, Donald. The Agenda-Setting Function of Mass Media. In PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion, and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. s. 21.

<sup>77</sup> McCOMBS, Maxwell, SHAW, Donald. The Agenda-Setting Function of Mass Media. In PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion, and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. s. 21-22.

<sup>78</sup> McCOMBS, Maxwell, SHAW, Donald. The Agenda-Setting Function of Mass Media. In PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion, and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. s. 22-23.

<sup>79</sup> McCOMBS, Maxwell, SHAW, Donald. The Agenda-Setting Function of Mass Media. In PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion, and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. s. 23

nastolování témat, nicméně by měl být uspokojujícím prvním testem hypotézy, že koncept nastolování témat existuje a média ovlivňují veřejnost z hlediska skladby témat a představ o pořadí jejich důležitosti<sup>80</sup>.

## 2.2.2 The Issues of the Sixties

Studie *The Issues of the Sixties : An Exploratory Study in the Dynamics of Public Opinion* vznikla s ročním odstupem od prvního vymezení konceptu nastolování témat, tedy roku 1973. Autorem je G. Ray Funkhouser, působící na Stanford University. Práce rozšířila pohled na nastolování témat o vliv dění v reálném světě na tento proces. Strukturou a použitými výzkumnými nástroji se stala v době svého vzniku jedinečnou.

Jak už to u odlišujících se počinů bývá, byl i Funkhouserův příspěvek zprvu podceňován. Dearing a Rogers zmiňují tři důvody, proč se tak stalo: Funkhouser explicitně neoznačil svůj výzkum jako výzkum nastolování témat a necitoval ve své práci publikace zabývající se nastolováním témat, užil postup, že porovnával sekundární data, nepřiklonil se tedy k metodě dotazování, která byla tehdy preferována pro podobné výzkumy, a jeho studie nevedla k dalším podobným výzkumům, ale ani on sám a jeho studenti v této linii nepokračovali<sup>81</sup>.

Funkhouserova práce usiluje o srovnání mediálního pokrytí s veřejným míněním a s realitou v určitém časovém úseku. Lze ji tedy řadit ke studiím srovnávajícím mediální agendu s veřejnou agendou a s děním v reálném světě, přičemž se zaměřuje i na dynamiku témat. Zkoumaným obdobím jsou 60. léta 20. století, jejichž výhodou je dle autora skutečnost, že během nich proběhlo velké množství výzkumů veřejného mínění<sup>82</sup>.

Metodologie výzkumu se musela přizpůsobit sledovaným faktorům, neboť ty jsou jen těžko přesně popsatelné. V případě médií není v silách žádného

---

<sup>80</sup> McCOMBS, Maxwell, SHAW, Donald. The Agenda-Setting Function of Mass Media. In PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion, and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. s. 25.

<sup>81</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 45.

<sup>82</sup> FUNKHOUSER, G. Ray. *The Issues of the Sixties : An Exploratory Study in the Dynamics of Public Opinion*. In PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. s. 35.

výzkumníka provést kompletní analýzu všech prostředků komunikace, jež hrají, byť sebemenší, roli v utváření a ovlivňování veřejného mínění. Veřejné mínění je obestřeno tajemstvím, přičemž se spekuluje, do jaké míry má přesnou povahu. Ještě komplikovanější je vymezení reality, tu je obzvláště těžké nějak měřit. Navíc je obtížné přesně zjistit veškerá fakta o různých událostech<sup>83</sup>.

Jako zdroje dat výzkumu posloužily v případě veřejného mínění výstupy z Gallupova institutu – shromážděné odpovědi na otázku ohledně nejpodstatnějších problémů, jimž čelí Amerika<sup>84</sup>. Podobné údaje by nebylo složité získat ani v našich podmínkách, protože organizace provádějící výzkumy veřejného mínění v České republice také taková data shromažďují<sup>85</sup>. Co se týče médií v nejširším slova smyslu, v 60. letech 20. století obyvatelé Spojených států amerických označili jako zdroje, na něž se nejvíce spoléhají při získávání informací, televizi a noviny. Třetí místo obsadily časopisy a čtvrté místo rozhlas<sup>86</sup>. Vzhledem k tomu, že bylo zapotřebí provést redukci analyzovaného materiálu, byly vybrány zpravodajské časopisy (Time, Newsweek a U. S. News). Přestože je veřejnost nevnímá jako klíčový zdroj informací, pro potřeby výzkumu představovaly ideální řešení, obsahují totiž zprávy o širokém tematickém rozpětí, jakousi kompilaci toho podstatného, co bylo odvysíláno v televizi a napsáno v novinách. Jako nástroj byla použita kvantitativní obsahová analýza<sup>87</sup>. Údaje o reálném světě byly čerpány především ze Statistical Abstracts of the United States. Kupříkladu způsobem, jak kvantitativně vyjádřit vliv Spojených států amerických ve vietnamské válce, se stal počet amerických vojenských jednotek operujících ve Vietnamu a jeho vývoj<sup>88</sup>.

Z porovnání tematické struktury textů ve zpravodajských časopisech s výstupy z výzkumů veřejného mínění vyplynulo, že veřejná agenda je silně navázána

---

<sup>83</sup> FUNKHOUSER, G. Ray. The Issues of the Sixties : An Exploratory Study in the Dynamics of Public Opinion. In PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. s. 36.

<sup>84</sup> FUNKHOUSER, G. Ray. The Issues of the Sixties : An Exploratory Study in the Dynamics of Public Opinion. In PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. s. 36.

<sup>85</sup> KALVAS, František. Agenda-setting. Případová studie. In KUNŠTÁT, Daniel, et al. *České veřejné mínění : výzkum a teoretické souvislosti*. 1. vyd. Praha : Sociologický ústav Akademie věd ČR, 2006. s. 103.

<sup>86</sup> FUNKHOUSER, G. Ray. The Issues of the Sixties : An Exploratory Study in the Dynamics of Public Opinion. In PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. s. 36.

<sup>87</sup> FUNKHOUSER, G. Ray. The Issues of the Sixties : An Exploratory Study in the Dynamics of Public Opinion. In PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. s. 37.

<sup>88</sup> FUNKHOUSER, G. Ray. The Issues of the Sixties : An Exploratory Study in the Dynamics of Public Opinion. In PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. s. 36.

na mediální agendu. Obě strany totiž považovaly zcela shodně za největší problém šedesátých let vietnamskou válku. Zpravodajské časopisy jí věnovaly 861 příspěvků. Druhé místo, taktéž zcela ve shodě, obsadily rasové vztahy mezi obyvateli. Ve zpravodajských časopisech se toto téma objevilo v 687 případech. Liší se až další místo, ale v tomto případě je už patrný značný rozdíl počtu příspěvků k tématu oproti předcházejícím dvěma, bylo jich publikováno jen 267. Šlo o téma studentských nepokojů – podle zpravodajských časopisů si toto téma zasloužovalo třetí příčku v žebříčku důležitosti, podle veřejného mínění až čtvrté. Na žádném z míst v celkovém pořadí důležitosti nenastal výrazný rozdíl mezi mediální a veřejnou agendou<sup>89</sup>.

Méně jednoznačné výsledky přineslo porovnání vývoje důležitosti témat v médiích s jejich reálným vývojem. Například mediální pozornost směřovaná k tématům vietnamská válka či studentské nepokoje vrcholila jeden až dva roky před tím, než nastal jejich skutečný vrchol<sup>90</sup>. Dění v reálném světě tedy nemusí vždy představovat předlohu pro mediální agendu.

### **2.2.3 Viewer Characteristics and Agenda Setting by Television News**

Studie Viewer Characteristics and Agenda Setting by Television News, jejímž autorem je David B. Hill z Texas A&M University a která byla publikována roku 1985, předkládá myšlenku, že mediální agenda může být ovlivňována vlastnostmi příjemců mediálních sdělení. Do centra pozornosti své studie tedy staví veřejnou agendu a mediální agendu, kterou nepovažuje za pevně danou.

Vztahy mezi veřejnou agendou, mediální agendou a politickou agendou jsou provázané. Například televizní zpravodajství může ovlivňovat veřejnost z hlediska chápání politických záležitostí, ale naopak vlastnosti diváků televizního zpravodajství mohou mít vliv na mediální agendu. Hill tvrdí, že na existenci prvního případu,

---

<sup>89</sup> FUNKHOUSER, G. Ray. The Issues of the Sixties : An Exploratory Study in the Dynamics of Public Opinion. In PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. s. 38-39.

<sup>90</sup> FUNKHOUSER, G. Ray. The Issues of the Sixties : An Exploratory Study in the Dynamics of Public Opinion. In PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. s. 40-41.

tedy na skutečnosti, že dochází k ovlivňování veřejné agendy mediální agendou, se vědci shodují, avšak druhý případ, tedy ovlivňování mediální agendy veřejnou agendou, přesněji faktory, které posilují, nebo naopak oslabují efekty nastolování témat, předcházející práce opomíjejí<sup>91</sup>. Svůj výzkum proto soustředil především na tento vztah.

Hill předpokládá, že dopad a chápání televizního zpravodajství ovlivňují dvě skupiny faktorů. Do první skupiny řadí faktory řízené provozovateli televizního vysílání a do druhé vlastnosti diváků televizního zpravodajství. První oblast již dále neanalyzuje a obává se, že takový výzkum by byl netransparentní a přinesl by protichůdné výsledky. Druhou oblast považuje za vhodnější ke zkoumání a zaměřuje na ni celý svůj výzkum<sup>92</sup>.

Uvažuje, že dopad témat probíraných v televizním zpravodajství na diváka je ovlivněn mírou divákovy motivace ke sledování zpravodajství či ke shromažďování informací, úrovní divákovy znalosti probíraného tématu, stupněm divákovy pozornosti při sledování zpravodajství a přítomností obsahu, který diváka zajímá. Porozumění televiznímu zpravodajství a jeho dopad na diváka může ovlivnit utváření jeho veřejné agendy, a tím zapříčinit změny v jeho postojích, přičemž rozsah působení mediální agendy na diváka ovlivňují právě jeho vlastnosti. Je tedy pravděpodobné, že divákovy vlastnosti mají vliv na celý koncept nastolování témat<sup>93</sup>.

Hill konkrétně sleduje, zda se význam nastolování témat zvyšuje, jestliže divák vlastní barevnou televizi, věnuje zpravodajství plnou pozornost a zároveň provádí jeho analýzu, rozhoduje v domácnosti, že se bude sledovat zpravodajství, dopředu si plánuje sledování televizního zpravodajství a dívá se na ně sám bez přítomnosti ostatních. Pokud toto tvrzení platí, lze ho zobecnit, a to tak, že diváci, kteří považují televizi za zdroj informací, jsou významněji ovlivňováni televizním vysíláním při konstrukci vlastní veřejné agendy než diváci, kteří televizi využívají jako prostředek k relaxaci a úniku od všední reality<sup>94</sup>.

Dalším cílem Hillova výzkumu je zjistit, zda je význam procesu nastolování témat umocněn, pokud je divák obeznámen s tématem dříve, než se probírá v televizním

---

<sup>91</sup> HILL, David B. Viewer Characteristics and Agenda Setting by Television News. *The Public Opinion Quarterly*. 1985, vol. 49, no. 3, s. 340.

<sup>92</sup> HILL, David B. Viewer Characteristics and Agenda Setting by Television News. *The Public Opinion Quarterly*. 1985, vol. 49, no. 3, s. 341.

<sup>93</sup> HILL, David B. Viewer Characteristics and Agenda Setting by Television News. *The Public Opinion Quarterly*. 1985, vol. 49, no. 3, s. 341.

<sup>94</sup> HILL, David B. Viewer Characteristics and Agenda Setting by Television News. *The Public Opinion Quarterly*. 1985, vol. 49, no. 3, s. 342-343.



zpravodajství (například prostřednictvím tištěných médií nebo díky dosaženému vzdělání)<sup>95</sup>.

Výzkum probíhal na přelomu let 1977/1978, a to ve dvou rovinách. První rovinu reprezentovala kvantitativní obsahová analýza televizního zpravodajství tohoto období a druhou dotazníkový výzkum mezi diváky televizního zpravodajství. Obsahová analýza přinesla poznatky o mediální agendě daného období. Ukázala, že se během něj probíralo devětapadesát politických a sociálních témat, z nichž dvacet bylo řešeno souvisleji než jednorázově<sup>96</sup>.

Úkolem diváků zúčastněných ve výzkumu bylo vést diář a precizně do něj zaznamenávat veškeré sledování televize během čtrnáctidenního období. Následně byli diváci dotazováni, kolikrát se v daném období dívali na zpravodajství, jaká témata je oslovila v odvysílaném zpravodajství, o jaká témata se zajímají a jaké jsou jejich návyky z hlediska sledování televize, přičemž u postojových otázek vybírali vždy jednu ze čtyř možností na škále vůbec (například nezajímá) – nezajímá – zajímá – velmi zajímá. Kritéria pro zařazení výsledků do závěrečného vyhodnocení splnilo 1 204 dospělých osob. Podmínkou bylo, že během čtrnáctidenního období alespoň jednou sledovaly televizní zpravodajství<sup>97</sup>.

Získané podklady byly vyhodnoceny třemi možnými způsoby. První porovnával mediální agendu s veřejnou agendou. Dvacet témat nejčastěji probíraných v televizním zpravodajství bylo seřazeno podle četnosti jejich odvysílání. Pak bylo u jednotlivých témat stanoveno, kolik procent dotazovaných diváků je označilo, že je velmi zaujala. S těmito procentuálními hodnotami byla porovnána vzniklá řada. Ze srovnání vyplynulo, že mediální agenda se neztotožňuje s veřejnou agendou, neboť to, co považují média za důležité, není až tak důležité z pohledu veřejnosti. Mezi prvními pěti tématy, jimž přidělila média největší význam, bylo pouze jediné, které veřejnost zařadila do pětice nejdůležitějších témat ze svého pohledu<sup>98</sup>.

Zbývající dva způsoby vyhodnocení měly přímo ověřit stanovené hypotézy. Podklady pro ně tvořily odpovědi respondentů na postojové otázky. Ani ty však nepřinesly jednoznačné výsledky. Hill doslova uvedl, že výsledky vyznívají

---

<sup>95</sup> HILL, David B. Viewer Characteristics and Agenda Setting by Television News. *The Public Opinion Quarterly*. 1985, vol. 49, no. 3, s. 343.

<sup>96</sup> HILL, David B. Viewer Characteristics and Agenda Setting by Television News. *The Public Opinion Quarterly*. 1985, vol. 49, no. 3, s. 342-343.

<sup>97</sup> HILL, David B. Viewer Characteristics and Agenda Setting by Television News. *The Public Opinion Quarterly*. 1985, vol. 49, no. 3, s. 342-343.

<sup>98</sup> HILL, David B. Viewer Characteristics and Agenda Setting by Television News. *The Public Opinion Quarterly*. 1985, vol. 49, no. 3, s. 344.

pesimisticky<sup>99</sup>. Přesto se mu podařilo prověřit, že z jeho hypotéz mají největší míru platnosti tyto: pozornost vzbuzují témata, o nichž už diváci něco vědí z tištěných médií nebo díky svému vzdělání, vliv na chápání zpravodajství má jejich barevné vysílání a tím větší dopad má zpravodajství na divákovu veřejnou agendu, čím větší pozornost mu věnuje a čím více si jeho sledování plánuje<sup>100</sup>.

---

<sup>99</sup> HILL, David B. Viewer Characteristics and Agenda Setting by Television News. *The Public Opinion Quarterly*. 1985, vol. 49, no. 3, s. 345.

<sup>100</sup> HILL, David B. Viewer Characteristics and Agenda Setting by Television News. *The Public Opinion Quarterly*. 1985, vol. 49, no. 3, s. 346-347.

## **3. Vlastní výzkumy a studie**

### **3.1 Formulace hypotéz**

Realizace výzkumných prací se bude odvíjet od hypotéz, které byly vytyčeny a k jejichž potvrzení, nebo vyvrácení budou užity získané výsledky.

Stanovené hypotézy:

- 1) Nastolování témat na lokální úrovni je spíše nahodilé, není propracované a cílené.
- 2) Existuje výrazný nepoměr mezi tématy, jež čtenáři považují za důležitá, a mezi tématy, která jim jsou předkládána.
- 3) Projevuje se vliv komunálních politiků na obsah radničních listů.
- 4) Změna vydavatele čtrnáctideníku Novoměstsko způsobila, že občané novou podobu těchto novin pokládají ve větší míře za nezávislou než předchozí.
- 5) Zpoplatnění Novoměstska by vedlo k úbytku jeho čtenářů.
- 6) Občané vnímají proměnu čtrnáctideníku Novoměstsko rozporuplně.

## 3.2 Charakteristika výzkumného materiálu

### 3.2.1 Lokalizace výzkumných prací

Veškeré výzkumné práce probíhaly v Novém Městě na Moravě. Bylo by vhodné toto místo přiblížit, neboť zvolená lokalita ovlivňuje průběh i výsledky výzkumů svými charakteristikami. Každé místo má své specifické rysy, díky nimž je jedinečné. Jedním z úkolů výzkumů prováděných na mikroanalytické úrovni je právě podchycení a zohlednění takovýchto specifik, přičemž nemusí jít jen o specifika daná místem, ale kupříkladu může jít i o znaky určité komunity, skupiny či jedince. Vždy záleží na druhu výzkumu. Při realizaci dvou zcela totožných výzkumů na mikroanalytické úrovni za použití stejných metod, ale v odlišných podmínkách se budou jejich výsledky rozcházet, a to i do značné míry, což způsobují právě tyto charakteristiky. Proto je v tomto případě nevyhnutelné se před přistoupením k vlastnímu výzkumu s místem co nejdůvěrněji seznámit.

Nové Město na Moravě se řadí mezi města, jejichž počet obyvatel se pohybuje kolem deseti tisíc. Samotné město obývá 8 257 obyvatel, avšak přičtou-li se ještě obyvatelé devíti integrovaných obcí, jde o počet 10 464 obyvatel<sup>101</sup>. Oba údaje jsou k 1.1.1999. K dispozici je i údaj o celkovém počtu obyvatel k 1.1.2008, jehož hodnota je 10 532 obyvatel<sup>102</sup>, z čehož vyplývá, že početní výkyvy jsou zanedbatelné.

Město se nachází v kraji Vysočina a v okrese Žďár nad Sázavou, jeho přesné zeměpisné souřadnice jsou: 16°04'365" východní délky a 49°33'640" severní šířky<sup>103</sup>. Krajina, v níž se rozprostírá, spadá do oblasti Českomoravské vrchoviny, což předurčuje její ráz. Českomoravská vrchovina se vyznačuje zvlněnou krajinou plnou lesů, luk, polí a rybníků, která má v každém ročním období co nabídnout<sup>104</sup>. Z hlediska přesnějšího geomorfologického vymezení lze Nové Město na Moravě zařadit do oblasti Českomoravské vrchoviny, a sice na hranici mezi podcelkem Bítešská vrchovina, který patří

<sup>101</sup> *Nové Město na Moravě : Současnost města* [online]. Nové Město na Moravě : Městský úřad Nové Město na Moravě, 1995-2009 , 17.04.2009 [cit. 2009-04-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.nmnm.cz/soucasnost.php3>>.

<sup>102</sup> *Nové Město na Moravě* [online]. Nové Město na Moravě : Městský úřad Nové Město na Moravě, 1995-2009 , 17.04.2009 [cit. 2009-04-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.nmnm.cz>>.

<sup>103</sup> *Nové Město na Moravě* [online]. Nové Město na Moravě : Městský úřad Nové Město na Moravě, 1995-2009 , 17.04.2009 [cit. 2009-04-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.nmnm.cz>>.

<sup>104</sup> POHL, Milan, et al. *Vysočina : Okresy Havlíčkův Brod, Jihlava, Pelhřimov, Třebíč, Žďár nad Sázavou*. 1. vyd. Žďár nad Sázavou : Informační a metodické centrum, 1996. s. 3.

k celku Křižanovská vrchovina, jehož nejvyšším vrcholem je Harusův kopec o nadmořské výšce 741 metrů nad mořem, a podcelkem Žďárské vrchy, který se řadí k celku Hornosvratecká vrchovina s nejvyšším vrcholem Devět skal o nadmořské výšce 836 metrů nad mořem. Harusův kopec se tyčí přímo nad Novým Městem na Moravě, přičemž na jeho svahu je vybudována sjezdovka se sedačkovou lanovou dráhou. Pro Bítešskou vrchovinu je typický mírně zvlněný reliéf s rozsáhlými plošinami, naopak pro Žďárské vrchy, kde byla roku 1970 zřízena chráněná krajinná oblast, jsou charakteristické hřbety o nadmořské výšce kolem 800 metrů nad mořem a husté zalesnění<sup>105</sup>. Nadmořská výška Nového Města na Moravě je 615 metrů nad mořem<sup>106</sup>.

S polohou místa úzce souvisí i jeho podnebí. Českomoravská vrchovina spadá do mírně teplé oblasti. Zimní období, jež je popisováno jako doba, kdy průměrné denní teploty nepřesáhnou bod mrazu, trvá ve vyšších polohách od konce listopadu do začátku března, v nižších polohách od počátku prosince do konce února. Mrazové dny, tedy dny, kdy nejvyšší denní teplota nepřekročí bod mrazu, se ve Žďárských vrších drží zhruba po dobu dvou měsíců. V České republice má takových dnů nejméně Praha, a to třicet za rok. Extrémní mráz však v oblasti nepanuje, arktické dny, kdy průměrná denní teplota klesá pod deset stupňů Celsia, bývají, dokonce v nejvyšších polohách, tři ročně. Letní období, kterým se rozumí období s průměrnými denními teplotami nad patnáct stupňů Celsia, přichází ve vyšších polohách s koncem června a končí se začátkem srpna, v nižších polohách jde o období konec června až začátek září. V oblasti Žďárských vrchů bývá ročně dvacet tak zvaných letních dnů, kdy průměrná denní teplota převyšuje dvacet stupňů Celsia. Nejvíce takových bývá ve Slavkově u Brna, a sice šestašedesát během roku. Srážkově se oblast Českomoravské vrchoviny řadí mezi vlhčí oblasti České republiky. Sněhové srážky se ve vyšších polohách objevují od konce října do konce dubna, v nižších polohách od začátku listopadu do začátku dubna. Ve vyšších polohách sněží průměrně po dobu dvaapadesáti dnů, v nižších polohách po dobu čtyřiačtyřiceti dnů. Sněhová pokrývka leží ve vyšších polohách průměrně devadesát dnů, zatímco v nižších polohách šedesát dnů, přičemž dosahuje ve vyšších polohách průměrné výšky pětadesát centimetrů a v nižších polohách průměrné výšky dvaceti centimetrů<sup>107</sup>.

---

<sup>105</sup> POHL, Milan, et al. *Vysočina : Okresy Havlíčkův Brod, Jihlava, Pelhřimov, Třebíč, Žďár nad Sázavou*. 1. vyd. Žďár nad Sázavou : Informační a metodické centrum, 1996. s. 6-7.

<sup>106</sup> POHL, Milan, et al. *Vysočina : Okresy Havlíčkův Brod, Jihlava, Pelhřimov, Třebíč, Žďár nad Sázavou*. 1. vyd. Žďár nad Sázavou : Informační a metodické centrum, 1996. s. 52.

<sup>107</sup> POHL, Milan, et al. *Vysočina : Okresy Havlíčkův Brod, Jihlava, Pelhřimov, Třebíč, Žďár nad Sázavou*. 1. vyd. Žďár nad Sázavou : Informační a metodické centrum, 1996. s. 8-9.

Poloha, krajinný ráz a podnebí ovlivňují život v Novém Městě na Moravě a jeho okolí. Tato oblast se stala turisticky vyhledávanou, neboť nabízí možnost provozování řady aktivit, obzvláště sportovních. Přírodní podmínky vyhovují jak zimním, tak letním rekreačním i sportovním aktivitám, avšak větší prestiže dosáhly ty zimní, a to díky tradičním závodům v běhu na lyžích, které se v Novém Městě na Moravě pořádají už od roku 1934 pod názvem Zlatá lyže<sup>108</sup>. Tento závod se vypracoval až do současné podoby, kdy se pravidelně stává součástí kalendáře Světového poháru v běhu na lyžích. Dalším sportovním odvětvím, pro jehož vrcholové akce bylo vybráno také Nové Město na Moravě, se stal biatlon. V roce 2013 bude hostit dokonce Mistrovství světa v biatlonu<sup>109</sup>.

Výhodou pro přírodu na Novoměstsku je, že se nemusí potýkat se zdroji znečišťování. Tradici si zde totiž udrželo zemědělství, lehký průmysl, jenž negativně nepoznamenává přírodu, a cestovní ruch. Z průmyslových odvětví je možno jmenovat dřevozpracující průmysl, přesné strojírenství a výrobu lyží.

Souvislost lze najít i mezi přírodními podmínkami a obyvatelstvem. Vysočina patří v rámci České republiky k oblastem s nižší hustotou osídlení. Její osídlení postupovalo od míst s nejvíce příznivými podmínkami do míst s podmínkami méně výhodnými. Postupné obydlování bylo možné jen po vykácení původního pralesa, který se v oblasti Vysočiny rozkládal. V 11. století byla osídlena již celá oblast s výjimkou pásu porostu podél hranice Čech a Moravy. Přes tento prales vedly obchodní cesty, tak zvané zemské stezky. Po jeho vykácení se na dalším osídlování podílela šlechta a církve<sup>110</sup>. První stavební kameny Nového Města na Moravě byly položeny kolem roku 1250 zakladatelem cisterciáckého kláštera ve Žďáře nad Sázavou Bočkem z Obřan. První písemná zpráva je z roku 1267, tehdy nesla nově založená osada název Bočkanov. V listině krále Václava II. z roku 1293 už je uveden název Nova Civitas<sup>111</sup>. Při kolonizaci přicházeli lidé jak z Čech, tak z Moravy, jež brzy spojovala těžká práce v lese a na chudých kamenitých polích. Brzy se z nich stali Horáci, obyvatelé Vysočiny

---

<sup>108</sup> TRČKA, Josef. Nové Město na Moravě - za lyžařským svátkem na Vysočinu : Nikoli ve Falunu. Ne v Holmenkollenu, ani ve Val di Fiemme. *IN Magazin : magazin Hospodářských novin* [online]. 2003 [cit. 2009-04-22]. Dostupný z WWW: <[http://in.ihned.cz/2-21226135-n00000\\_d-ee](http://in.ihned.cz/2-21226135-n00000_d-ee)>.

<sup>109</sup> TJH. 2013: biatlonová elita se sejde v Novém Městě n/M!. *Český svaz biatlonu* [online]. 2008 [cit. 2009-04-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.biatlon.cz/cz/News.aspx?Id=444&IsArchiv=false>>.

<sup>110</sup> POHL, Milan, et al. *Vysočina : Okresy Havlíčkův Brod, Jihlava, Pelhřimov, Třebíč, Žďár nad Sázavou*. 1. vyd. Žďár nad Sázavou : Informační a metodické centrum, 1996. s. 18.

<sup>111</sup> *Nové Město na Moravě : Historie* [online]. Nové Město na Moravě : Městský úřad Nové Město na Moravě, 1995-2009 , 22.04.2009 [cit. 2009-04-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.nmmn.cz/historie.php3>>.

s vlastním nářečím a zvyky<sup>112</sup>. Plachá uvádí, že krajina Vysočiny je rozložena tak, že se s ní její obyvatelé museli kdysi, stejně jako dnes, určitým způsobem sžít, vytvořit si metody, jak zde pohodlně žít a pracovat. Vysočina má podle ní svá specifika, neboť krajina zde vytváří členité a vymezené přírodní biotopy, které svým charakterem nutí člověka žít velmi blízko přírodě, blízko sám sobě, čímž vytváří v lidech ostrou identitu, která se ale definuje v rámci a v kooperaci s nejbližším společenstvím. Dále tvrdí, že lidé jsou se svými malými sídly v tomto kraji velmi spjati – jsou zvyklí žít v přírodě, mají velmi propracované zvyky a rituály, které jim ulehčují život, proto většinou obtížně infiltrují do odlišných společenských prostředí, aby v nich byli schopni spokojeně, pohodlně a plnohodnotně žít<sup>113</sup>. Tato tvrzení platí i pro naturel obyvatel Nového Města na Moravě.

### 3.2.2 Dějiny vydávání čtrnáctideníku Novoměstsko<sup>114</sup>

Informační list pro občany Nového Města na Moravě začal vycházet v lednu roku 1977, a to pod názvem Novoměstský zpravodaj. Tenkrát šlo o měsíčník formátu A5 s barevnou obálkou, přitom pro měsíce červenec a srpen vycházelo jedno dvojčíslo. Jeho poslední číslo se datuje prosincem roku 1990.

Historie Novoměstska se odvíjí od ledna 1991. Ke změně názvu došlo ze dvou důvodů – nový název lépe vystihoval oblastní záběr novin, ale také se oprostil od dědictví tiskoviny vydávané za dob předlistopadového politického režimu. V březnu roku 1991 vyšlo z ekonomických důvodů poslední číslo Novoměstska v dosavadní podobě, protože v té době vzrostly ceny související s jeho vydáváním, především ceny tisku ve velkomeziříčské tiskárně, a redakce tak musela přistoupit k řešení vzniklé situace. Nepřijala nabídku regionálního týdeníku Vysočina, aby se Novoměstsko stalo jeho součástí, a rozhodla se pro pokračování samostatného Novoměstska a zadání zakázky tiskárně v Třebíči.

---

<sup>112</sup> POHL, Milan, et al. *Vysočina : Okresy Havlíčkův Brod, Jihlava, Pelhřimov, Třebíč, Žďár nad Sázavou*. 1. vyd. Žďár nad Sázavou : Informační a metodické centrum, 1996. s. 18.

<sup>113</sup> PLACHÁ, Kateřina. *Regionální tematická agenda : na příkladu regionu Vysočina*. Havlíčkův Brod, 2007. FSV UK Praha. Vedoucí diplomové práce PhDr. Irena Reifová, Ph.D. s. 5-6.

<sup>114</sup> Údaje byly čerpány v archivu Horáckého muzea Nové Město na Moravě, v archivu redakce čtrnáctideníku Novoměstsko a ze vzpomínek bývalého redaktora Miloslava Dvořáka.

Od dubna 1991 bylo Novoměstsko vydáváno na novinovém papíru velikosti A3 a od července téhož roku byla zvýšena jeho periodicita na čtrnáctidenní. Současnému stavu se přiblížil čtrnáctideník počínaje prvním číslem roku 2001, protože od té doby byl vydáván jako bezplatný, ve formátu A4 a byl tištěn Horáckou tiskárnou Nové Město na Moravě na standardní bílý papír. Stále však šlo o jednobarevný tisk, což se změnilo v červnu roku 2008.

### **3.2.3 Charakteristika čtrnáctideníku Novoměstsko vydávaného v období prvního výzkumu**

Čtrnáctideník Novoměstsko vycházel v období realizace prvního výzkumu coby zpravodaj Nového Města na Moravě za účelem informovat občany města i devíti integrovaných obcí o dění v oblasti Novoměstska. Do struktury periodického tisku jej bylo možno začlenit mezi noviny s pravidelnou periodicitou, konkrétně mezi čtrnáctideníky, mezi radniční listy a mezi bezplatné noviny s cílenou distribucí, protože byl dodáván občanům města i integrovaných obcí do poštovních schránek. Kromě toho bylo určeno šest míst, kde si jej mohli zdarma vyzvednout další zájemci, a jeho zasílání si mohli objednat také novoměstští rodáci, kteří již nebydlí v oblasti Novoměstska, či příznivci města. Pokud si objednali zasílání poštou, platili pouze poštovné, jinak jim byla zasílána elektronická verze ve formátu PDF. Dále bylo Novoměstsko k dispozici také na internetu<sup>115</sup>. Financování čtrnáctideníku Novoměstsko bylo zajišťováno z rozpočtu města, část příjmů tvořila placená inzerce. Vydavatelem bylo Město Nové Město na Moravě.

Rozsah čtrnáctideníku Novoměstsko byl variabilní, nejnižší počet stran byl osm. Vycházel ve formátu A4 (210 x 297 mm), přičemž byl tištěn na standardní bílý papír (nikoliv novinový) formátu A3 (297 x 420 mm), který byl následně přeložen na polovinu, čímž tvořil dvojlist. Jednotlivé dvojlisty byly poté do sebe volně vkládány, nebyly nijak upevňovány. Nebyl-li výsledný počet stran vydání dělitelný čtyřmi, byl uprostřed vydání vložen list o formátu A4. Občas byla uvnitř listu připojena příloha, obvykle při příležitosti nějaké významné události. Mohla to být i příloha inzertního

---

<sup>115</sup> <http://noviny.nmm.cz>



charakteru. Pravidelně se začátkem platnosti nových jízdních řádů autobusů i vlaků bývaly jako služba občanům vloženy do příslušného čísla jízdní řády nejvyužívanějších spojů. Některá vydání obsahovala coby přílohu také občasník studentů Gymnázia Vincence Makovského Nové Město na Moravě nazvaný Vincent Speciál. Tisk zajišťovala Horácká tiskárna Nové Město na Moravě, přičemž první a poslední strana vydání byla tištěna barevně, ostatní černě (v odstínech šedé). Výjimečně bývaly barevně tištěny i jiné strany. V té době vycházel v nákladu 4 200 kusů.

V redakci byla zaměstnána jedna osoba, redaktorka, mezi jejíž povinnosti patřila vlastní novinářská činnost, zpracovávání došlých podkladků i uspořádání a jazyková korektura příspěvků od dopisovatelů či jiných přispívatelů. Jejím zaměstnavatelem byl Městský úřad Nové Město na Moravě. Redaktorka tedy byla tím člověkem, jenž připravoval každé vydání do tisku. Kromě toho fungovala šestičlenná redakční rada, která se scházela zpravidla před vydáním každého čísla a konzultovala obsahové i technické záležitosti. Dva členové redakční rady působili v městském zastupitelstvu, jeden za Občanskou demokratickou stranu a druhý za Českou stranu sociálně demokratickou, přitom týž zastupitel za Občanskou demokratickou stranu byl zároveň městským radním.

# Novoměstsko

číslo 5 • ročník XIX • 13. března 2009



zpravodaj Nového Města na Moravě  
zdarma

## Certifikát o udělení akreditace pro Nemocnici Nové Město na Moravě



Na snímku zleva: MUDr. Zdeněk Kadlec, ředitel Nemocnice Nové Město na Moravě, Zdeňka Marková, starostka města Nové Město na Moravě, MUDr. Jiří Běhounek, hejtmán kraje Vysočina a MUDr. František Vlček, zástupce ředitele Spojené akreditační komise ČR.



Po téměř 18 měsících předakreditačního šetření získala krajská nemocnice v Novém Městě na Moravě Certifikát o udělení akreditace od členů představenstva SAK ČR. Cestu řízeného zvyšování kvality a bezpečí nastoupila nemocnice už před šesti lety. Přípravy na získání akreditace se neobešly bez nutných interních auditů, revízi směrnic a kontroly jejich aplikace v praxi. Přísnou kontrolou procházely také léčebné postupy, ošetrovatelská péče, bezpečnost pacientů i logistika provozu. Prioritou nemocnice byla snaha o plnění všech padesáti akreditačních standardů, které jsou zárukou kvality poskytovaných služeb. Kraj Vysočina je zřizovatelem pěti krajských nemocnic, čtyřem z nich se podařilo v posledním roce získat Certifikát. (dokončení na str. 6)

### Půjčky z Fondu rozvoje bydlení města Nové Město na Moravě

Sdělujeme občanům, že město Nové Město na Moravě bude i v roce 2009 poskytovat půjčky z Fondu rozvoje bydlení na opravy a modernizace rodinných a bytových domů a bytů, které se nachází na území Nového Města na Moravě a jeho místních částí.

Rada města Nové Město na Moravě schválila dne 23. února 2009 na svém 51. řádném zasedání Podmínky výběrového řízení pro poskytnutí půjčky z prostředků FRB v roce 2009, které byly dne 24. 2. 2009 vyvěšeny na úřední desce města Nové Město na Moravě a současně umístěny i na webových stránkách města Nové Město na Moravě.

Od tohoto termínu po dobu 30 dnů, tedy do 25. 3. 2009 včetně,

mohou zájemci podávat žádosti o půjčku na tiskopisech, které jsou k dispozici na podatelně nebo na finančním odboru města Nové Město na Moravě.

Případné další informace poskytnou vedoucí finančního odboru Věra Stražilová, kancelář ve III. nadzemním podlaží, tel. 566 650 210.

Letos chce N. Město na půjčky z FRB uvolnit celkem 5 mil. Kč, předpokládá se, že zájem o modernizaci bydlení projeví i noví majitelé dříve městských bytů. Bude možno žádat o pětiletou půjčku úročenou 3 procenty na modernizaci bytů (až 25 tis. Kč, např. na rekonstrukci rozvodů elektřiny, vody) i domů (až 150 tis. Kč na půdní vestavbu nové bytové jednotky). EJ



Přichází to každý rok - spousta sněhu nejen na zemi, ale i na střeších. A ze střeš by při teplotách nad nulou neměl padat sám a nekontrolovaně. Majitelé domů a hasiči měli poslední únorový týden se shazováním sněhu hodně starostí i práce.

**Obrázek 3.1** Ukázka titulní strany čtrnáctideníku *Novoměstsko*, který vycházel v období prvního výzkumu<sup>116</sup>

<sup>116</sup> *Novoměstsko* : zpravodaj Nového Města na Moravě. 13. března 2009, XIX, 5, s. 1.

### 3.2.4 Charakteristika čtrnáctideníku Novoměstsko vydávaného v období druhého výzkumu

V období druhého výzkumu byl čtrnáctideník Novoměstsko vydáván s podtitulem čtrnáctideník občanů Nového Města na Moravě a okolí za účelem informovat občany města i devíti integrovaných obcí o dění v oblasti Novoměstska. Do struktury periodického tisku jej bylo možno zařadit mezi noviny s pravidelnou periodicitou, konkrétně mezi čtrnáctideníky, mezi kvaziradniční listy<sup>117</sup> a mezi bezplatné noviny s cílenou distribucí, protože byl dodáván občanům města i integrovaných obcí do poštovních schránek. Kromě toho bylo určeno šest míst, kde si jej mohli zdarma vyzvednout další zájemci, a kdokoliv si mohl objednat jeho zasílání poštou za roční poplatek 300 Kč, který pokrýval část nákladů na poštovné. Dále bylo Novoměstsko k dispozici také na internetu (<http://noviny.nmmn.cz/tistenaverze>). Financování čtrnáctideníku Novoměstsko bylo zajišťováno z rozpočtu příspěvkové organizace Novoměstská kulturní zařízení, jejíž existence je závislá na provozním příspěvku z městského rozpočtu. Část příjmů tvořila placená inzerce.

Rozsah čtrnáctideníku Novoměstsko byl variabilní, kromě mimořádného čísla byl nejnižší počet stran dvanáct, přičemž vždy byl dělitelný čtyřmi. Vycházel ve formátu A4 (210 x 297 mm) a byl tištěn na standardní bílý papír (nikoliv novinový) formátu A3 (297 x 420 mm), který byl následně přeložen na polovinu, čímž tvořil dvojlist. Jednotlivé dvojlisty byly poté do sebe volně vkládány, nebyly nijak upevňovány. Se začátkem platnosti nových jízdních řádů autobusů i vlaků byly jako služba občanům zakomponovány do příslušného čísla jízdní řády nejvyužívanějších spojů, tvořily však samostatnou přílohu. Žádné samostatné přílohy se v novinách neobjevily. Jejich tisk zajišťovala Horácká tiskárna Nové Město na Moravě, byly celé tištěny barevně. Vycházely v nákladu 4 300 kusů.

V redakci byla zaměstnána jedna osoba, redaktorka, mezi jejíž povinnosti patřila vlastní novinářská činnost, zpracovávání došlých podkladků včetně inzerce, jazyková korektura příspěvků od dopisovatelů či jiných přispívatelů a tvorba výsledné podoby každého čísla. Jejím zaměstnavatelem byla příspěvková organizace Novoměstská kulturní zařízení, kde měla v popisu práce kromě tvoření novin též organizování kulturních akcí coby referentka kulturní činnosti. Redaktorka tedy byla jediným

---

<sup>117</sup> zpravodajsko-publicisticko-společenský lokální list s nepřímou vazbou na radnici a ztíženou možností radnice zasahovat do agendy a obsahu listu

člověkem, jenž připravoval každé vydání do tisku. Vždy plně zodpovídala i za jeho obsah, neboť nefungovala žádná redakční rada či obdobný orgán.

# Novoměstsko

čtrnáctý Nového Města na Moravě a okolí

STRANA 10

## Novoměstské hudební slavnosti 2010

Stejně jako každý rok i letos se s blížícím adventním časem přibližuje konání tradičního malého hudebního festivalu.

prečtete si:



STRANA 1

## Letos byla odhalena již třetí pamětní deska

Při příležitosti 110. výročí narození Josefa Německého byla 30. října 2010 odhalena pamětní deska vynikajícím lyžařům bratrům Josefu a Otakaru Německým na jejich rodném domě č. p. 34 na Palackého náměstí.



## Nové Město má nejmladšího starostu

Od 8. listopadu má Nové Město na Moravě nově zvolené představitel. Starostou se stal 35letý sociální demokrat Michal Šmarda. Staronového mistostarostu Stanislava Marka doplnil Ing. Pavel Štorek z TOP 09, který není pro funkci mistostarosty uvolněný a nebude za svoji práci pobírat odměnu.

TEXT A FOTO: VERONIKA KLAČAČOVÁ

V radě zasednou zástupci větší strany ze zastupitelstva, své členy tam nebudou mít pouze ODS, KSČM a SNK-ED. Budou jim ale nabídnuty pozice v kontrolních orgánech města.

Změny tak nenastaly jen na úřadě, ale čekají i celé město. „Nejdůležitějším úkolem je snížit schodek městského rozpočtu. Jen za poslední dva roky město utratí o 70-80 milionů více než získalo v běžných příjmech. Schoďky byly dosud hrazeny prodejem majetku města, pokud bychom takto pokračovali, město by se začalo zbytečně zadlužovat. A to nemůžeme

připustit,“ říká nový starosta. Po úspěšné plány získal Šmarda podporu většiny zastupitelů.

**Pane starosto, jak reagovala rodina na Vaše zvolení?**

„Rodina byla překvapena, ale mám pocit, že si pomalu začíná zvykat. Syn Honzík si myslí, že jsem teď kapitánem letadlové lodi a budu mu z práce nosit odznaky.“

**A jak jste reagoval vy?**

„Poděkoval jsem zastupitelům a voličům za důvěru. V prvních minutách po zvolení jsem měl trochu problém vyrovnat se s novou pozicí. Okamžitě jsem musel převzít řízení zastupitelstva. Zapomínal jsem, že musím kolegy přihlášené do

diskuze vyzvat ke slovu a divil se, proč nemluví. Naštěstí mi pomáhal pan tajemník a hýval starostka.“

**Do funkce jste musel nastoupit okamžitě, jaký byl pro Vás první týden na radnici?**

„První týden byl náročný. Musel jsem řešit své pracovní povinnosti a ukončovat některé aktivity. Zároveň s tím jsem hned od úterý začal přebírat veškerou agendu města. A řešit první běžné problémy. Dobrý pocit mám z týmu spolupracovníků, který mi poskytl veškerý potřebný servis. Trochu mě naopak děsí velkoryse řešená kancelář starosty. Jsem zvyklý na trochu méně honosné a více funkční prostory.“

**Co chcete stihnout do konce roku?**

„Zastupitelstvo nám dalo dva základní úkoly, na kterých jsme začali okamžitě pracovat. Prvním z nich je připravit plán úspor tak, abychom směřovali k vyrovnanému rozpočtu. Druhým úkolem je zrealizovat a zlevnit projekt tzv. Regecentra.“

(pokračování na straně 2)



STRANA 6

## Čas na výměnu řídičských průkazů se rychle krátí!

Povinná výměna (dle § 134 zákona č. 361/200 Sb.) setýká řídičských průkazů vydaných od 1. 1. 1994 do 31. 12. 2000.



STRANA 12

## Výlov rybníku Trnka

Moravský rybářský svaz z Nového Města na Moravě provedl letos na podzim výlov osmi rybníků.

**Obrázek 3.2** Ukázka titulní strany čtrnáctideníku Novoměstsko, který vycházel v období druhého výzkumu – v číslech 12 až 18 bylo na titulní straně užito logo příspěvkové organizace Novoměstská kulturní zařízení<sup>118</sup>

<sup>118</sup> Novoměstsko : čtrnáctideník občanů Nového Města na Moravě a okolí. 23. listopadu 2010, XX, 18, s. 1.



Obrázek 3.3 Ukázka titulní strany čtrnáctideníku Novoměstsko, který vycházel v období druhého výzkumu – v číslech 19 a 20 byl na titulní straně užit městský znak<sup>119</sup>

<sup>119</sup> Novoměstsko : čtrnáctideník občanů Nového Města na Moravě a okolí. 7. prosince 2010, XX, 19, s. 1.

### **3.3 Charakteristika použitých metod**

Oblast sociálních věd, do níž spadají i mediální studia, nabízí řadu možností, jak postupovat při výzkumu a vyhodnocovat zjištěné údaje. Pro každý výzkum jsou však vhodné specifické postupy, které musí výzkumník vybrat z repertoáru všech možností tak, aby byly pro prováděnou práci co nejvhodnější. Pro tento výzkum byly zvoleny tři metody, a sice kvantitativní tematická analýza coby druh kvantitativní obsahové analýzy, dotazníkové šetření a hloubkové rozhovory.

#### **3.3.1 Kvantitativní tematická analýza**

Aby bylo možno srovnávat mediální agendu čtrnáctideníku Novoměstsko s veřejnou agendou občanů Nového Města na Moravě a integrovaných obcí, bylo nutné přikročit ke kvantitativní tematické analýze tohoto periodika. Kvantitativní tematickou analýzou se rozumí kvantitativní obsahová analýza zaměřená na tematickou strukturu analyzovaného materiálu, jejímž výsledkem je posloupnost témat dle počtu jejich výskytu ve vzorku (pořadí, od něž lze odvodit míru důležitosti jednotlivých témat z pohledu média). Lze totiž předpokládat, že čím větší množství příspěvků sledované médium věnuje nějakému tématu či události, tím dané téma považuje za důležitější. Kvantitativní obsahová analýza je metoda běžně užívaná při měření mediální agendy, pomocí ní se totiž zjišťuje počet zpráv o daném tématu v médiích a posloupnost jejich důležitosti<sup>120</sup>.

Scherrer tvrdí o úkolu analyzovat text, že k němu lze přistupovat mnoha různými způsoby, z nichž výběr konkrétního postupu záleží na tom, jaké konkrétní cíle si výzkumník stanoví. Porovnává přitom hermeneutickou textovou a obrazovou analýzu s kvantitativní obsahovou analýzou, jejichž zásadním rozdílem je stupeň strukturovanosti, popřípadě otevřenosti postupu<sup>121</sup>. Kraus vymezuje hermeneutiku jako obor, který zkoumá podmínky intuitivního poznání celkového smyslu (díla, jevu),

---

<sup>120</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 18.

<sup>121</sup> SCHERRER, Helmut. Úvod do metody obsahové analýzy. In SCHULZ, Winfried, et al. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 2. přeprac. vyd. Praha : Karolinum, 2004. s. 29.

k němuž dospívá na základě jemné, hloubkové analýzy všech jeho složek<sup>122</sup>. Podobně přistupuje Scherrer k hermeneutické analýze. Spatřuje v ní odhalování hlubších struktur textu skrytých pod jeho povrchem, a to pomocí subtilních interpretačních postupů – rozkrývají se autorské intence a poukazuje se na specifické argumentační struktury<sup>123</sup>. Tato metoda, vycházející z literárně vědní textové interpretace, je charakteristická vysokou mírou otevřenosti a velmi důkladným rozbořením jednotlivých mediálních obsahů, což přináší výhody i nevýhody. Tímto postupem je možno analyzovat pouze několik málo textů, zato z mnoha různých aspektů. Pro zpracování většího množství textů, tedy i pro potřeby této práce, je tato metoda nevhodná. Způsob analýzy je navíc při využití této metody silně subjektivní, výsledek je spjatý s osobou, která provádí výzkum. Různí odborníci tedy mohou dospět k velmi rozdílným výsledkům<sup>124</sup>.

Kvantitativní obsahová analýza je oproti hermeneutické analýze vysoce strukturovaný a selektivní proces, který vychází ze sociálněvědních metod měření a kvantifikace, při jehož využití se mediované obsahy zkoumají s ohledem na několik vybraných znaků. Scherrer ji definuje jako kvantitativní výzkumnou metodu pro systematický a intersubjektivně ověřitelný popis komunikačních obsahů, vycházející z vědecky podloženého kladení otázek<sup>125</sup>. Bernard Berelson ke kvantitativní obsahové analýze uvedl, že jde o výzkumnou techniku pro objektivní, systematický a kvantitativní popis zjevného obsahu komunikace<sup>126</sup>. Vysoká míra strukturovanosti přináší vysoký stupeň ověřitelnosti výsledků, neboť každý krok při rozboru podléhá explicitně formulovaným pravidlům. Jde o metodu, pomocí níž lze zpracovat velké množství textů nebo jiných mediovaných obsahů a výsledky šetření podrobit statistickým analýzám, ale i přehledně je znázornit v číselných hodnotách, tabulkách nebo grafech<sup>127</sup>. Metoda kvantitativní tematická analýza, která vychází právě z kvantitativní obsahové analýzy, proto zcela vyhovuje řešení úkolu analyzovat

---

<sup>122</sup> KRAUS, Jiří. *Jazyk v proměnách komunikačních médií*. 1. vyd. Praha : Karolinum, 2008. s. 114.

<sup>123</sup> SCHERRER, Helmut. Úvod do metody obsahové analýzy. In SCHULZ, Winfried, et al. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 2. přeprac. vyd. Praha : Karolinum, 2004. s. 29.

<sup>124</sup> SCHERRER, Helmut. Úvod do metody obsahové analýzy. In SCHULZ, Winfried, et al. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 2. přeprac. vyd. Praha : Karolinum, 2004. s. 29.

<sup>125</sup> SCHERRER, Helmut. Úvod do metody obsahové analýzy. In SCHULZ, Winfried, et al. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 2. přeprac. vyd. Praha : Karolinum, 2004. s. 29-30.

<sup>126</sup> ČÁBELOVÁ, Lenka, et al. Praktický projekt Český rozhlas o České televizi : Kvantitativní obsahová analýza zpravodajství Českého rozhlasu o tzv. Vánoční krizi České televize na přelomu let 2000 a 2001. In SCHULZ, Winfried, et al. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 2. přeprac. vyd. Praha : Karolinum, 2004. s. 76.

<sup>127</sup> SCHERRER, Helmut. Úvod do metody obsahové analýzy. In SCHULZ, Winfried, et al. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 2. přeprac. vyd. Praha : Karolinum, 2004. s. 29-30.



tematickou strukturu čtrnáctideníku Novoměstsko coby podkladového materiálu a stanovit pořadí témat dle četnosti jejich výskytu v něm.

Při provádění kvantitativní obsahové analýzy je zapotřebí postupovat po určitých krocích, a to v určitém pořadí. Vodítkem byl v případě analýzy uskutečněné v této práci sled nabídnutý Scherrerem<sup>128</sup>. Výzkumné téma zní Nastolování témat na lokální úrovni. Pro potřeby analýzy lze doplnit dílčí téma Kategorizace témat ve čtrnáctideníku Novoměstsko a porovnání jejich četností. Ve fázích operacionalizace výzkumného tématu i plánování a organizace výzkumu bylo stanoveno, že v rámci prvního výzkumu budou analyzována všechna čísla čtrnáctideníku Novoměstsko, jež vyšla v době od začátku měsíce října 2008 do konce měsíce března 2009, a v rámci druhého výzkumu všechna vydání za období od začátku měsíce července roku 2010 do konce měsíce prosince roku 2010. Důvod volby takového rozsahu souvisí s další částí práce, která se zaměřuje na zkoumání skladby veřejné agendy občanů Nového Města na Moravě a integrovaných obcí. Půlroční období bylo v obou případech zvoleno proto, že lze předpokládat dostatečné zafixování událostí proběhlých za takto dlouhou dobu v pamětech občanů. Poslední materiál pro kvantitativní tematickou analýzu pocházel v prvním výzkumu z konce měsíce března roku 2009 a ihned následovalo zkoumání skladby veřejné agendy realizované v měsíci dubnu roku 2009. Ve druhém výzkumu kvantitativní tematická analýza končila s posledním číslem roku 2010 a hned v lednu roku 2011 přišlo na řadu dotazníkové šetření.

Do procesu kódování, což je praktický úkon, při němž se analyzované mediované obsahy identifikují a zaznamenávají formou číselných hodnot (kódů)<sup>129</sup>, byly zahrnuty tyto kódovací jednotky: příspěvky. Příspěvkem se rozumí ucelená žurnalistická jednotka s nadpisem nebo samostatný obrazový příspěvek s textem (například fotografie s popiskou nebo graf s popiskou). Obrazový materiál k textovým příspěvkům se pokládá za součást příslušného textu<sup>130</sup>. Mezi kódovací jednotky nebyla zahrnuta inzerce všeho druhu včetně heslovitých oznámení a pozvánek (například program kina či kulturního domu).

V přípravné a ověřovací fázi se přistoupilo k přípravě kódovací knihy (viz Příloha č. 1 a Příloha č. 2). Proběhla předběžná analýza, z níž vyplynula témata,

---

<sup>128</sup> SCHERRER, Helmut. Úvod do metody obsahové analýzy. In SCHULZ, Winfried, et al. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 2. přeprac. vyd. Praha : Karolinum, 2004. s. 31.

<sup>129</sup> SCHERRER, Helmut. Úvod do metody obsahové analýzy. In SCHULZ, Winfried, et al. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 2. přeprac. vyd. Praha : Karolinum, 2004. s. 38.

<sup>130</sup> SCHERRER, Helmut. Úvod do metody obsahové analýzy. In SCHULZ, Winfried, et al. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 2. přeprac. vyd. Praha : Karolinum, 2004. s. 40.

kteřá se ve vzorku objevují. Tato témata byla následně seskupena do tematických okruhů. Každému tématu byl přidělen trojmístný kód, přičemž první číslice tohoto kódu vždy reprezentuje určitý tematický okruh. Libovolné číselné označení témat je možné, neboť jde o nominální proměnné – přidělená čísla sama o sobě nemají při vyhodnocování žádný význam<sup>131</sup>.

Po provedení přípravné a ověřovací fáze přišel na řadu vlastní sběr dat a vyhodnocení získaných údajů. Kvantitativní tematická analýza byla realizována za pomoci počítačové techniky, přičemž pro zadávání a vyhodnocování dat byl použit program SPSS 15.0 for Windows. Ke zpracovávání výstupů posloužil program Microsoft Excel XP. Výsledky jsou publikovány v dalších kapitolách.

### 3.3.2 Dotazníkové šetření

Obvyklou metodou pro měření veřejné agendy je dotazníkové šetření, proto byla uplatněna i v této práci<sup>132</sup>. Dotazníkovým šetřením se provádí různá zjišťování v populaci. Populace je chápána jako soubor jednotek, o němž se předpokládá, že jsou pro něj platné stanovené závěry, zatímco vzorek je skupina jednotek, které jsou skutečně pozorovány<sup>133</sup>. Provádět výzkum na celé populaci by totiž nebylo v silách a možnostech žádného výzkumníka. Vzorek by však měl co nejpřesněji simulovat složení populace, aby bylo možno zjištěné výsledky zobecnit na celou populaci<sup>134</sup>.

Existují různé možnosti, jak vybrat vzorek, mezi něž patří například kvótní výběr, náhodný výběr, účelový výběr, anketa nebo technika sněhové koule. Pro kvótní výběr platí, že struktura vzorku napodobuje známé vlastnosti populaci, proto ji lze použít jen v případě populace, o jejímž složení má výzkumník co nejvíce informací. K tomu se přidávají ještě potíže při praktickém výběru dotazovaných přímo v terénu, obvykle se tedy stanovuje jen takové množství proměnných, aby byl výběr vůbec realizovatelný a aby počet oslovených, avšak parametrům kvótního výběru

---

<sup>131</sup> SCHERRER, Helmut. Úvod do metody obsahové analýzy. In SCHULZ, Winfried, et al. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 2. přeprac. vyd. Praha : Karolinum, 2004. s. 42.

<sup>132</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 17.

<sup>133</sup> DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 3. vyd. Praha : Karolinum, 2000. s. 93.

<sup>134</sup> DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 3. vyd. Praha : Karolinum, 2000. s. 94.

nevyhovujících, osob výrazně nepřevyšoval počet těch, které budou skutečně odpovídat<sup>135</sup>.

Náhodný výběr představuje metodu, kdy každý element populace má stejnou pravděpodobnost, že bude vybrán do vzorku. Náhodný vzorek reprezentuje nejen všechny známé vlastnosti populace, ale i ty neznámé. Proměnné, které jsou pro výzkum relevantní, budou mít v náhodném vzorku podobné zastoupení, jaké existuje v celé populaci. Závěry tedy budou aplikovatelné na celou populaci. Jde o jedinou metodu, která je označována za vědeckou, od čehož se odvíjí i její vlastnosti. U náhodného vzorku je možno odhadnout, jak se liší od populace, protože lze vypočítat směrodatnou odchylku a lze stanovit konfidenční interval (interval spolehlivosti). Obě veličiny přitom vůbec nezávisí na velikosti populace<sup>136</sup>. Náhodný výběr nabízí dvě základní dílčí metody, pomocí nichž lze postupovat nebo jež lze kombinovat. Jde o prostý náhodný výběr a systematický náhodný výběr. U prostého výběru se předpokládá, že jednotlivci dané populace jsou zaevidováni v nějakém seznamu. Každý jedinec dostane číslo a následně jsou generována náhodná čísla, pomocí nichž jsou vybíráni jednotlivci ze seznamu, kteří budou dotazováni. Náhodná čísla jsou uváděna v tabulkách náhodných čísel nebo je možno nechat si je vygenerovat například kalkulačkou či počítačem. I při systematickém náhodném výběru musí existovat seznam, z něž je do vzorku zahrnuta každá N-tá jednotka. Velikost kroku se počítá tak, že se vydělí velikost populace velikostí požadovaného vzorku. Důležité je, aby první jedinec byl vybrán náhodně a aby teprve potom bylo uplatněno odkrokování. Metodu však nelze použít, když jsou osoby v seznamu seřazeny podle nějakého systematického schématu (například podle hodnosti – existují kupříkladu seznamy vojáků, kde jsou uvedeny čtyři, které čítají stejné počty vojáků, přičemž seznam vojáků každé čtyři začíná nejvyššími šaržemi a končí vojíny)<sup>137</sup>.

Účelový výběr je založen na úsudku výzkumníka o tom, co by mělo být pozorováno, a o tom, co je možné pozorovat. Při přistoupení k této metodě je zapotřebí jasně definovat kritéria, podle nichž byl vzorek vybírán. Platí, že čím jasnější definice vzorku, tím lépe<sup>138</sup>.

---

<sup>135</sup> DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 3. vyd. Praha : Karolinum, 2000. s. 95.

<sup>136</sup> DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 3. vyd. Praha : Karolinum, 2000. s. 98-101.

<sup>137</sup> DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 3. vyd. Praha : Karolinum, 2000. s. 105-106.

<sup>138</sup> DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 3. vyd. Praha : Karolinum, 2000. s. 112-113.

Podstatou ankety je rozhodnutí respondenta zodpovědět otázku. Odpovídat může, kdo chce a kdo se k anketě dostane, přičemž vůbec není zajištěno, že vzorek bude jakkoliv imitovat strukturu populace<sup>139</sup>. Přesto jsou ankety hojně užívány médii, ať těmi tištěnými, či elektronickými. Výsledky anket jsou nezdědka předkládány veřejnosti s takovou sebejistotou, jako by šlo o výsledky nějakého výzkumu založeného na přesně stanovených metodách výběru vzorku. Výsledky ankety jsou velmi snadno manipulovatelné. Jako příklad může posloužit situace, kdy v internetovém prostředí probíhá řada různých anket a uživatel, jenž má zájem na tom, jak výsledek určité ankety dopadne, komunikuje s ostatními uživateli internetu, a to i s těmi, které vůbec nezná, aby v anketě hlasovali právě pro možnost, u níž potřebuje, aby zvítězila nad ostatními variantami.

Zcela na pomezí stojí technika sněhové koule. Pro ni platí, že jeden informátor vede výzkumníka k jiným členům cílové skupiny, tedy doporučí mu, koho by se měl dotazovat jako dalšího. Takto může řetězec pokračovat dále, od čehož vzniklo označení technika sněhové koule. Zásadní nevýhodou techniky je promítání osobních vazeb do vzorku. Uplatnění techniky sněhové koule je spíše vhodné při provádění pilotní studie než pro samotný výzkum<sup>140</sup>.

Při realizaci dotazování je zapotřebí postupovat po určitých krocích, a to v určitém pořadí. Vodítkem byl v případě analýzy uskutečněné v této práci sled nabídnutý Dismanem<sup>141</sup>.

Na počátku stojí formulace teoretického nebo praktického sociálního problému. V případě dotazníkových šetření, která jsou součástí této práce, šlo o zmapování, jaká témata považují občané Nového Města na Moravě a integrovaných obcí za důležitá pro region, v němž bydlí, tedy šlo o měření posloupnosti témat ve veřejné agendě, a dále šlo o zjišťování, jak vnímají čtrnáctideník Novoměstsko.

Dalšími kroky byly formulace teoretických hypotéz a pracovních hypotéz. Vzhledem k tomu, že šlo převážně o zjišťovací dotazníkové šetření, stanovení hypotéz se vztahovalo pouze k té části dotazníku, v níž byly předkládány uzavřené otázky. Hypotézy v tomto případě zněly: občané se dozvídají o událostech, které se odehrávají v regionu, jak z vlastní zkušenosti, tak od jiných osob nebo z médií /

---

<sup>139</sup> DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 3. vyd. Praha : Karolinum, 2000. s. 113.

<sup>140</sup> DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 3. vyd. Praha : Karolinum, 2000. s. 114.

<sup>141</sup> DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 3. vyd. Praha : Karolinum, 2000. s. 120.

když je čtrnáctideník Novoměstsko distribuován bezplatně do poštovních schránek, tak si jej každý občas přečte a někteří občané jej čtou dokonce pravidelně / kdyby došlo ke zpoplatnění čtrnáctideníku Novoměstsko, vedlo by to k úbytku jeho čtenářů / čtenáři pochybují o nezávislosti čtrnáctideníku Novoměstsko, protože existuje jeho vazba na radnici. Ve druhém výzkumu se navíc sledovalo, jakou odezvu v občanech vyvolaly změny související se změnou vydavatele.

Do fáze rozhodnutí o populaci a vzorku se zásadní měrou promítly parametry výzkumu. Populace musela být definována jako obyvatelé Nového Města na Moravě a devíti integrovaných obcí (Hlinné, Jiřkovice, Maršovice, Olešná, Petrovice, Pohledec, Rokytno, Slavkovice a Studnice). Údaj o počtu obyvatel této oblasti k 1.1.2008 je 10 532 obyvatel<sup>142</sup>. Co se týče rozhodnutí o vzorku, bylo přistoupeno k účelovému výběru, který nejlépe vyhovuje možnostem výzkumu a jeho povaze. Vzorek čítá, a to jak při prvním, tak při druhém výzkumu, sto respondentů, přičemž jde ve všech případech o obyvatele Nového Města na Moravě a integrovaných obcí. Účelový výběr byl pro zpřesnění obohacen o některé znaky kvótního výběru. Při výběru byly sledovány dvě kategorie: pohlaví a věk. U pohlaví bylo dbáno, aby počet odpovídajících mužů a žen byl zhruba stejný, protože z údajů o složení obyvatelstva podle pohlaví v okrese Žďár nad Sázavou k 1. lednu 2007 vyplývá, že v něm žije 60 035 žen a 59 340 mužů<sup>143</sup>. U věku bylo postupováno tak, že byl u každého dotazovaného zjišťován přímo, pro potřeby šetření ovšem byly stanoveny tři věkové kategorie, mladší věk, střední věk a starší věk. Mladším věkem se rozumí rozpětí do třiceti let včetně, středním věkem od jedenatřiceti let do šedesáti let včetně a starším věkem osoby věku jedenašedesát let a starší. V demografických charakteristikách obyvatelstva se sice věk obvykle dělí do kategorií předproduktivní, produktivní a postproduktivní věk, avšak vzhledem k ohraničení těchto kategorií (0-14 let / 15-64 let / 65 a více let) by bylo toto rozčlenění pro prováděný výzkum zcela nevhodné. Z údajů pro okres Žďár nad Sázavou k 1. lednu 2007 bylo vypočteno, že v okrese k tomuto datu žilo 47 461 obyvatel mladšího věku, 49 748 obyvatel

---

<sup>142</sup> *Nové Město na Moravě* [online]. Nové Město na Moravě : Městský úřad Nové Město na Moravě, 1995-2009 , 24.04.2009 [cit. 2009-04-24]. Dostupný z WWW: <<http://www.nmmn.cz>>.

<sup>143</sup> Věkové složení obyvatel ČR podle pohlaví a věku k 1.1.2007. ČSÚ : Český statistický úřad [online]. 2008 [cit. 2009-04-24]. Dostupný z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/2D00278627/\\$File/400308001.xls](http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/2D00278627/$File/400308001.xls)>.

středního věku a 22 166 osob staršího věku<sup>144</sup>, od čehož byl odvozen přibližný poměr pro potřeby tvorby vzorku – 4 : 4 : 2, tedy 40% : 40% : 20%.

Následující krok, a to pilotní studie, nebyl realizován, protože výzkumník pochází přímo z lokality, kde bylo dotazníkové šetření prováděno, což zajišťovalo jeho dostatečnou obeznámenost se sledovanou problematikou i populací. Následovalo tudíž rozhodnutí o technice sběru informací a konstrukce nástrojů pro sběr informací. Ačkoliv bylo stanoveno, že výzkumník se bude dotazování zúčastňovat přímo, nebylo zcela jasné, zda bude respondentům pokládat otázky ústní formou a sám zaznamenávat jejich odpovědi, nebo zda bude pouze předávat dotazník, tedy předtištěný formulář, na nějž respondent odpovídá písemně<sup>145</sup>, a čekat, až mu jej dotazovaný vrátí. Tato nejasnost byla odstraněna ve fázi předvýzkumu, jak bude uvedeno dále v textu. Bylo rovněž zapotřebí sestavit otázky. Vzhledem k tomu, že cílem dotazníkového šetření bylo změření veřejné agendy a zjištění názorů ohledně jednoho konkrétního periodika, bylo nezbytné uvážit, jak zajistit, aby se jednotlivé části dotazování nemohly vzájemně ovlivňovat, a tím zkreslovat výsledky. Podobnou situaci řešili například i McCombs se Shawem při svém výzkumu. Nakonec postupovali tak, že účastníky, kteří poskytovali rozhovor, žádali, aby se ve svých odpovědích nenechávali ovlivnit tím, jakou důležitost přikládají jednotlivým tématům politici, a také byla tato záležitost ošetřena i tím, jak byly položeny otázky v dotazníku<sup>146</sup>. Pro realizované dotazníkové šetření v rámci výzkumů, které jsou součástí této práce, proto bylo přijato opatření, že při zahájení rozhovoru s respondentem mu nebudou sdělovány žádné podrobnosti o účelu výzkumu, pouze mu bude řečeno, že jde o výzkum pro rigorózní práci. Kromě toho byly otázky, které souvisejí s veřejnou agendou, předkládány jako první a zbylé otázky až následně, aby respondent nezjistil, že bude dotazován ohledně médií, a posléze neodpovídal na otázky související s veřejnou agendou ovlivněn tímto poznatkem. Jak bude uvedeno dále, byla nakonec zvolena metoda předkládání dotazníků, kde byla tato záležitost ošetřena tak, že respondent nejprve obdržel jeden list dotazníku, na němž byly umístěny pouze otázky vztahující se k veřejné agendě, a až po jejich kompletním zodpovězení

---

<sup>144</sup> Věkové složení obyvatel ČR podle pohlaví a věku k 1.1.2007. ČSÚ : Český statistický úřad [online]. 2008 [cit. 2009-04-24]. Dostupný z WWW:

<[http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/2D00278627/\\$File/400308001.xls](http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/2D00278627/$File/400308001.xls)>.

<sup>145</sup> DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 3. vyd. Praha : Karolinum, 2000. s. 124.

<sup>146</sup> McCOMBS, Maxwell, SHAW, Donald. The Agenda-Setting Function of Mass Media. In PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion, and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. s. 21.

mu byly předány další listy se zbývajícími otázkami, přičemž byla vyřčena prosba, aby se už k prvnímu listu nevracel. Formuláře dotazníků jsou připojeny jako Příloha č. 3 a Příloha č. 4.

Otázky byly v dotazníku pokládány jako uzavřené s určitým počtem možných odpovědí, z nichž respondent musel vybrat jedinou, avšak v jednom případě bylo přistoupeno k otázce otevřené, přičemž se dotazovaný mohl libovolně rozepsat. Otevřenou otázkou byla hned ta první, vztahující se k veřejné agendě. Její znění bylo inspirováno dřívějšími výzkumy ověřujícími koncept nastolování témat. Jednou z předloh se stala otázka formulovaná Trenemanem a McQuailem: „Co vás nejvíce znepokojuje v těchto dnech? Nehleď na to, co říkají politici, vyjmenujte dvě až tři zásadní záležitosti, na něž by se měla zaměřit vláda a něco s nimi dělat<sup>147</sup>.“ Druhou předlohou byla otázka, jejíž autorství se připisuje Georgi Gallupovi: „Co je podle vás nejdůležitější problém, kterému v současné době čelí tato země<sup>148</sup>?“ Do konečné podoby první otázky se promítly ještě podmínky výzkumu, tedy lokalita, kde bylo dotazníkové šetření prováděno, a časové období, k němuž se vztahovalo. Účastníkům dotazování byla předložena tato verze: „Uveďte prosím dvě konkrétní události, které považujete za nejdůležitější pro oblast Novoměstska v uplynulém půlroce.“

Druhá otázka, již uzavřená, pátrala po zdrojích, z nichž se respondent dozvěděl o událostech, jež pokládal za nejdůležitější. Jak již bylo uvedeno, tento list se respondentovi předával až po zodpovězení první otázky. V možnostech odpovědi na druhou otázku byly zohledněny různé faktory, které souvisejí s procesem nastolování témat. Byly vzaty v úvahu osobní vazby mezi obyvateli, různé mediální zdroje, ale nebylo opomenuto ani třeba na místní (pouliční) rozhlas, který je v Novém Městě na Moravě provozován, a vlastní zkušenost dotazovaného s událostí. Možnost „ze čtrnáctideníku Novoměstsko“ záměrně nebyla umístěna ve výčtu hned jako první, aby apriorně nevedla k úvahám, že v Novoměstsku o tom určitě psali, bez hlubšího zamyšlení, co byl pro respondenta skutečný první zdroj informace. Ukázalo se však, že respondenti k výčtu přistupovali pečlivě, protože možnost umístěná jako poslední, „díky vlastní zkušenosti“, byla při odpovědích také využívána. Při konstrukci druhé otázky a variant možných odpovědí se přistoupilo i na možnost „jinak“ s volným

---

<sup>147</sup> McCOMBS, Maxwell, SHAW, Donald. The Agenda-Setting Function of Mass Media. In PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion, and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. s. 19.

<sup>148</sup> DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. s. 17.

prostorem pro doplnění jak. Navíc u možnosti „z novin jiných než Novoměstsko“ bylo rovněž připraveno místo pro vepsání, z jakých konkrétních jiných novin dotazovaný informaci čerpal.

Zbývající otázky (kromě demografických) ověřovaly hypotézy ohledně samotného čtrnáctideníku Novoměstsko. Byly taktéž uzavřené, avšak nabídnuté odpovědi nebyly výčtem různých možností, nýbrž šlo o jednotlivé stupně na připravené stupnici pro jeden konkrétní znak. Odpověděl-li někdo na třetí otázku ohledně čtení Novoměstska možností „nikdy“, odpovídal ještě na uzavřenou otázku „proč nikdy“, u níž byl uveden výčet možností. U páté otázky, týkající se názoru na nezávislost informací přinášných čtrnáctideníkem Novoměstsko, bylo možno odpovědět i pomocí kategorie „nevím“, přičemž se vycházelo z předpokladu, že půjde o otázku, která vyvolá mezi respondenty situaci, že se nebudou cítit zcela kompetentní k jednoznačnému vyjádření ohledně této problematiky.

Při druhém výzkumu byl dotazník navíc doplněn o čtyři uzavřené otázky a dvě dichotomické podotázky, které se věnovaly srovnání nové podoby čtrnáctideníku Novoměstsko vycházející od měsíce července roku 2010 s předešlou. Respondentům byly položeny otázky, zda nové Novoměstsko hodnotí 1) po stránce obsahu a 2) po stránce přehlednosti jako lepší, stejné, či horší a zda považují 1) podíl zpráv z radnice v novém Novoměstsku a 2) prostor pro veřejnou diskusi o místní komunální politice za větší, stejný, nebo menší. V posledních dvou případech se kromě toho měli vyjádřit, jestli jim uváděný stav vyhovuje, nebo nevyhovuje.

Předvýzkumná etapa napomohla dořešit nejasnosti, jež vyvstaly při tvorbě dotazníku. Kromě toho komplexně prověřila celý dotazník. Do předvýzkumu bylo zahrnuto patnáct osob, jejichž jakékoliv odpovědi v rámci předvýzkumu nebyly zahrnovány do vlastního dotazníkového šetření. Taktéž nebyly osloveny, aby poskytovaly odpovědi v ostrém dotazování.

Když se účastníci předvýzkumu měli vyjádřit ke způsobu dotazování, který by jim pro konkrétní případ prováděného dotazníkového šetření více vyhovoval, shodli se, že by raději uvítali dotazník a písemné odpovědi na něj než rozhovor, při němž si tazatel zaznamenává vyřčené odpovědi. Jako důvod předkládali argument, že dotazník a možnost písemné odpovědi jim poskytuje, obzvláště u první odpovědi, větší možnost hlubšího zamyšlení nad událostmi uplynulého půlroku, jejich uspořádání dle subjektivní důležitosti a promyšlení odpovědi na otevřenou otázku i na její formulaci, než kdyby tazatel čekal na ústní odpověď, což podle nich přináší



větší míru nervozity a pocitu časové tísně. Na základě tohoto zjištění bylo přistoupeno k dotazníkové technice sběru dat. Rovnou byl ověřen pracovní postup, jak shromažďovat dotazníky, aby nedošlo k jejich promíchání, když se dbá na to, aby předložené listy byly vyplněny ve stanoveném pořadí. Osvědčil se postup, že tazatel nejprve odebere první list, následně převezme druhý (při druhém výzkumu i třetí) list a ihned je s pomocí kancelářské sešívачky spojí, načež je vloží do desek připravených k ukládání všech vyplněných dotazníků. Před zahájením vlastního výzkumu bylo připraveno celkem sto deset kopií formuláře, tedy celkem dvě stě dvacet (při prvním výzkumu) a tři sta třicet (při druhém výzkumu) listů. Ačkoliv vzorek čítal sto osob, při rozmnožování tiskopisu se počítalo i s rezervními výtisky, proto je výsledný počet právě sto deset. Byly přichystány očíslované oddělené plastové obálky, do nichž byly vloženy příslušné první, druhé, eventuálně třetí listy, aby byl průběh ostrého dotazování co nejhladší a bez technických zádrhelů.

K obsahu dotazníku neměli účastníci předvýzkumu žádné výhrady. Všechny pokládané otázky označili za zcela srozumitelné a jasně formulované, výčet možných odpovědí u uzavřených otázek hodnotili jako dostačující a u otevřené otázky uvítali dostatek místa k vepsání odpovědí. Ocenili úvodní formulaci, díky níž se dozvěděli, k jakým účelům budou jejich odpovědi použity, i přesné instrukce. V úvodní pasáži bylo uvedeno: „Vážená paní, vážený pane, obracím se na Vás se žádostí o poskytnutí odpovědí pro účely mnou psané práce. Ujišťuji Vás, že se získanými informacemi bude zacházeno podle zavedených pravidel a etiky vědecké práce a při publikaci výsledků bude zaručena osobní anonymita. Děkuji Vám za spolupráci! Jan JIRKŮ, student FSV UK Praha,“ a dále: „U otázek, kde je v nabídce několik možností, zakřížkujte prosím vždy jednu možnost. U otázek, kde je vyčleněno prázdné místo pro odpověď (\_\_\_\_\_), prosím vepište slovní nebo číselnou odpověď.“

Po předvýzkumu přišel na řadu vlastní sběr dat a vyhodnocení získaných údajů. Zpracování dat proběhlo za pomoci počítačové techniky, přičemž pro zadávání a vyhodnocování dat byl použit program SPSS 15.0 for Windows. Kódovací knihy jsou připojeny jako Příloha č. 5 a Příloha č. 6. Ke zpracovávání výstupů posloužil program Microsoft Excel XP. Výsledky jsou publikovány v dalších kapitolách.

### 3.3.3 Hlubkové rozhovory

Zatímco kvantitativní tematická analýza i dotazníkové šetření patří mezi kvantitativní výzkumné metody, hlubkové rozhovory se řadí ke kvalitativním výzkumným metodám, jež se používají při provádění hlubších a interpretativnějších výzkumů<sup>149</sup>. Je-li cílem zjistit, do jaké míry využívají čtrnáctideníku Novoměstsko komunální politici, aby v něm odráželi politickou agendu, jak k němu přistupují v rámci prezentace svých vlastních politických cílů a do jaké míry mohou rozhodovat o jeho obsahu, nebo naopak prověřit, jak vnímají propojení čtrnáctideníku s politickou mocí a její vliv na proces výběru témat představitelů redakce, je nezbytné přistoupit právě k hlubkým rozhovorům s konkrétními, předem jednoznačně vybranými osobami.

Hlubkové rozhovory se liší od dotazníkového šetření tím, že nemají žádný přesně stanovený a neměnný scénář. Na rozdíl od dotazníkového šetření, při němž jsou respondentům ze zkoumaného vzorku pokládány jen ty otázky, které jsou předem stanoveny, hlubkové rozhovory se odvíjejí pouze podle hrubé osnovy, k jejímuž vytváření se přistupuje jen z toho důvodu, aby tazatel nezapomněl, o čem všem chtěl s dotazovanou osobou mluvit. Rozhovor však většinou nezůstává pouze u připravených otázek či témat, ale vyvíjí se, díky čemuž přicházejí na řadu další otázky a dialogické repliky s cílem zjistit co nejvíce informací o problematice. Metoda hlubkových rozhovorů nemusí být nutně užívána pouze při výzkumných pracích, ale své uplatnění nachází i v žurnalistice. Nejblíže k jejímu užívání mají pisatelé textů, jež se označují jako publicistická interview, protože pro tento žánr je charakteristické právě pokládání otázek nad rámec stanové osnovy.

Pro hlubkové rozhovory v rámci prvního výzkumu byly vybrány tři osoby. Sféru komunální politiky a politickou agendu reprezentovala starostka města Nového Města na Moravě Zdeňka Marková. Kategorii spojnice mezi politickou a mediální agendou ztvárnil Mgr. Otakar Německý, který byl zastupitelem, radním, ale zároveň členem redakční rady čtrnáctideníku Novoměstsko, a oblast mediální agendy zastupovala redaktorka čtrnáctideníku Novoměstsko PhDr. Eva Jašková.

Pro každého z nich byly připraveny směrotné otázky v rámci osnovy, přičemž další otázky vplynuly vždy až v rámci konkrétního rozhovoru. Základní

---

<sup>149</sup> McQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. 3. vyd. přeložili Jan Jiráček a Marcel Kabát. Praha : Portál, 2007. s. 306-307.

otázky pro starostku zněly takto: „Proč je vydáván čtrnáctideník Novoměstsko, co si radnice od jeho pravidelného vydávání slibuje a co jím sleduje? Jak velké zatížení pro rozpočet města představuje vydávání čtrnáctideníku Novoměstsko? Vyplatí se městu jeho vydávání? Zasahuje nějak radnice do obsahu čtrnáctideníku? Do jaké míry mohou komunální politici využívat čtrnáctideník Novoměstsko pro svou vlastní prezentaci? Bere se při tom ohled na to, ze které politické strany nebo uskupení jsou? Uvažuje se o nějakých změnách v souvislosti s vydáváním čtrnáctideníku Novoměstsko?“ Zastupiteli, radnímu a členovi redakční rady byly položeny tyto směrotvorné otázky: „Jak vypadá zasedání redakční rady? Zasahuje nějak redakční rada do obsahu čtrnáctideníku Novoměstsko? Pokud ano, proč tak činí a které příspěvky upravuje nebo vyřazuje? Je redakční rada ovlivňována představiteli radnice či jinými politiky v tom, jaké příspěvky mají být vybírány?“ Osnova otázek pro redaktorku měla tuto podobu: „V čem spočívá činnost redakce? Jaké příspěvky dostáváte do redakce a od koho pocházejí? Jak je třídíte podle toho, zda budou, nebo nebudou zveřejněny? Proč uplatňujete právě taková kritéria třídění? Do jaké míry jste při své práci ovlivňována rozhodnutími redakční rady? Jste nějak ovlivňována i politiky na radnici či jinými politiky? Pokud ano, jak? Jak probíhá vaše vlastní novinářská činnost? Podle čeho vybíráte témata, o nichž budete psát?“

Hloubkové rozhovory v rámci druhého výzkumu byly uskutečněny pouze dva, neboť v době jejich pořizování nefungovala redakční rada ani jiný obdobný orgán s týmiž kompetencemi. Sféru komunální politiky i politickou agendu reprezentoval starosta města Nového Města na Moravě Michal Šmarda a oblast mediální agendy zastupovala redaktorka čtrnáctideníku Novoměstsko Bc. Veronika Klapáčová.

Pro každého z nich byly připraveny směrotvorné otázky v rámci osnovy, přičemž další otázky vyplynuly vždy až v rámci konkrétního rozhovoru. Základní otázky pro starostu zněly takto: „Jaký je současný model vydávání Novoměstska z hlediska financování? Proč došlo ke změně z předchozího způsobu vydávání na současný? Zasahuje nějak radnice do obsahu čtrnáctideníku? Do jaké míry mohou komunální politici využívat čtrnáctideník Novoměstsko pro svou vlastní prezentaci? Bere se při tom ohled na to, ze které politické strany jsou? Poskytuje radnice redakci nějaké obsahy, na jejichž otištění vysloveně trvá? Jak jí redakce v tomto směru vychází vstříc? Funguje redakční rada? Jaký je pohled současného vedení města na novou podobu vydávání čtrnáctideníku? Považujete současné Novoměstsko za dostačující informační zdroj o dění ve městě a dění na radnici? Plánuje nové vedení města nějaké

změny vzhledem k vydávání Novoměstska?“ Osnova otázek pro redaktorku měla tuto podobu: „V čem spočívá činnost redakce? Jaké příspěvky dostáváte do redakce a od koho pocházejí? Jak třídíte příspěvky podle toho, jestli budou, nebo nebudou zveřejněny? Jste nějak ve své práci ovlivňována politiky na radnici či jinými politiky? Jste ovlivňována ještě někým jiným při své práci?“

Veškeré hloubkové rozhovory byly zaznamenávány pomocí diktafonu, ale kromě toho si tazatel ještě zapisoval vlastní poznámky, která by byly použitelné v případě, že by došlo k jakémukoliv selhání záznamové techniky. Pro každý hloubkový rozhovor byla vymezena doba třiceti minut, která byla v předstihu avizována dotazovaným. Tento časový úsek byl zvolen s ohledem na časové možnosti oslovených osob. Navíc platí, že tazatel musí být vděčný za poskytnutí odpovědí, takže musí uvítat jakoukoliv dobu, již mu dotazování ze svého času věnují. Proto se jako optimální jevila doba třiceti minut, jejíž protažení nebo zkrácení ze strany dotazovaného při vlastním průběhu hloubkových rozhovorů nepředstavovalo žádnou překážku. Výstupy z hloubkových rozhovorů jsou publikovány v dalších kapitolách.

### **3.4 Kategorizace témat ve čtrnáctideníku Novoměstsko a porovnání jejich četností**

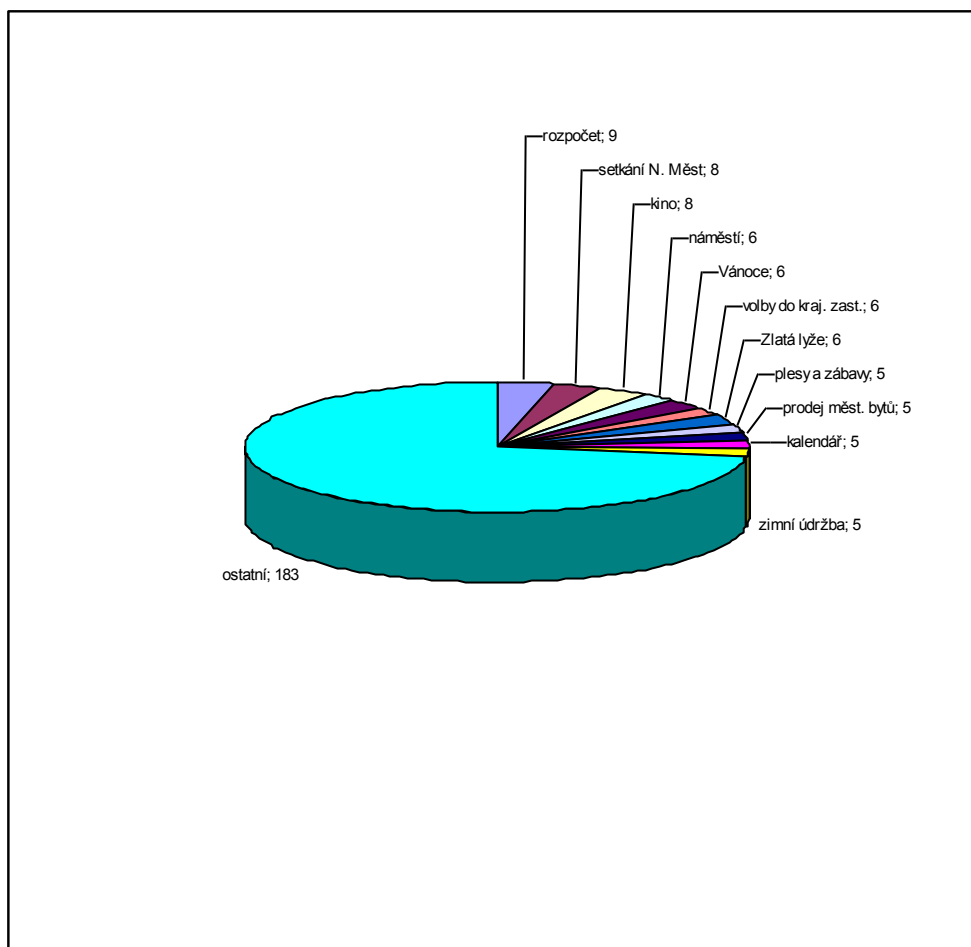
První krok k tomu, aby bylo možno porovnat mediální agendu a veřejnou agendu, představovalo změření mediální agendy, kterou nastoluje čtrnáctideník Novoměstsko. Proto se v případě obou výzkumů přistoupilo k provedení kvantitativní tematické analýzy čtrnáctideníku, a to vždy za půlroční období bezprostředně předcházející dotazníkovému šetření, v němž byly respondentům pokládány otázky vztahující se k tomuto období.

#### **3.4.1 Tematická skladba čtrnáctideníku Novoměstsko v období říjen 2008 až březen 2009**

Ve sledovaném časovém úseku od začátku měsíce října roku 2008 do konce měsíce března roku 2009 vyšlo dvanáct čísel čtrnáctideníku Novoměstsko, která byla podrobena kódovacímu procesu. Celkem bylo zaevidováno 252 jednotek, jež příslušely k 131 tématu nebo události. Témata a události byly začleněny do osmi tematických okruhů: podoba města, fungování města, celospolečenské problémy, zdravotnictví, kultura, sport, soukromý sektor a vzdělávání. Posloupnost jedenácti nejčastěji se objevujících témat uvádí Tabulka 3.4 a Graf 3.5. Ostatní témata nebo události byly zastoupeny nanejvýš čtyřikrát.

<b>Pořadí</b>	<b>Téma nebo událost</b>	<b>Počet jednotek</b>	<b>Četnost výskytu v procentech</b>
1	městský rozpočet pro rok 2009	9	3,6
2-3	plánované setkání Nových Měst v r. 2010	8	3,2
2-3	znovuzprovoznění kina	8	3,2
4-7	plánovaná rekonstrukce náměstí	6	2,4
4-7	Vánoce	6	2,4
4-7	volby do krajského zastupitelstva	6	2,4
4-7	závody Zlatá lyže 2008	6	2,4
8-11	plesy a zábavy	5	2,0
8-11	prodej měst. bytů do osob. vlastnictví	5	2,0
8-11	vydání historického kalendáře	5	2,0
8-11	zimní údržba chodníků a silnic	5	2,0
OSTATNÍ		183	72,4
<b>CELKEM</b>		<b>252</b>	<b>100,0</b>

*Tabulka 3.4 Jedenáct nejčastějších témat nebo událostí ve čtrnáctideníku Novoměstsko za období říjen 2008 až březen 2009*



**Graf 3.5** Jedenáct nejčastějších témat nebo událostí ve čtrnáctideníku Novoměstsko za období říjen 2008 až březen 2009

Výsledky poukazují na pestrou strukturu témat či událostí, o nichž bylo na stránkách čtrnáctideníku Novoměstsko informováno. Svědčí o tom porovnání počtu analyzovaných jednotek s počtem témat a událostí, jež vypovídá, že každému tématu či události odpovídaly průměrně přibližně dvě jednotky. Tento stav může souviset s periodicitou a rozsahem čtrnáctidenníku Novoměstsko, kde se některé téma či událost objeví v jediném vydání, protože po uplynutí čtrnácti dnů už ztrácí na aktualitě nebo důležitosti. Nejčastěji se objevující témata či události proto musela vykazovat větší stabilitu v čase nebo míru důležitosti z pohledu subjektů, které rozhodovaly o obsahu Novoměstska.

Roztřídí-li se všechny jednotky do vytyčených tematických okruhů, je možno sledovat celkovou tematickou strukturu čtrnáctideníku Novoměstsko.

Z 252 jednotek jich čtvrtina, tedy 63, příslušela k okruhu kultura. Za ním následovaly s vyrovnanými výsledky okruhy fungování města (48 jednotek – 19,0 %), sport (46 jednotek – 18,3 %) a podoba města (44 jednotek – 17,5 %). Páté místo obsadil okruh celospolečenské problémy, avšak s výraznějším odstupem od předchozích okruhů (28 jednotek – 11,1 %). Zbývající okruhy nedosáhly ani desetiprocentního podílu na tematické skladbě.

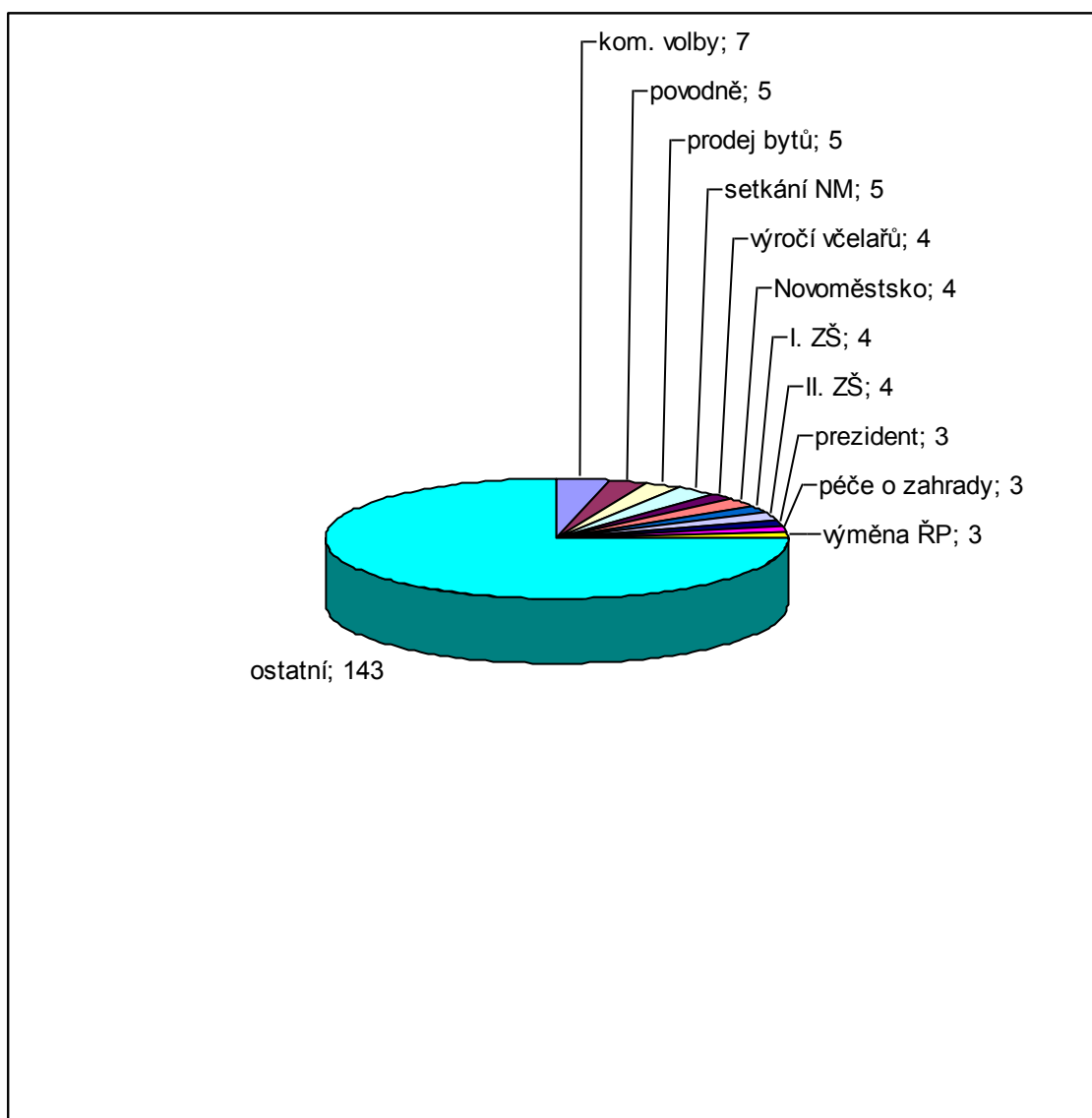
### **3.4.2 Tematická skladba čtrnáctideníku Novoměstsko v období červenec 2010 až prosinec 2010**

V období od začátku měsíce července roku 2010, tedy od započetí vydávání čtrnáctideníku Novoměstsko příspěvkovou organizací Novoměstská kulturní zařízení a od změny jeho podoby, do konce měsíce prosince téhož roku vyšlo deset čísel čtrnáctideníku Novoměstsko, která byla podrobena kódovacímu procesu. Celkem bylo zaevidováno 190 jednotek, jež příslušely k 136 tématům nebo událostem. Témata a události byly začleněny do sedmi tematických okruhů: podoba města, fungování města, celospolečenské problémy, zdravotnictví, kultura, sport a vzdělávání. Posloupnost jedenácti nejčastěji se objevujících témat uvádí Tabulka 3.6 a Graf 3.7. Ostatní témata nebo události byly zastoupeny nanejvýš dvakrát.



<b>Pořadí</b>	<b>Téma nebo událost</b>	<b>Počet jednotek</b>	<b>Četnost výskytu v procentech</b>
1	komunální volby 2010	7	3,7
2-4	povodňová pomoc	5	2,6
2-4	prodej městských bytů	5	2,6
2-4	setkání Nových Měst Evropy 2010	5	2,6
5-8	100. výročí včelařské organizace	4	2,1
5-8	vydávání čtrnáctideníku Novoměstsko	4	2,1
5-8	vzdělávání na I. základní škole	4	2,1
5-8	vzdělávání na II. základní škole	4	2,1
9-11	návštěva prezidenta ČR v N. Městě na M.	3	1,6
9-11	péče o zahrady	3	1,6
9-11	výměna řidičských průkazů	3	1,6
OSTATNÍ		143	75,3
<b>CELKEM</b>		<b>190</b>	<b>100,0</b>

*Tabulka 3.6 Jedenáct nejčastějších témat nebo událostí ve čtrnáctideníku Novoměstsko za období červenec 2010 až prosinec 2010*



**Graf 3.7** Jedenáct nejčastějších témat nebo událostí ve čtrnáctideníku Novoměstsko za období červenec 2010 až prosinec 2010

Z výsledků lze usuzovat, že struktura témat či událostí, o nichž čtrnáctideník Novoměstsko přinášel informace, je rozmanitá, neboť porovná-li se počet analyzovaných jednotek s počtem témat a událostí, tak se dojde ke zjištění, že jednotlivým tématům či událostem je nejčastěji věnována pouze jedna jednotka. Tento stav může souviset s periodicitou a rozsahem čtrnáctideníku Novoměstsko, kde se některé téma či událost objeví v jediném vydání, protože po uplynutí čtrnácti dnů už ztrácí na aktualitě nebo důležitosti. Nejčastěji se objevující témata či události

proto musí vykazovat větší stabilitu v čase nebo míru důležitosti z pohledu subjektu, který čtrnáctideník Novoměstsko vydává.

Roztřídí-li se všechny jednotky do vytyčených tematických okruhů, je možno sledovat celkovou tematickou strukturu čtrnáctideníku Novoměstsko. Ze 190 jednotek jich 55, tedy 21,8 %, příslušelo k okruhu kultura. Za ním těsně následoval okruh fungování města (53 jednotek – 21,0 %). Sportu bylo věnováno 30 jednotek (11,9 %). S osmnácti jednotkami (7,1 %) následovaly okruhy podoba města a vzdělávání. Zbývající okruhy nedosáhly ani pětiprocentního podílu na tematické skladbě.

### **3.4.3 Porovnání tematické skladby čtrnáctideníku Novoměstsko v období říjen 2008 až březen 2009 s obdobím červenec 2010 až prosinec 2010**

Vzhledem k tomu, že sortiment témat nebo událostí, o nichž informuje čtrnáctideník Novoměstsko, se obměňuje s časem, je nezbytné při srovnávání jeho tematické skladby v období říjen 2008 až březen 2009 s obdobím červenec 2010 až prosinec 2010 vycházet ze stanovených tematických okruhů a jejich procentuálních podílů na celkové tematické skladbě v každém ze sledovaných časových úseků.

Ze vzájemného porovnání vyplývá, že pořadí podílů jednotlivých tematických okruhů je až na dvě výjimky totožné. V obou obdobích příslušelo nejvíce jednotek k okruhu kultura. Shodné bylo i pořadí na druhém a třetím místě v početnosti (okruh fungování města a okruh sport). Rozdíl nastal až v případě okruhů podoba města a celospolečenské problémy. Zatímco okruh podoba města v prvním výzkumu předčil svým podílem okruh celospolečenské problémy, v rámci druhého výzkumu oběma těmito okruhy náležel shodný počet jednotek. Zbývající okruhy se seřadily v obou případech shodně, pouze okruh soukromý sektor, k němuž v prvním výzkumu patřil nejmenší počet jednotek z celku, nebyl ve druhém výzkumu zastoupen vůbec.

Kromě okruhů podoba města a fungování města nevykazují žádné jiné okruhy při porovnávání jejich podílů na tematické skladbě mezi dvěma časovými obdobími rozdíl větší než 3,9 %. K okruhu fungování města náleželo v rámci prvního časového

úseku 17,5 % jednotek, ale v rámci druhého 9,5 %. Naopak do okruhu fungování města v prvním případě spadalo 19,0 % jednotek a ve druhém 27,9 % jednotek.

Ačkoliv v červenci roku 2010 došlo ke změně vydavatele a podoby čtrnáctideníku Novoměstsko, jeho tematická skladba zůstala dle zjištění provedených tematických analýz zachována. Čtrnáctideník Novoměstsko se tak stále profiluje jako společensky zaměřený čtrnáctideník s informacemi o dění ve městě.

### **3.5 Vnímání Novoměstska a jeho témat čtenáři**

Ke zjištění, jaká témata považují občané Nového Města na Moravě a integrovaných obcí za nejdůležitější, z jakých zdrojů se o nich dozvěděli a jak vnímají čtrnáctideník Novoměstsko, sloužila dvě dotazníkové šetření. První z nich bylo prováděno v měsíci dubnu roku 2009 a druhé v měsíci lednu roku 2011. Distribuované dotazníky přitom měly v obou případech stejnou podobu, jen při druhém dotazování byly navíc rozšířeny o čtyři otázky, které pátraly po pohledu respondentů na změnu podoby novin, která přišla se změnou vydavatele. Celkem bylo při každém výzkumu shromážděno sto náležitě vyplněných dotazníků, které byly vyhodnoceny. Z výsledků byly vyvozeny závěry.

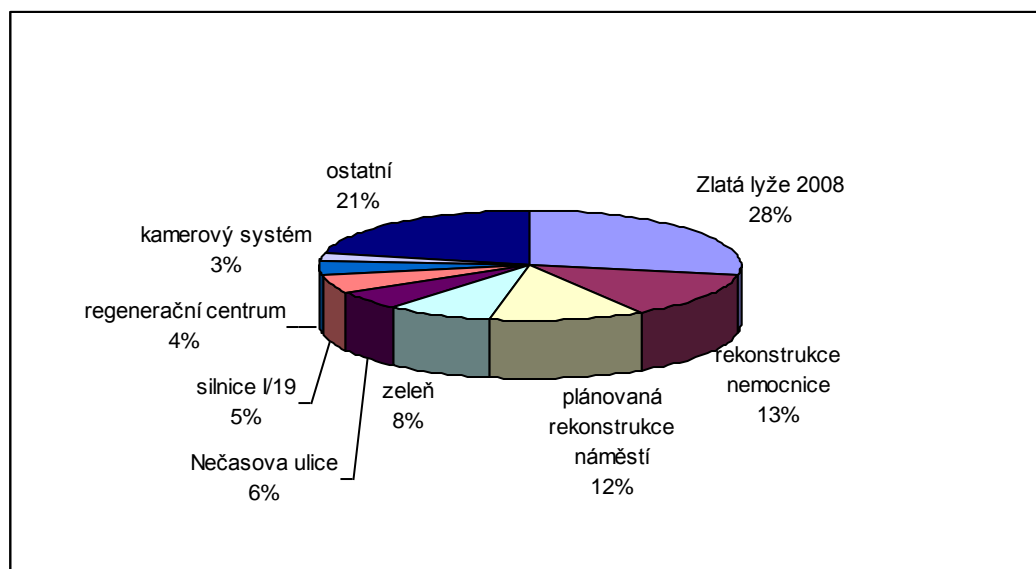
#### **3.5.1 Posloupnost témat veřejné agendy dle zjištění z prvního výzkumu**

Respondenti měli v dotaznících uvádět dvě konkrétní události, které považovali za nejdůležitější pro oblast Novoměstska v uplynulém půlroce (říjen 2008 až březen 2009). Celkem zmiňovali šestačtyřicet různých událostí. Ty byly začleněny do sedmi tematických okruhů: podoba města, fungování města, celospolečenské problémy, zdravotnictví, kultura, sport a soukromý sektor. Zatímco událostí uváděných jako prvních v pořadí bylo čtyřadvacet, druhých v pořadí bylo sedmatřicet, což poukazuje na jednoznačnější shodu dotazovaných na tom, která událost je podle nich nejdůležitější, a na větší rozrůzněnost odpovědí v druhém případě.

Posloupnost prvních osmi událostí, jež dotazovaní pokládali za nejdůležitější, uvádí Tabulka 3.8 a Graf 3.9, posloupnost prvních třinácti událostí, jež dotazovaní považovali za druhé v pořadí důležitosti, přináší Tabulka 3.10 a Graf 3.11. Další odpovědi se objevovaly pouze jednou nebo dvakrát, proto byly shrnuty do kategorie ostatní.

Pořadí	Událost	Počet odpovědí = četnost odpovědí v procentech
1	závody Zlatá lyže 2008	28
2	rekonstrukce nemocnice	13
3	plánovaná rekonstrukce náměstí	12
4	úpravy městské zeleně	8
5	oprava Nečasovy ulice	6
6	úpravy a opravy na silnici I/19	5
7	plánovaná výstavba regeneračního centra	4
8	zavedení kamerového systému	3
	OSTATNÍ	21
	<b>CELKEM</b>	<b>100</b>

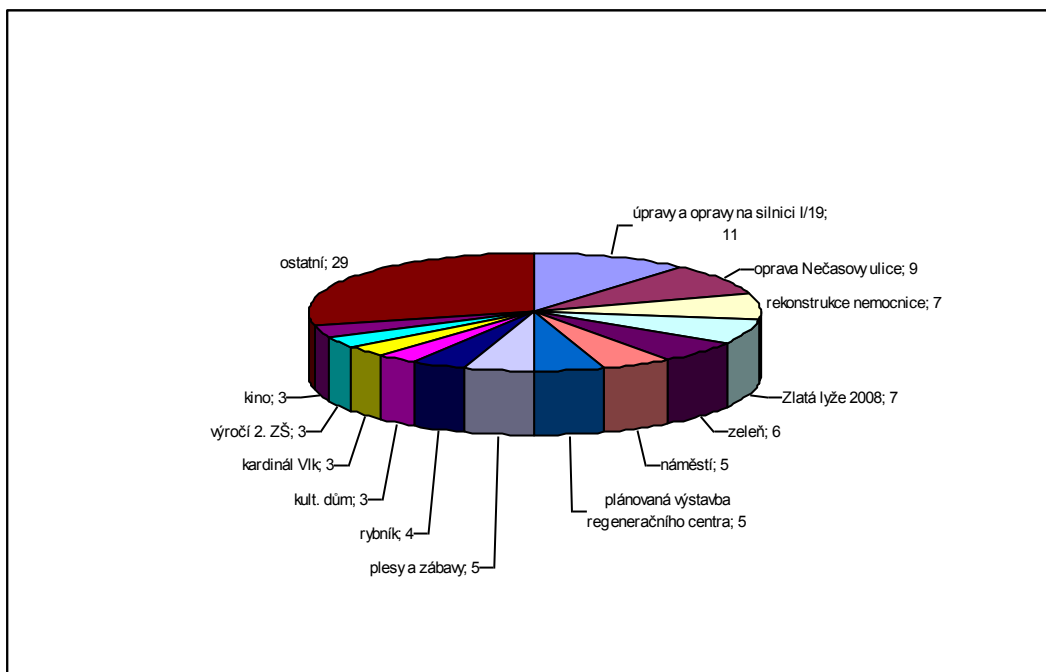
*Tabulka 3.8 Osm nejdůležitějších událostí uvedených respondenty při prvním dotazování*



*Graf 3.9 Osm nejdůležitějších událostí uvedených respondenty při prvním dotazování*

<b>Pořadí</b>	<b>Událost</b>	<b>Počet odpovědí = četnost odpovědí v procentech</b>
1	úpravy a opravy na silnici I/19	11
2	oprava Nečasovy ulice	9
3-4	rekonstrukce nemocnice	7
3-4	závody Zlatá lyže 2008	7
5	úpravy městské zeleně	6
6-8	plánovaná rekonstrukce náměstí	5
6-8	plánovaná výstavba regeneračního centra	5
6-8	plesy a zábavy	5
9	úprava Kazmírova rybníka a okolí	4
10-13	2. etapa rekonstrukce kulturního domu	3
10-13	návštěva kardinála Vlka ve Slavkovicích	3
10-13	výročí 2. základní školy	3
10-13	znovuzprovoznění kina	3
	<b>OSTATNÍ</b>	29
	<b>CELKEM</b>	<b>100</b>

*Tabulka 3.10 Prvních třináct událostí uváděných respondenty na druhém místě v pořadí důležitosti při prvním dotazování*



**Graf 3.11** Prvních třináct událostí uváděných respondenty na druhém místě v pořadí důležitosti při prvním dotazování

Z výsledků, které vzešly z odpovědí týkajících se nejdůležitějších událostí, je možno vyvodit jednoznačnější závěry než u výsledků souvisejících s druhou nejdůležitější událostí. Za nejdůležitější událost respondenti pokládali závod Zlatá lyže 2008, který proběhl v Novém Městě na Moravě ve dnech 31. prosince 2008 a 1. ledna 2009. Jde o závod v běhu na lyžích, který se pravidelně stává součástí Světového poháru v běhu na lyžích. Obyvatelé Nového Města na Moravě závod navštěvují coby diváci, avšak někteří na něm dokonce startují jako závodníci. Kromě toho o tomto závodu informují tištěná i elektronická média, a to nejen ta regionální, neboť závod svým významem dosahuje mezinárodní úrovně. Za závod Zlatá lyže se seřadilo sedm událostí, jež souvisejí s podobou města, a to probíhající rekonstrukce nemocnice, plánovaná rekonstrukce náměstí, probíhající úprava městské zeleně, dokončená oprava Nečasovy ulice, probíhající úpravy a opravy na silnici první třídy číslo 19, která prochází městem, plánovaná výstavba regeneračního centra a zavedení kamerového systému.

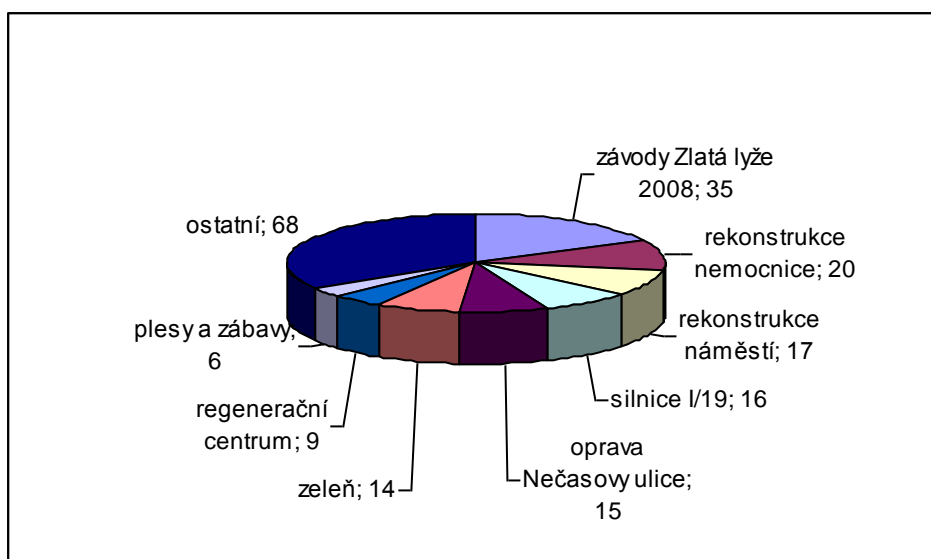
V případě druhé nejdůležitější události se mezi těmi, které byly uvedeny na prvních osmi místech v pořadí, objevily všechny události jako v žebříčku nejdůležitějších událostí, avšak s výjimkou položky zavedení kamerového systému.



Pokud by se nebralo v potaz rozlišení odpovědí podle toho, v jakém pořadí je respondenti uváděli, bylo by je možno všechny sloučit a sestavit pořadí dle četnosti jejich výskytu v dotaznících. Tento výstup přináší Tabulka 3.12 a Graf 3.13. Jde o pořadí osmi nejhojněji zmiňovaných událostí. Zbývající odpovědi dosáhly počtu maximálně pěti výskytů.

<b>Pořadí</b>	<b>Událost</b>	<b>Počet odpovědí</b>	<b>Četnost odpovědí v procentech</b>
1	závody Zlatá lyže 2008	35	17,5
2	rekonstrukce nemocnice	20	10,0
3	plánovaná rekonstrukce náměstí	17	8,5
4	úpravy a opravy na silnici I/19	16	8,0
5	oprava Nečasovy ulice	15	7,5
6	úpravy městské zeleně	14	7,0
7	plánovaná výstavba regeneračního centra	9	4,5
8	plesy a zábavy	6	3,0
	OSTATNÍ	68	34,0
	<b>CELKEM</b>	<b>200</b>	<b>100,0</b>

*Tabulka 3.12 Počty odpovědí bez ohledu na pořadí uváděných respondenty při prvním dotazování – prvních osm*



**Graf 3.13** Počty odpovědí bez ohledu na pořadí uváděných respondentů při prvním dotazování  
– prvních osm

Pokud se porovná získané pořadí s pořadím nejdůležitějších událostí, na prvních třech místech zůstává pořadí zcela totožné – závody Zlatá lyže 2008, probíhající rekonstrukce nemocnice a plánovaná rekonstrukce náměstí. Rozdíl nastává až na čtvrtém místě, avšak páté místo je opět shodné. Odlišnosti jsou patrné ještě na šestém a na osmém místě. Odstup mezi četnostmi celkově třetí, celkově čtvrté, celkově páté a celkově šesté odpovědi ovšem tvoří vždy pouze jedna odpověď.

Co se týče zastoupení stanovených tematických okruhů, nejvíce odpovědí náleželo do kategorie podoba města. Devětapadesát respondentů považovalo některou událost z tohoto okruhu za nejdůležitější a šestapadesát za druhou v pořadí důležitosti. Z celkového počtu odpovědí tedy bylo možno zařadit do této kategorie sto patnáct odpovědí. Z toho lze usuzovat, že respondenti se nejvíce zajímali o podobu města, přestože za nejdůležitější událost označili závod Zlatá lyže 2008. Je to zapříčiněno tím, že v okruhu podoba města se seskupilo více dílčích událostí, o nichž se dotazovaní zmiňovali, než v okruhu sport. Ten v celkovém souhrnu odpovědí obsadil druhé místo (celkem devětatřicet odpovědí), což rovněž odpovídá druhé příčce mezi nejdůležitějšími událostmi (třicet odpovědí), avšak třetí příčce mezi událostmi, jimž respondenti přidělili ze svého pohledu druhé místo důležitosti. Trojici uzavírá okruh kultura (celkem

osmadvacet odpovědí), která je mezi nejdůležitějšími událostmi až čtvrtá, a to za okruhem fungování města (čtyři odpovědi), ovšem druhá mezi událostmi, jimž účastníci dotazníkového šetření přiřkli druhé místo v pořadí důležitosti (čtyřadvacet odpovědí).

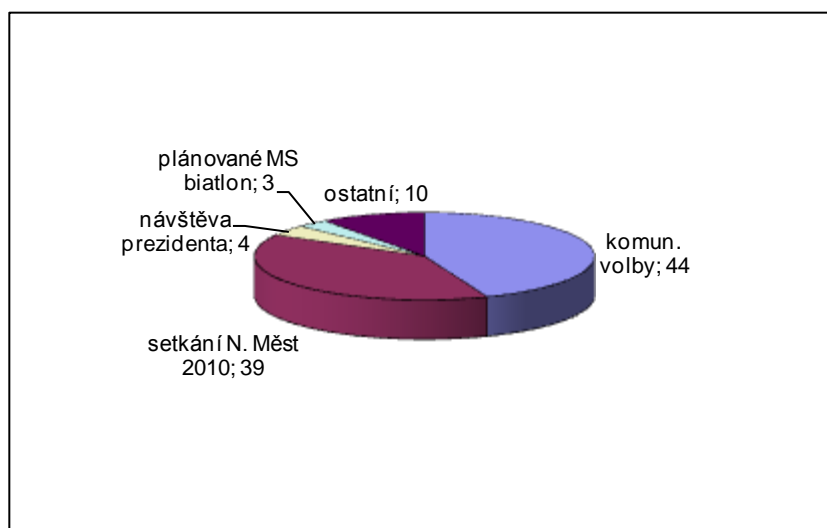
### **3.5.2 Posloupnost témat veřejné agendy dle zjištění z druhého výzkumu**

Druhé dotazníkové šetření se zaměřovalo na období červenec až prosinec roku 2010. Jeho účastníci uvedli celkem šestadvacet různých událostí. Ty byly začleněny do sedmi tematických okruhů: podoba města, fungování města, celospolečenské problémy, zdravotnictví, kultura, sport a soukromý sektor. Zatímco událostí uváděných jako prvních v pořadí bylo třináct, druhých v pořadí bylo třiadvacet, což poukazuje na výraznější shodu dotazovaných na tom, která událost je podle nich nejdůležitější, a na větší proměnlivost odpovědí v druhém případě.

Posloupnost prvních čtyř událostí, jež dotazovaní pokládali za nejdůležitější, uvádí Tabulka 3.14 a Graf 3.15, posloupnost prvních osmi událostí, jež dotazovaní považovali za druhé v pořadí důležitosti, přináší Tabulka 3.16 a Graf 3.17. Další odpovědi se objevovaly pouze jednou nebo dvakrát, proto jsou shrnuty do kategorie ostatní.

Pořadí	Událost	Počet odpovědí = četnost odpovědí v procentech
1	komunální volby 2010	44
2	setkání Nových Měst 2010	39
3	návštěva prezidenta ČR v N. Městě na Mor.	4
4	plánované mistrovství světa v biatlonu	3
	OSTATNÍ	10
	<b>CELKEM</b>	<b>100</b>

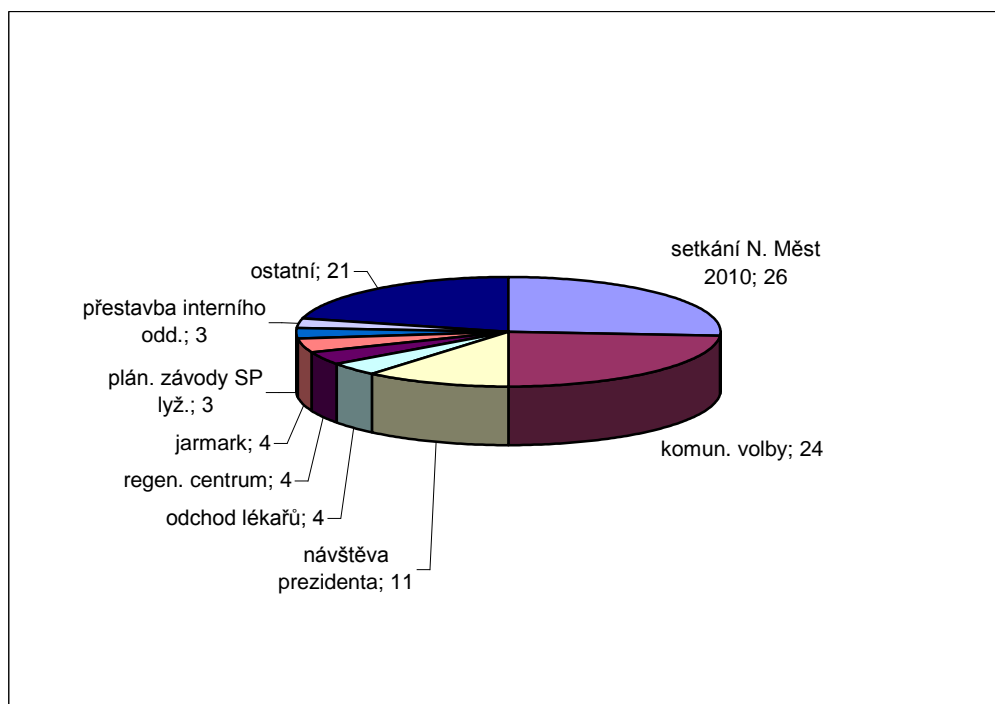
*Tabulka 3.14 Čtyři nejdůležitější události uvedené respondenty při druhém dotazování*



*Graf 3.15 Čtyři nejdůležitější události uvedené respondenty při druhém dotazování*

<b>Pořadí</b>	<b>Událost</b>	<b>Počet odpovědí = četnost odpovědí v procentech</b>
1	setkání Nových Měst 2010	26
2	komunální volby 2010	24
3	návštěva prezidenta ČR v N. Městě na Mor.	11
4-6	odchod lékařů z místní nemocnice	4
4-6	plánování stavby regeneračního centra	4
4-6	vánoční jarmark	4
7-8	plánované závody svět. poháru v lyžování 2012	3
7-8	přestavba interního oddělení v nemocnici	3
OSTATNÍ		21
<b>CELKEM</b>		<b>100</b>

*Tabulka 3.16 Prvních osm událostí uváděných respondenty na druhém místě v pořadí důležitosti při druhém dotazování*

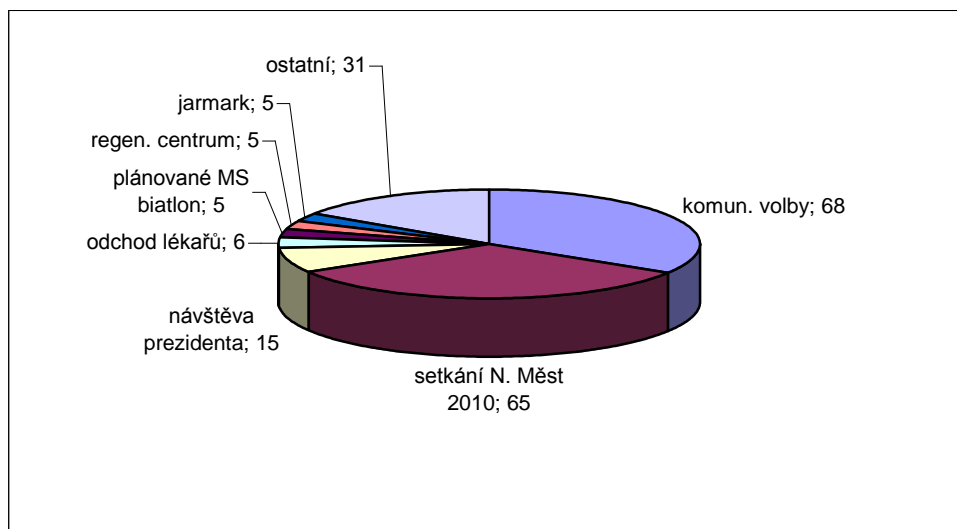


*Graf 3.17 Prvních osm událostí uváděných respondenty na druhém místě v pořadí důležitosti při druhém dotazování*

Druhé dotazníkové šetření přineslo jednoznačné výsledky. Nejdůležitější událostí byly podle respondentů komunální volby konané v roce 2010 a druhou nejdůležitější byla akce Setkání Nových Měst Evropy, kterou v roce 2010 hostilo Nové Město na Moravě. Toto pořadí potvrzuje i výstup, který slučuje všechny získané odpovědi (dvě sta) na první otázku bez ohledu na to, zda je dotazování uvedli jako první nebo jako druhé z hlediska toho, jakou důležitost jim přisuzují. Třetí místo by v této sestavě patřilo návštěvě prezidenta České republiky v Novém Městě na Moravě, jež se také odehrála v roce 2010, avšak odstup mezi druhým a třetím místem tvoří padesát odpovědí. Tento výstup nabízejí Tabulka 3.18 a Graf 3.19. Odpovědi, jež dosáhly čtyř a méně výskytů, jsou shrnuty do kategorie Ostatní.

<b>Pořadí</b>	<b>Událost</b>	<b>Počet odpovědí</b>	<b>Četnost odpovědí v procentech</b>
1	komunální volby 2010	<b>68</b>	<b>34,0</b>
2	setkání Nových Měst 2010	<b>65</b>	<b>32,5</b>
3	návštěva prezidenta ČR v N. Městě	<b>15</b>	<b>7,5</b>
4	odchod lékařů z místní nemocnice	<b>6</b>	<b>3,0</b>
5-7	plánované mistrovství světa v biatlonu	<b>5</b>	<b>2,5</b>
5-7	plánování stavby regeneračního centra	<b>5</b>	<b>2,5</b>
5-7	vánoční jarmark	<b>5</b>	<b>2,5</b>
<b>OSTATNÍ</b>		<b>31</b>	<b>15,5</b>
<b>CELKEM</b>		<b>200</b>	<b>100,0</b>

*Tabulka 3.18 Počty odpovědí bez ohledu na pořadí uváděných respondentů při druhém dotazování  
– prvních sedm*



*Graf 3.19 Počty odpovědí bez ohledu na pořadí uváděných respondentů při druhém dotazování – prvních sedm*

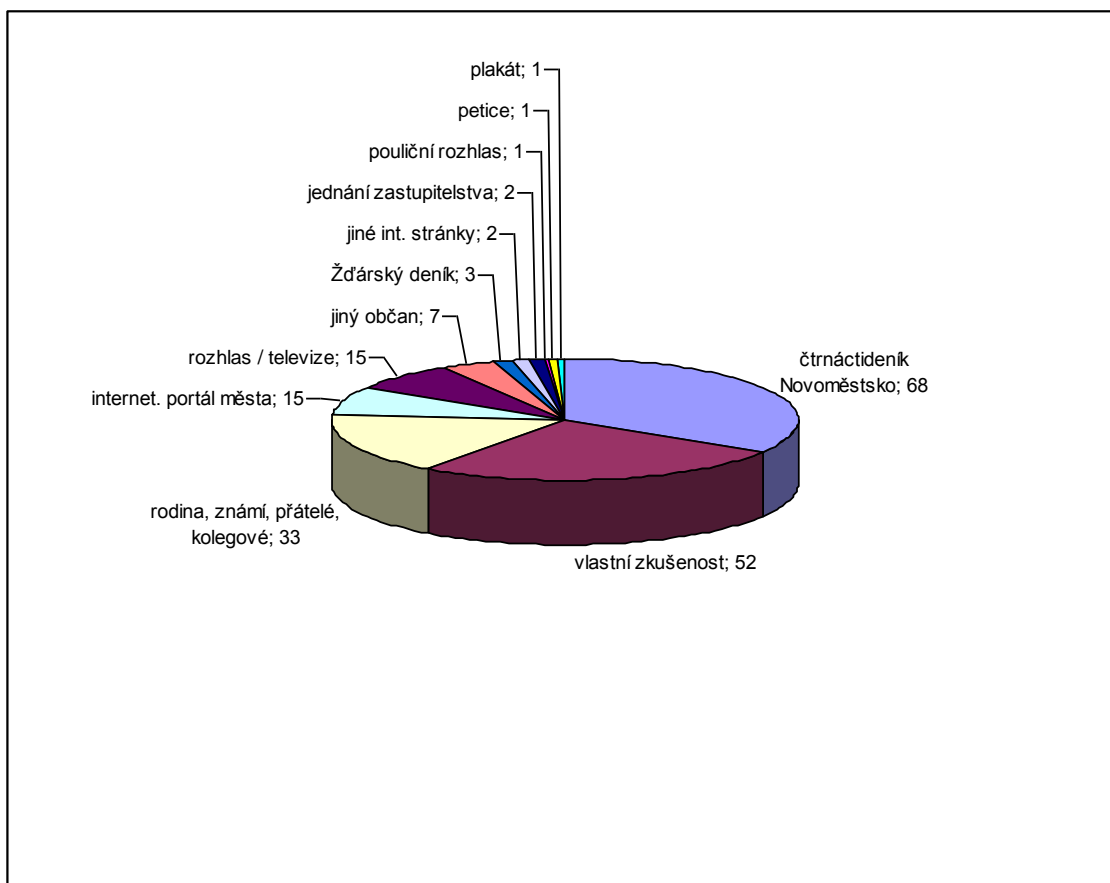
### 3.5.3 Zdroje informací

Při vyhodnocování skladby zdrojů, z nichž se respondenti dozvěděli o událostech, jež uvedli, by bylo neopodstatněné rozlišovat, ze kterého zdroje čerpali informace o subjektivně nejdůležitější události či o události subjektivně považované za druhou nejdůležitější. Bylo proto přistoupeno k celkovému zpracování. Tabulka 3.20 a Graf 3.21 přinášejí souhrn odpovědí sesbíraných v této kategorii při prvním dotazníkovém šetření, zatímco Tabulka 3.22 a Graf 3.23 shrnují výsledky z druhého dotazování.



<b>Pořadí</b>	<b>Zdroj</b>	<b>Počet odpovědí</b>	<b>Četnost v procentech</b>
1	čtrnáctideník Novoměstsko	68	34,0
2	vlastní zkušenost	52	26,0
3	rodina, známí, přátelé, kolegové	33	16,5
4-5	internetový portál N. Města n. Mor.	15	7,5
4-5	rozhlas / televize	15	7,5
6	jiný občan města	7	3,5
7	Žďárský deník	3	1,5
8-9	jiné internetové stránky	2	1,0
8-9	přihlížení jednání zastupitelstva	2	1,0
10-12	místní (pouliční) rozhlas	1	0,5
10-12	petice	1	0,5
10-12	plakát	1	0,5
<b>CELKEM</b>		<b>200</b>	<b>100</b>

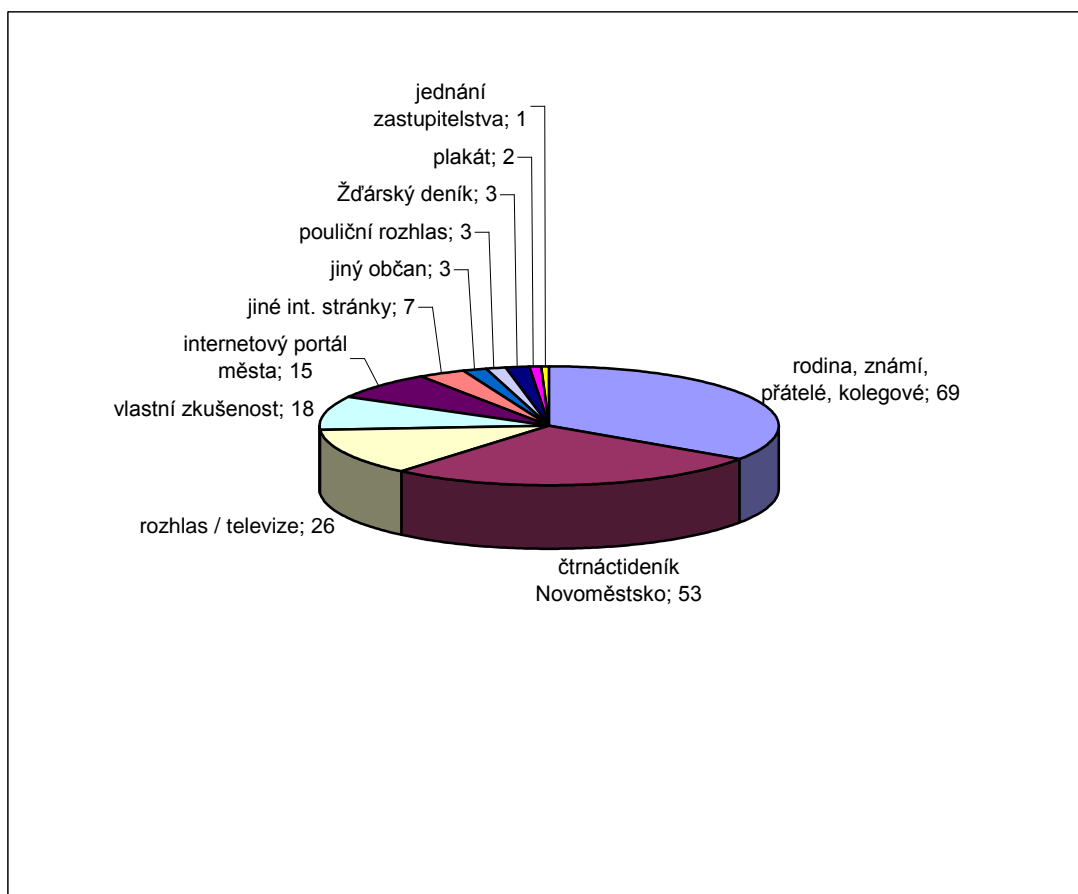
*Tabulka 3.20 Zdroje informací uváděné při prvním dotazování*



*Graf 3.21 Zdroje informací uváděné při prvním dotazování*

<b>Pořadí</b>	<b>Zdroj</b>	<b>Počet odpovědí</b>	<b>Četnost v procentech</b>
1	rodina, známí, přátelé, kolegové	<b>69</b>	<b>34,5</b>
2	čtrnáctideník Novoměstsko	<b>53</b>	<b>26,5</b>
3	rozhlas / televize	<b>26</b>	<b>13,0</b>
4	vlastní zkušenost	<b>18</b>	<b>9,0</b>
5	internetový portál N. Města n. Mor.	<b>15</b>	<b>7,5</b>
6	jiné internetové stránky	<b>7</b>	<b>3,5</b>
7-9	jiný občan města	<b>3</b>	<b>1,5</b>
7-9	místní (pouliční) rozhlas	<b>3</b>	<b>1,5</b>
7-9	Žďárský deník	<b>3</b>	<b>1,5</b>
10	plakát	<b>2</b>	<b>1,0</b>
11	záznam z jednání zastupitelstva	<b>1</b>	<b>0,5</b>
<b>CELKEM</b>		<b>200</b>	<b>100</b>

*Tabulka 3.22 Zdroje informací uváděné při druhém dotazování*



*Graf 3.23 Zdroje informací uváděné při druhém dotazování*

Ačkoliv dotazovaní uváděli při prvním výzkumu jako nejčastější zdroj informací o událostech, jež považují za nejdůležitější, čtrnáctideník Novoměstsko, z čehož plyne předpoklad, že veřejná agenda může být ovlivňována mediální agendou čtrnáctideníku Novoměstsko, významné zastoupení vykazovaly také možnosti vlastní zkušenost, což lze na lokální úrovni očekávat, neboť jedinec má možnost být přítomen některým událostem ještě dříve, než se o nich může dozvědět jiným způsobem, a možnost od rodiny, známých, kamarádů, přátel či kolegů, což poukazuje na existenci četných komunikačních toků mezi občany, nad čímž se také není zapotřebí pozastavovat. Při druhém výzkumu respondenti dokonce označovali jako nejčastější zdroj informací o uvedených událostech někoho z okruhu rodiny, známých, kamarádů,

přátel či kolegů, čtrnáctideník Novoměstsko se zařadil až na druhé místo. Toto zjištění potvrzuje, že v rámci komunikačních toků na lokální úrovni je zapotřebí počítat s významem existence osob, které se stávají pro své okolí informátory, tedy tak zvanými opinion leadery<sup>150</sup>. Následovala možnost rozhlas či televize, přičemž tato média se v případě události komunální volby starala v největším počtu případů o informování dotazovaných o nich. Oproti očekávání však nebyl potvrzen význam regionálních mutací deníků. Skutečnost, že se respondent dozvěděl o události z jiných novin než z Novoměstska, uvedli shodně u obou dotazníkových šetření pouze tři dotazovaní, přičemž doplnili údaj Žďárský deník, což je jeden z regionálních titulů vydávaných akciovou společností VLTAVA-LABE-PRESS.

Ačkoliv při druhém výzkumu byl za zdroj šestadvacetkrát označen rozhlas či televize, ve dvaceti případech se tak stalo v případě události komunální volby, což byla záležitost překračující místní rámeček. Při prvním výzkumu byl zdroj rozhlas nebo televize zmíněn v patnácti případech, z toho v jedenácti případech coby zdroj informací o závodech Zlatá lyže 2008. Tato média tedy nejsou v lokálním měřítku stěžejními komunikačními pilíři, avšak pokud nějaká událost překročí lokální význam a je těmito médii prezentována, občané z nich nejčastěji čerpají informace o události jako z prvního zdroje.

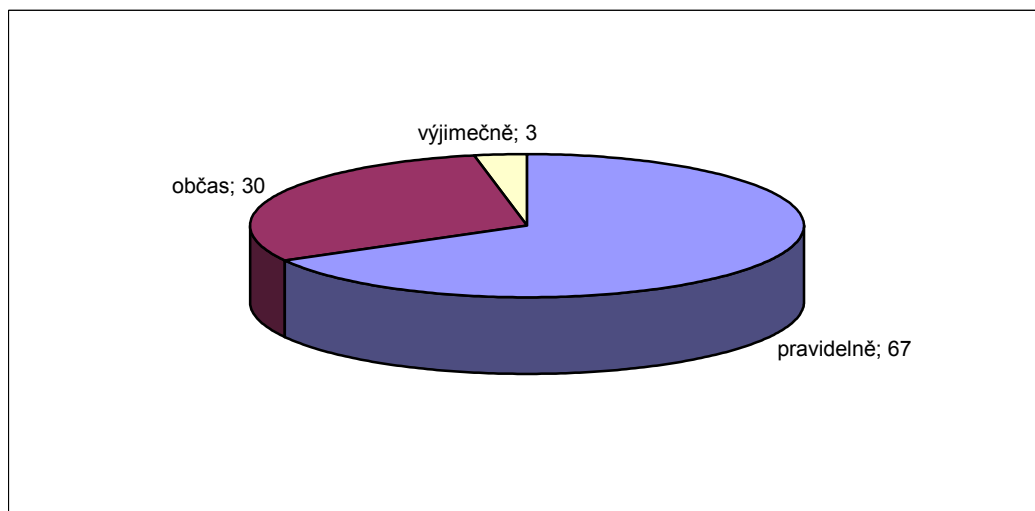
### 3.5.4 Čtenost Novoměstska

Čtrnáctideník Novoměstsko byl v obou sledovaných časových úsecích poskytován zdarma, přičemž hlavním způsobem jeho distribuce byl roznos do poštovních schránek obyvatelů Nového Města na Moravě a integrovaných obcí, čímž bylo zajištěno, že každý občan se k němu mohl dostat. Proto bylo při obou dotazníkových šetřeních zjišťováno, zda občané čtrnáctideník skutečně čtou a do jaké míry. Rovněž byla navozena modelová situace, že by opět došlo ke zpoplatnění čtrnáctideníku (v dřívějších dobách nebyl k dispozici zdarma), a bylo sledováno, jak by se v takovém případě změnil postoj občanů ke čtrnáctideníku. V obou případech byly nabízeny čtyři možné odpovědi na škále pravidelně – občas –

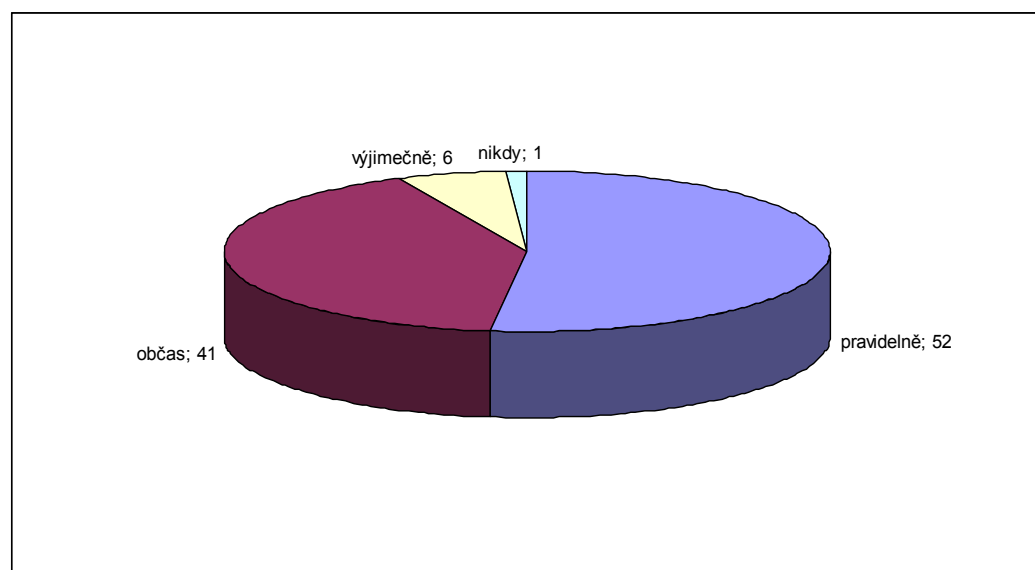
---

<sup>150</sup> KATZ, Elihu. The Two-Step Flow of Communication: An Up-To-Date Report on an Hypothesis. *The Public Opinion Quarterly*. 1957, vol. 21, no. 1, s. 77.

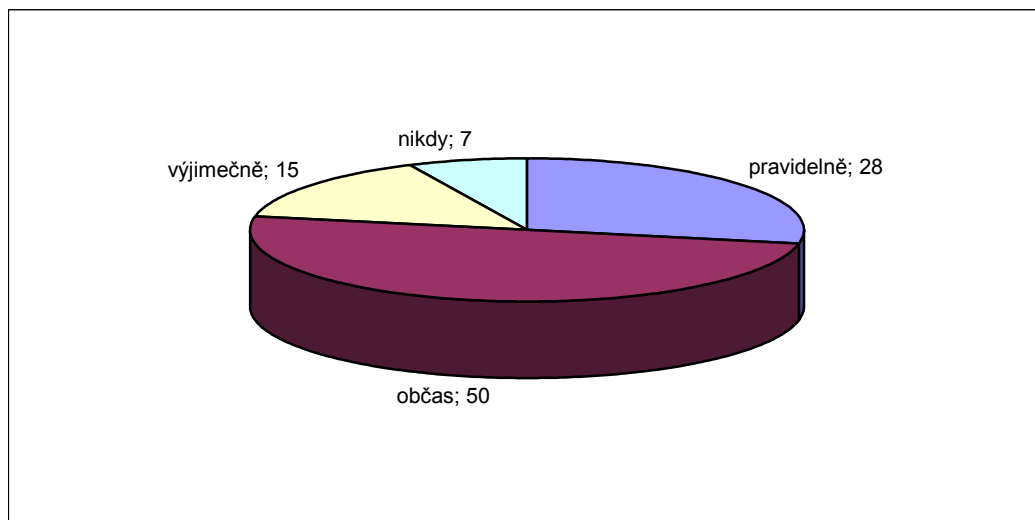
výjimečně – nikdy. Výsledky čtenosti čtrnáctideníku Novoměstsko v období prvního výzkumu přináší Graf 3.24 a v období druhého výzkumu Graf 3.25. Výsledky, které vyjadřují situaci, zda by si respondenti Novoměstsko kupovali, kdyby se zpoplatnilo, jsou zaneseny v Grafu 3.26 (první výzkum) a Grafu 3.27 (druhý výzkum).



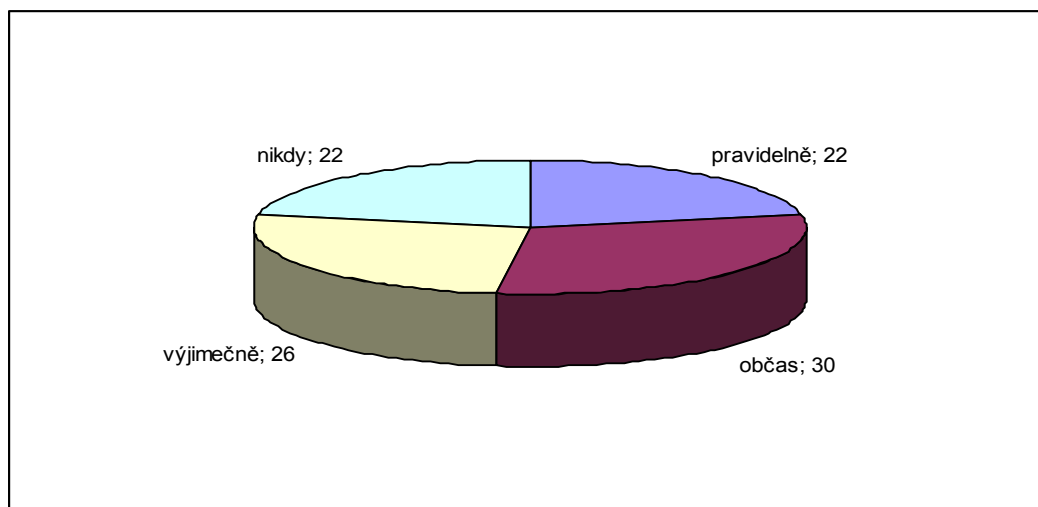
**Graf 3.24** Čtenost Novoměstska v období prvního výzkumu



**Graf 3.25** Čtenost Novoměstska v období druhého výzkumu



**Graf 3.26** Modelová situace zpoplatnění Novoměstska při prvním výzkumu



**Graf 3.27** Modelová situace zpoplatnění Novoměstska při druhém výzkumu

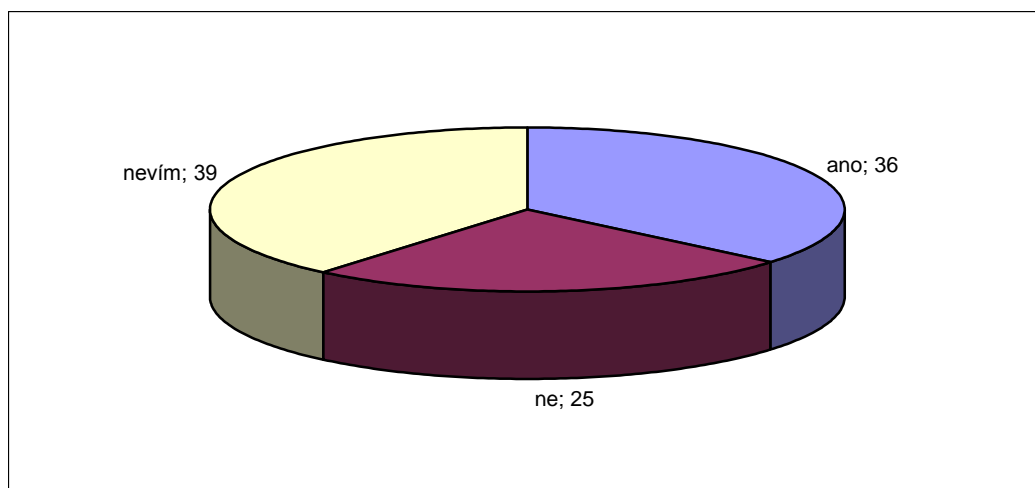
Jen jediný respondent, a sice při druhém výzkumu, se vyjádřil, že Novoměstsko nečte vůbec, přičemž upřesnil, že tak činí proto, že jeho obsah pokládá za nezajímavý.

Převažují však odpovědi potvrzující pravidelnou čtenost čtrnáctideníku, což bylo možno předpokládat. Příčinu tohoto výsledku lze spatřovat právě v bezplatnosti a zvoleném způsobu distribuce čtrnáctideníku. Kdyby došlo k situaci, že by noviny bylo nezbytné kupovat, dle výsledků by ubylo pravidelných čtenářů, zvýšil by se počet občasných čtenářů a našli by se i takoví, kteří by Novoměstsko vůbec nekupovali. Při druhém výzkumu byl, a to jak v reálné, tak v modelové situaci, patrný nárůst počtu odpovědí výjimečně a nikdy, ale naopak úbytek počtu odpovědí pravidelně. Výsledky tak naplnily očekávání a hypotézu, že zpoplatnění Novoměstska by vedlo k úbytku jeho čtenářů.

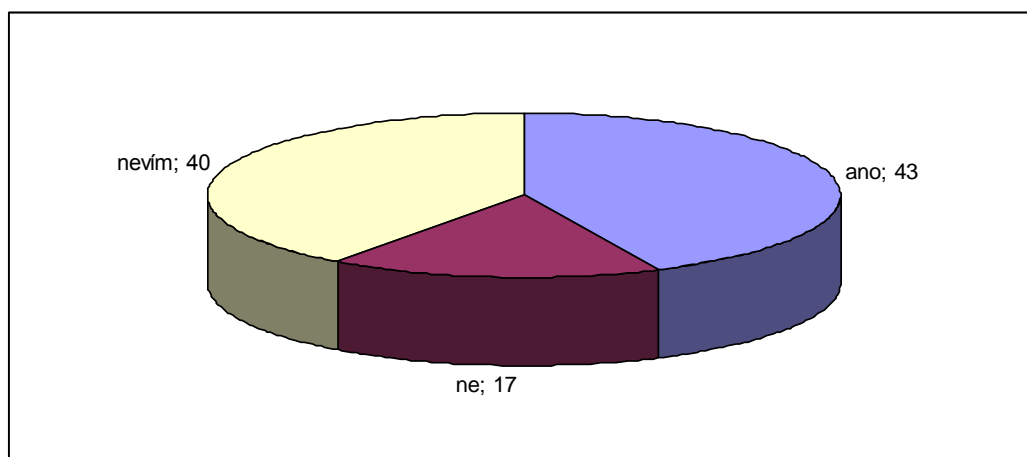
### **3.5.5 Novoměstsko jako zdroj nezávislých informací**

K cílům dotazníkových šetření patřilo také vysledování, do jaké míry respondenti považovali informace předkládané čtrnáctideníkem Novoměstsko za nezávislé, když jeho vydavatelem bylo Město Nové Město na Moravě, což mohlo ve čtenářích vyvolávat podezření, že vydavatel může ovlivňovat, jaké informace se do čtrnáctideníku dostanou a jaké nikoliv, a když se vydavatelem stala příspěvková organizace Novoměstská kulturní zařízení. Účastníkům dotazníkového šetření proto byla v obou případech položena otázka: „Myslíte si, že Vám Novoměstsko přináší nezávislé informace?“ Odpovídat na ni mohli buď souhlasně, nebo nesouhlasně, ale mohli zvolit též odpověď nevím. Výsledky jsou k dispozici v Grafu 3.28 (první výzkum) a v Grafu 3.29 (druhý výzkum).





**Graf 3.28** Důvěra v nezávislost předkládaných informací zjišťovaná při prvním výzkumu



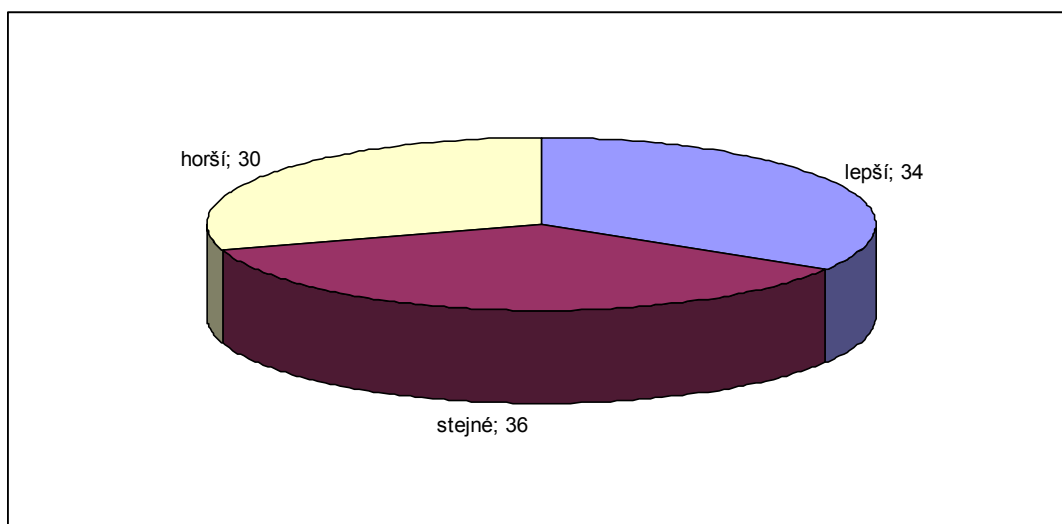
**Graf 3.29** Důvěra v nezávislost předkládaných informací zjišťovaná při druhém výzkumu

Z výsledků lze usuzovat, že respondenti považovali předkládané informace v obou sledovaných obdobích za nezávislé, avšak zatímco v odpovědích sesbíraných při prvním výzkumu se většina dotazovaných přiklonila k možnosti „nevím“, při druhém výzkumu se jich většina vyslovila tak, že Novoměstsko přináší nezávislé informace.

### 3.5.6 Hodnocení nové podoby Novoměstska respondenty při druhém dotazníkovém šetření

Dotazník, který se rozdával při druhém výzkumu respondentům k vyplnění, obsahoval čtyři otázky a dvě podotázky navíc. Dotazovaní byli požádáni, aby prostřednictvím svých odpovědí porovnali čtrnáctideník Novoměstsko v podobě, kterou získal po změně vydavatele, s podobou předchozí. Otázky se zaměřovaly na obsah čtrnáctideníku, přehlednost, podíl zpráv a informací z radnice i na prostor pro veřejnou diskusi o místní komunální politice.

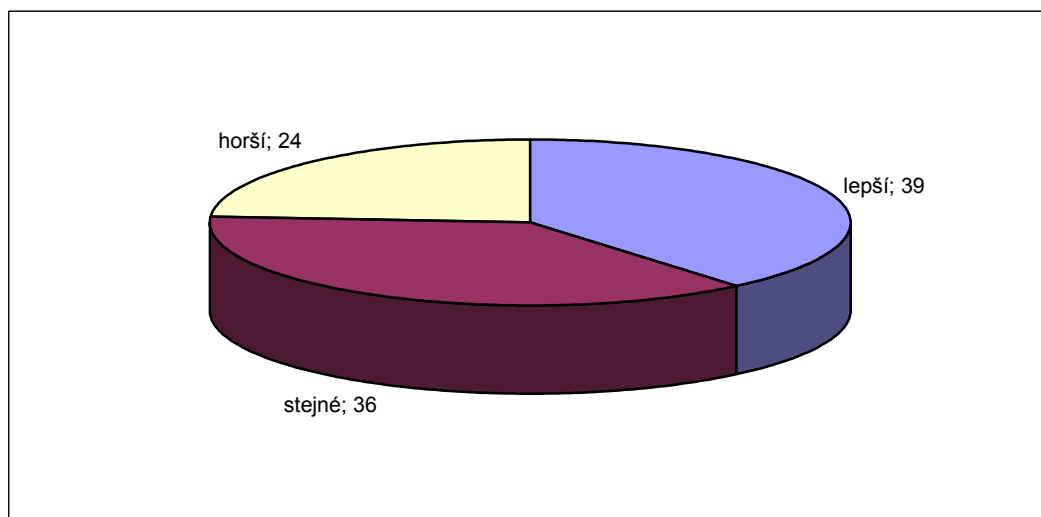
Při hodnocení obsahu se respondenti v největší míře vyjádřili, že ho považují za stejný (šestatřicet případů), což by korespondovalo i se zjištěními provedené tematické analýzy, ale k odpovědi lepší se přiklonilo čtyřiatřicet a k odpovědi horší třicet dotázaných. Je proto zřejmé, že žádná z odpovědí nepřevažuje, respondenti se tedy liší v tom, co od čtrnáctideníku Novoměstsko z hlediska obsahu očekávají. Výsledky znázorňuje Graf 3.30.



*Graf 3.30 Hodnocení nové podoby čtrnáctideníku Novoměstsko po stránce obsahu*

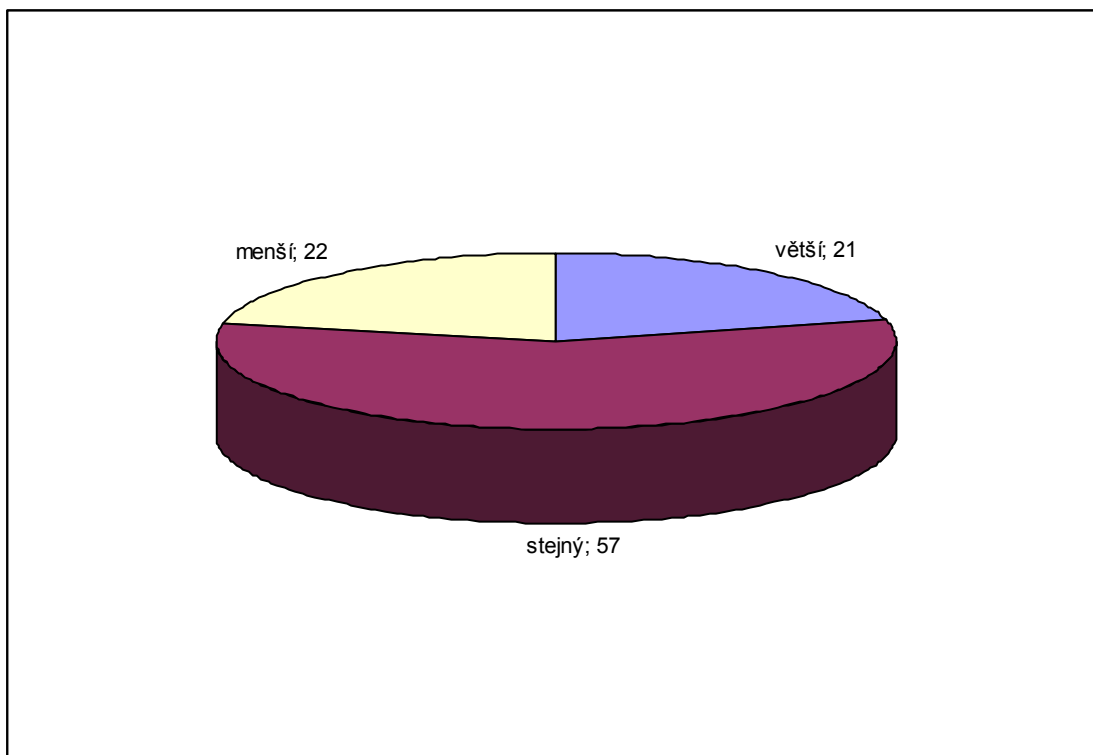
Přehlednost nové podoby čtrnáctideníku Novoměstsko hodnotilo devětadvacet dotazovaných jako lepší, sedmatřicet jako stejnou a čtyřadvacet jako horší,

takže v tomto ohledu převážil kladný pohled účastníků šetření na změnu podoby čtrnáctideníku, ačkoliv ani v tomto případě nelze vzhledem k počtu negativních odpovědí učinit jednoznačný závěr, že by se dle názorů respondentů přehlednost zlepšila. Struktura odpovědí je znázorněna v Grafu 3.31.



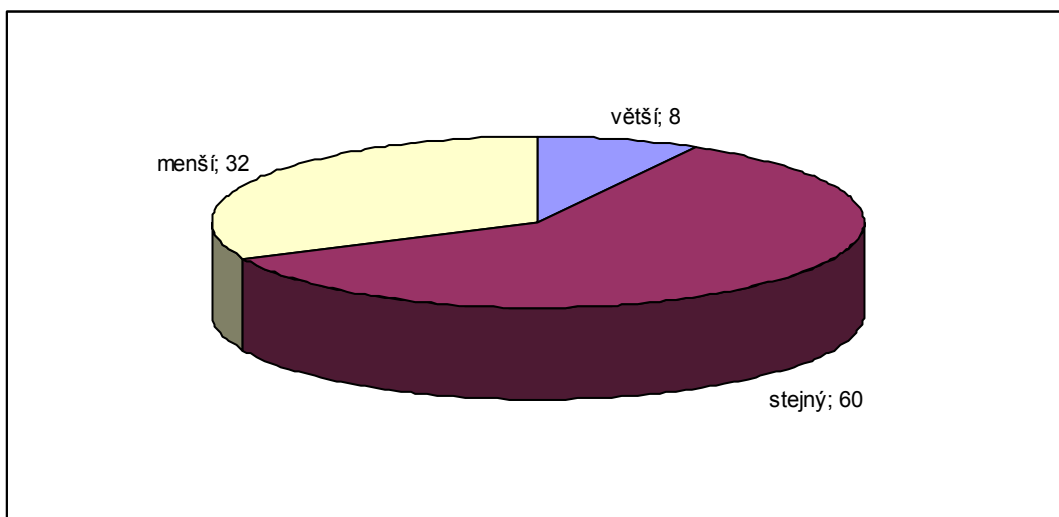
**Graf 3.31** Hodnocení nové podoby čtrnáctideníku Novoměstsko po stránce přehlednosti

Dotazovaní se dále vyjadřovali, zda považují podíl zpráv a informací z radnice v novém Novoměstsku za větší, stejný, či menší a zda jim to vyhovuje, nebo nevyhovuje. Nadpoloviční většina respondentů (sedmapadesát) žádnou změnu v tomto ohledu nezaregistrovala, přitom šestačtyřiceti z nich tento stav vyhovuje a jedenácti nikoliv. Jedenadvacet osob se domnívalo, že podíl se zvýšil, což sedmnácti z nich vyhovuje a čtyřem nevyhovuje, naopak dvaadvacet si myslelo, že se snížil, přičemž to všem dvaadvaceti nevyhovuje. Výsledky shrnuje Graf 3.32.



**Graf 3.32** Vnímání podílu zpráv a informací z radnice v nové podobě čtrnáctideníku Novoměstsko

Co se týče prostoru pro veřejnou diskusi o místní komunální politice, šedesáti dotazovaným připadal stejný, což čtyřiačtyřiceti z nich vyhovuje a šestnácti nevyhovuje, dvaatřiceti se jevil jako menší, což pětadvaceti z nich nevyhovuje a sedmi vyhovuje, ovšem osm respondentů jej hodnotilo jako větší, což jim všem vyhovuje. Z výsledků, které dokresluje Graf 3.33, tedy vyplývá, že dle dotazovaných zůstal prostor pro diskusi zachován nebo se spíše zmenšil.



**Graf 3.33** *Vnímání prostoru pro veřejnou diskusi o místní komunální politice v nové podobě čtrnáctideníku Novoměstsko*

### **3.6 Témata nastolovaná Novoměstskem versus témata považovaná čtenáři za důležitá**

Provedené kvantitativní tematické analýzy čtrnáctideníku Novoměstsko a dotazníková šetření mezi občany Nového Města na Moravě a integrovaných obcí měly sloužit ke zformování závěrů o vztazích mezi mediální a veřejnou agendou v lokálních podmínkách. Na tuto problematiku lze nahlížet ze dvou úhlů.

První možnost představuje porovnání událostí podle důležitosti, kterou jim přisuzuje na jedné straně veřejnost a na druhé straně čtrnáctideník Novoměstsko, jak to provedli kupříkladu McCombs a Shaw ve své Chapel Hill Study<sup>151</sup>. Z výsledků prvního výzkumu vyplývá, že v tomto ohledu byla provázanost mediální agendy nastolované čtrnáctideníkem Novoměstsko s veřejnou agendou nejzřetelněji patrná v případě plánované rekonstrukce Vratislavova náměstí, kterou dotazovaní umístili na třetí místo mezi nejdůležitějšími událostmi a v Novoměstsku jí příslušelo během sledovaného období šest jednotek, tedy čtvrté až sedmé místo v pořadí výskytu. Tuto skutečnost podtrhuje fakt, že za nejčastější zdroj této informace dotazovaní uváděli právě čtrnáctideník Novoměstsko, což dokumentuje, že v tomto případě jim byl zdrojem toho, o čem mají přemýšlet, a tak se projevila funkce nastolování témat.

Vyskytly se však ještě dva případy, kdy se nejdůležitější události z pohledu veřejnosti prolínaly s nejdůležitějšími událostmi z pohledu čtrnáctideníku Novoměstsko. Šlo o případ závodů v běhu na lyžích Zlatá lyže 2008, jemuž respondenti přiřkli první místo v pořadí důležitosti a ve čtrnáctideníku Novoměstsko mu bylo věnováno šest jednotek, což představovalo čtvrté až sedmé místo v pořadí mediální agendy tohoto média. Rozdíl v pořadí byl zapříčiněn tím, že čtrnáctideník Novoměstsko v tomto případě nebyl dominantním zdrojem informací o události a událost dosahovala mezinárodního významu, neboť závod byl součástí Světového poháru v běhu na lyžích. Za nejčastější zdroj informací o závodech dotazovaní označili televizi nebo rozhlas.

V dalším případě šlo o událost znovuzprovoznění novoměstského kina. Ve čtrnáctideníku Novoměstsko se dostala do první trojice témat s nejčetnějším

---

<sup>151</sup> McCOMBS, Maxwell, SHAW, Donald. The Agenda-Setting Function of Mass Media. In PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion, and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. s. 17-26.

výskytem, a to na druhé až třetí místo s osmi jednotkami. Důvod tak četného výskytu může představovat skutečnost, že kino bylo odkoupeno městem. Veřejnost tuto událost zařadila mezi události, kterým přikládala druhou příčku z hlediska důležitosti, a to na desáté až třinácté místo tohoto žebříčku. Účastníci dotazníkového šetření uvedli ve stejném poměru jako zdroj informace někoho z okruhu své rodiny či známých, čtrnáctideník Novoměstsko a internetový portál Nového Města na Moravě.

Zdánlivé provázání lze vyzorovat u tématu plesové sezóny, jež skončilo mezi událostmi, které respondenti ve svých odpovědích uváděli jako druhé v pořadí důležitosti, na šestém až osmém místě. Co do počtu výskytu v Novoměstsku mu patřila osmá až jedenáctá příčka s pěti jednotkami. Jako zdroj informací o tomto tématu ovšem nikdo nevyznačil čtrnáctideník Novoměstsko.

Druhý výzkum přinesl jednoznačnější výsledky, neboť pořadí prvních dvou nejdůležitějších událostí z pohledu respondentů v dotazníkovém šetření (komunální volby v roce 2010 a setkání evropských Nových Měst, což je akce, která se uskutečňuje každým rokem a v roce 2010 ji hostilo Nové Město na Moravě), se ztotožňovalo s pořadím, jak se tyto dvě události seřadily ve výstupu z tematické analýzy čtrnáctideníku Novoměstsko. Vliv čtrnáctideníku Novoměstsko coby představitele lokální mediální agendy na utváření lokální veřejné agendy se však výrazněji projevil u druhé události. První událost přesahovala regionální rámec, odehrávala se v celé České republice, a proto se v tomto případě čtrnáctideník Novoměstsko dle výsledků z dotazníkového šetření nestal dominantním informačním zdrojem pro občany, předčil jej rozhlas s televizí, ale také rodinní příslušníci, známí, kamarádi, přátelé či kolegové respondentů. Naopak u druhé události se nejčastějším informačním zdrojem pro dotazované stali opět rodinní příslušníci, známí, kamarádi, přátelé nebo kolegové, což vypovídá o tom, že se dění ve městě snadno dostává do běžných komunikačních toků mezi občany, ale hned za touto možností skončil čtrnáctideník Novoměstsko, a to s odstupem o jedinou odpověď.

Druhá možná optika vychází pouze z dotazníkového šetření, a sice z otázek zjišťujících zdroje, z nichž se čtenáři dozvěděli o událostech, které uvedly jako nejdůležitější, a z otázky ohledně současné čtenosti čtrnáctideníku Novoměstsko. Výsledky v obou případech vyznívají pro možnost, že občané Nového Města na Moravě a integrovaných obcí přemýšlejí o tématech, která jim nabízí čtrnáctideník Novoměstsko. Jako zdroje uvedených událostí totiž při prvním výzkumu nejčastěji označovali právě čtrnáctideník Novoměstsko a rovněž ve většině případů odpověděli,

že čtrnáctideník Novoměstsko čtou pravidelně. Při druhém výzkumu sice nejčastěji označili za zdroj, z něž se dozvěděli o událostech, jež uvedli v dotaznících jako nejdůležitější, někoho z okruhu rodiny, známých, kamarádů, přátel či kolegů, avšak čtrnáctideník Novoměstsko se stal druhým nejhojnějším zdrojem, nicméně prvním z uváděných mediálních zdrojů. Skutečnost, že ve většině případů odpověděli, že čtrnáctideník Novoměstsko čtou pravidelně, zůstala v platnosti i při druhém výzkumu.

Výše uvedené příklady dokládají vliv mediální agendy na veřejnou agendu tak, jak ji popisují Dearing s Rogersem (viz Schéma 2.1), v lokálním měřítku. Kromě toho provedené dílčí studie poukazují ještě na jeden významný tok informací v lokálním měřítku. Prokazují vliv osobních zkušeností a komunikace mezi občany na veřejnou agendu, což také odpovídá uvedenému schématu.



### **3.7 Vliv komunálních politiků na obsah Novoměstska**

Další z dílčích studií, které byly provedeny, se zaměřila na okolnosti vydávání čtrnáctideníku Novoměstsko. Při prvním výzkumu proto proběhly hloubkové rozhovory se starostkou města Zdeňkou Markovou, se členem redakční rady Mgr. Otakarem Německým, jenž zároveň působil na postu zastupitele i radního, a s redaktorkou Novoměstska PhDr. Evou Jaškovou. Při druhém výzkumu byly zrealizovány hloubkové rozhovory se starostou města Michalem Šmardou a s redaktorkou Novoměstska Bc. Veronikou Klapáčovou. Vzhledem k tomu, že činnost redakční rady byla se započítáním vydávání Novoměstska příspěvkovou organizací Novoměstská kulturní zařízení ukončena, rozhovor se členem redakční rady se neuskutečnil. Provedené hloubkové rozhovory měly objasnit, proč Novoměstsko vychází, jaké vlivy se promítají do jeho vydávání a jak funguje chod redakce. Přepis záznamů, jež byly pořízeny, je umístěn mezi přílohami, a sice jako Příloha č. 7 a Příloha č. 8.

#### **3.7.1 Hloubkový rozhovor se starostkou města provedený při prvním výzkumu**

Vzhledem k tomu, že vydavatelem čtrnáctideníku Novoměstsko bylo v době realizace prvního výzkumu Město Nové Město na Moravě, starostka města v tomto případě působila nejen jako představitelka komunální politiky, ale i jako reprezentantka subjektu, který čtrnáctideník vydává. Pokládané otázky proto byly koncipovány tak, aby vystihovaly obě její role a z nich plynoucí důsledky pro čtrnáctideník. Její odpovědi měly objasnit důvody vydávání čtrnáctideníku a vliv komunálních politiků na jeho obsah.

O důvodech vydávání čtrnáctideníku Novoměstsko starostka řekla: *„Já se domnívám, že je několik způsobů, jak komunikovat s občany, a jedním ze způsobů, z mého pohledu docela významným, je právě diskuze, respektive informování občanů prostřednictvím čtrnáctideníku Novoměstsko.“* Vyzdvihla přitom význam tohoto způsobu, přestože představoval zatížení městského rozpočtu

asi šesti sty tisíci korun českých ročně, a to včetně mzdy redaktorky, která byla zaměstnankyní Městského úřadu v Novém Městě na Moravě. Část nákladů sice pokryla inzerce, což byl jediný příjem z vydávání čtrnáctideníku, který však nedosahoval výše nákladů. K tomu se starostka vyjádřila takto: „*Některé věci se nemusí vyplatit, respektive některé věci těžko hodnotit z hlediska ekonomiky. Já jsem přesvědčena o tom, že tato forma prezentace veškerých činností, já vždycky říkám, že Novoměstsko by mělo odrážet život v Novém Městě, to znamená, že se tam prezentují nejenom problémy, které tíží radnici, respektive které radnice má řešit, ale prezentují se tam také činnosti neziskové sféry. Já se domnívám, že takovýto formát je nezbytně nutný, a pokud se na to podíváme, že to potřebujeme jako jeden z pilířů, tak pak se to určitě vyplatí. Pokud to postavíme do hlediska ekonomiky, tak je to samozřejmě ztrátová záležitost. Nicméně je to i pro budoucí generace, protože se Novoměstsko archivuje, může do určité míry také někdy v budoucnosti sloužit jako jakási kronika města, byť samozřejmě město svoji kroniku má, nicméně čtrnáctideník je podrobnější a zachycuje dění ve městě.*“ Vydavatel neuvažoval o žádných změnách v souvislosti se čtrnáctideníkem Novoměstsko. Starostka předpokládala, že pokud v tomto směru nepříjde do konce volebního období žádná podněcující iniciativa, zůstane podoba čtrnáctideníku nezměněna.

Co se týče vlivu radnice na obsah Novoměstska, starostka upřesnila, že čtrnáctideník umožňuje občanům, aby vyjádřili jakýkoliv názor, a to i takový, který vyznívá proti radnici. Doslova řekla: „*Někteří mí přátelé mi dokonce říkají, že tak naladěný radniční tisk proti vedení města se vidí málokdy, že těm opačným názorům dáváme hodně velký prostor.*“ Neztotožňuje se však s tím, když na stránkách Novoměstska vyvolávají dialog zastupitelé, kteří neprosadili některé své návrhy nebo měli výhrady k řešením ze strany města, čímž znovu otevírají již projednané a odhlasované záležitosti. Tím vzniká diskuze mezi zastupiteli, nikoliv mezi občany a radnicí. Přesto tomu nijak nebrání, i když považuje neustálé opakování již zrealizovaných záležitostí za zbytečné zabírání prostoru v Novoměstsku, který by mohl sloužit užitečnějším věcem.

Starostka rovněž specifikovala vztahy, které se odrážely na vydávání čtrnáctideníku Novoměstsko. Jako vydavatel bylo uvedeno Město Nové Město na Moravě, pod čímž si lze představit radu města. Redaktorku zaměstnával městský úřad. Vydavatel stanovil obecná pravidla, jakou obsahovou strukturu by Novoměstsko mělo dodržovat. Jiný vliv neuplatňoval. Dále fungovala redakční rada, do níž mohla

každá volební strana, která uspěla v komunálních volbách, dosadit svého člena. Nikdo z vedení města, tedy ani starostka, ani místostarosta, nepůsobili v redakční radě. Veškerá obsahová rozhodnutí byla v kompetenci redakční rady. Na radu města či na starostku se obracela pouze v případech, kdy nebyla schopna učinit jednoznačné rozhodnutí. U kritických textů bylo vždy snahou získat a publikovat ve stejném vydání opačný názor, aby došlo k vyvážení.

Novoměstsko nabízelo komunálním politikům možnost vlastní prezentace, a to bez ohledu na jejich stranickou příslušnost. Kromě průběžných příspěvků, které publikovali, byla speciálně pro zastupitele zřízena rubrika *Názory zastupitelů*. Starostka ji přiblížila takto: *„Otevřeli jsme rubriku Názory členů zastupitelstva, všichni členové zastupitelstva jsou vyzýváni, a to podle abecedy, a mohou tento prostor využít. Vedle toho mohou kdykoliv napsat jakýkoliv jiný příspěvek. Redakční rada může rozhodnout o nezařazení jen v případě, pokud třeba příspěvek, řekněme o kácení borovic na náměstí, bude už desátým příspěvkem k tématu a už v něm nebudou nové myšlenky, jenom třeba bude opakovat to, co už bylo napsáno. Redakční rada může říci, že už nebude dále k tomuto tématu nic do Novoměstska zařazovat, ať už to napíše kdokoliv, on ten zastupitel je taky občan. Jinak si myslím, že z pozice členů zastupitelstva mají do novin přístup téměř neomezený, pokud se to nepřeklápí do roviny, že už je to reklama některé politické strany. To by pak byla placená inzerce.“*

### **3.7.2 Hlubkový rozhovor se členem redakční rady provedený při prvním výzkumu**

Pro hlubkový rozhovor se zástupcem redakční rady byl vybrán člen, který zároveň působil jako zastupitel i jako radní, avšak za jinou politickou stranu než starostka nebo místostarosta. Důvodem tohoto výběru byla snaha osvětlit případné politické vlivy na obsah čtrnáctideníku. Rozhovor se členem redakční rady se ubíral směrem ke zjištění, jak funguje redakční rada, jaké jí přísluší kompetence a jak se její rozhodnutí konkrétně odrážela v obsahu čtrnáctideníku.

Člen redakční rady popsal zasedání redakční rady tímto způsobem: *„Redakční rada zasedá pravidelně. Pokud nedojde k nějaké mimořádnosti, tak každých čtrnáct dní.“*

*V den zasedání se zároveň uzavírá konkrétní číslo Novoměstska. Všichni členové dostávají e-mailem před zasedáním materiály, které přišly do redakce, aby si k nim mohli připravit svá stanoviska, připomínky a další poznatky. Když přijde nějaký článek na poslední chvíli, tak o něm jednáme rovnou. Každý má možnost vystoupit, říct své připomínky a vyvolat diskuzi. Když se neshodneme, tak hlasujeme. Nejvíce debat vyvolávají příspěvky, které působí proti dobrým mravům nebo příliš kritizují a napadají konkrétní osobu nebo instituci. V takových případech konkrétní příspěvek posoudíme a rozhodneme o jeho zařazení, doplnění o oponentní názor nebo o vyřazení. Když se usneseme na vyřazení, tak poskytneme autorovi vysvětlení. Usilujeme, aby kritický text byl vyvážen oponentním názorem v tomtéž vydání. Vyřazujeme nebo krátíme také příspěvky, které už nepřinášejí žádnou novou informaci k tématu. Příspěvky obvykle nijak neupravujeme, ale pokud k tomu třeba při krácení dojde, tak to vždy to probereme s autorem. Redakční rada rozhodně není institucí novodobé cenzury. Pouze dbá na to, aby Novoměstsko dodržovalo všeobecné morální zásady.“*

Redakční radu nebylo snadné obsadit kvůli nezájmu. Radnice pravidelně oslovovala volební strany, aby do ní vyslaly své zástupce. Přesto stále fungovala v podobném složení. Ani záměr zapojit do činnosti redakční rady mladé lidi se neseťkal s ohlasem. Usilovalo se alespoň o politickou vyváženost rady, v redakční radě působili dva zastupitelé, avšak jeden z pravicového spektra (za ODS) a druhý z levicového spektra (za ČSSD). Člen, s nímž byl proveden hloubkový rozhovor, byl zároveň radním, což se dle jeho slov setkávalo s kritikou opozice. Své působení v redakční radě ovšem považoval za přínos, neboť mnohdy dokázal právě díky své pozici v radě města objasnit při zasedáních redakční rady řadu dotazů nebo dohadů souvisejících s chodem města.

Fungování redakční rady zhodnotil její člen jako nezávislé: „*Vydavatel nijak nezasahuje do našich zasedání ani do konečných verdiktů. V přímém pracovním vztahu s radnicí je jen redaktorka, která je ale taky členkou redakční rady. Když se konal seminář vydavatelů radničních novin z celé České republiky, kterého jsem se zúčastnil, byli účastníci překvapeni, jak velký prostor Novoměstsko věnuje názorům občanů a kritické diskuzi naladěné proti vedení města. Přál bych si ale, aby radnice ve větší míře informovala o svých záměrech a nápadech, i kdyby nakonec nebyly zrealizovány. Diskuzi s občany by šlo využít a názory občanů zohlednit*

*při uskutečňování záměrů nebo při rozhodování. Také mi chybí více příspěvků od úředníků z jednotlivých odborů.“*

### **3.7.3 Hlubkový rozhovor s redaktorkou Novoměstska provedený při prvním výzkumu**

Hlubkový rozhovor s redaktorkou čtrnáctideníku Novoměstsko v rámci prvního výzkumu si kladl za cíl zmapovat činnost redakce, zjistit, zda sama redaktorka mohla rozhodovat o výběru příspěvků, a odhalit vlivy, které na ni při práci působily. Redaktorka byla zaměstnankyní Městského úřadu v Novém Městě na Moravě, přičemž byla jedinou osobou, která měla na starost vydávání čtrnáctideníku, a působila rovněž v redakční radě Novoměstska. Mezi její povinnosti patřilo vše, co souviselo s chodem redakce a zajišťováním vydávání Novoměstska.

Fungování redakce se odvíjelo od podoby čtrnáctideníku Novoměstsko. Pro radniční listy je možno vymezit dva mezní póly jejich struktury. Jeden pól reprezentují zpravodaje, které si zakládají na aktualitě předkládaných informací, a druhý pól představují listy, které si zakládají na společenském dění a aktualita u nich jde stranou. Redaktorka pracovala v redakci Novoměstska už šestnáctým rokem a za tu dobu se podle ní podoba čtrnáctideníku různě proměňovala, a to vždy podle momentální politické situace, konkrétně podle toho, do jaké míry připouštěla komunální koalice kritiku do vlastních řad. Čtrnáctideník Novoměstsko tedy balancoval mezi oběma póly a kombinoval oba přístupy.

Existují také různé modely skladby redakce radničních listů. V případě Novoměstska byla na plný úvazek zaměstnána jedna osoba, s čímž souvisely její povinnosti a možnosti. Část pracovní doby zabíralo vyřizování administrativy, na což se dbalo, protože od roku 2000 šlo o pozici na městském úřadě. Dříve bylo Novoměstsko vydáváno příspěvkovou organizací Novoměstská kulturní zařízení, kde sice musela být administrativa také v pořádku, ale nebyla prioritou. Mezi úkoly redaktorky se řadil také příjem a částečně i tvorba inzerce včetně hlídání plateb. Zajišťovala též úkony související s distribucí, jako bylo vyzvednutí novin z tiskárny a organizace spolupráce s distribuční firmou. Co se týkalo sestavování vlastního obsahu

každého vydání, do redakce přicházely příspěvky, které byly předkládány různým způsobem. Mnohdy šlo o nečitelné rukopisy nebo texty s gramatickými chybami. Přepisování rukopisů a oprava gramatických chyb taktéž spočívala na redaktorce. Měla na starost i tvorbu výsledné podoby každého čísla. Když jí zbyl čas, pak teprve přicházela na řadu její vlastní žurnalistická tvorba, což bylo v rozporu s názorem veřejnosti, jež redaktorka zmínila: „*Veřejnost si myslí, že redaktor by měl především běhat po městě a shánět a fotit.*“

Většina příspěvků, které chodily do redakce, se zaměřovaly na činnost dětí a mládeže, působení vzdělávacích institucí, sportovní aktivity či na fungování různých neziskových organizací. Kromě toho přispívali zastupitelé, z nichž někteří byli velmi aktivní v komentování. Vycházela též rubrika Názory zastupitelů, v níž zastupitelé mohli prezentovat své názory, k čemuž byli oslovení v abecedním pořadí. Do každého čísla byl zařazen jeden názor. Ve druhém kole byli do rubriky zahrnuti i předsedové osadních výborů místních částí.

Rozhodování o zařazení, úpravě nebo vyřazení konkrétního příspěvku příslušelo v první řadě redakční radě. K této záležitosti redaktorka uvedla: „*Máme redakční radu, která se schází zpravidla před každým vydáním. Jestliže je práce na prvním vydání v roce mezi svátky nebo v jinou prapodivnou dobu, tak vydám číslo bez redakční rady, pokud se třeba nesejdeme nebo se sejdeme dva nebo tři, tak mi zase nezbyvá nic jiného, než to vydat sama. O problematičtějších textech se zpravidla hlasuje, a buď je příspěvek hlasováním určen ke zveřejnění, nebo není. Někdy rozhoduji sama, v případě, že přijdou třeba čtyři příspěvky o tom, že mateřská škola něco, tak buď vyberu jeden, nebo všechny čtyři zkrátím, to se musí improvizovat. Problematičtější texty se v současné době týkají třeba záměru Města změnit tvář novoměstského náměstí. Veřejnost s tím hrubě nesouhlasí. Každá rada města se skládá se členů nějakých volebních stran, koalice má nějaký program, opozice má jiný program, tak jako v politice. Jestliže koalice se rozhodla, že budeme stavět velké regecentrum, tak dělá vše proto, aby se zde objevilo. Opozice hledá všechny možné důvody pro to, aby se stavba regecentra zpochybnila a aby se ukázalo, že koalice nevede město dobře. Takto to říkám na konkrétním případě. Takže máme názor, že Nové Město regecentrum potřebuje, že mu bude k užítku a že místo pro něj vybrané je ideální. Druhý názor je, že Nové Město sice bazén potřebuje, ale už nepotřebuje, aby stavba byla tak velká, aby v sobě zahrnovala ještě hotel a další doprovodné ozdravné kúry, takže zpochybňuje rozsah stavby a místo. Regecentrum má stát téměř na místě fotbalového hřiště,*

*to je však na skále, takže stavba by se prodražila odstřelem skály, navíc se ukázalo, že fotbalové hřiště je na bahýnkách, takže by se tam nedalo stavět vůbec nic. A to jsou věci, které se snaží koalice řešit. Hledá cesty, jak i za nepříznivých podmínek stavbu dotáhnout, opozice hledá, jak město zkritizovat. Záměrně přeháním. V případě, že dostanu článek, který zpochybňuje práci městské rady, tak kdo je vydavatelem? Vydavatelem je Město. Kdo je to Město? Ten, kdo v danou chvíli vládne. Rada města nechce, aby se v jeho zpravodaji objevovala kritika. Opozice zase bude vykřikovat, že Novoměstsko je všech, ne jen těch, kteří jsou momentálně u moci. Pevně věřím, že kdyby se situace obrátila a ten, kdo je nyní v opozici, zvítězil, tak si bude stejně plamenně hájit, aby se tam neobjevovaly texty proti němu. Tato lavírování mezi těmito názory jsou problematická a snažíme se jednoho ani druhého nepopudit. Ve chvíli, kdy se tam kritický článek objeví, tak vedení města je rozzlobeno a celkem oprávněně tvrdí, že k tomu Novoměstsko nemáme, že má být jakousi výkladní skříní města, ne kálet do vlastního hnízda. Ve chvíli, kdy se tam článek neobjeví, okamžitě se ozvou slova jako cenzura. Úkolem redakční rady je hledat kompromis.“*

Co se týče vlivů, které působily na redaktorku při její práci, připustila, že byla ovlivňována rozhodnutími redakční rady, i když sama byla její členkou, protože její vlastní názor mohl být v menšině, a tak se ve výsledné fázi musela přizpůsobit většinovému názoru redakční rady jako celku. Větší kompetence tedy měla v tomto ohledu redakční rada než redaktorka. Rovněž podotkla, že byla ovlivňována i vydavatelem, neboť mu nebylo možno upírat právo zasahovat do vydávání a vyslovovat svá přání ohledně obsahu.

### **3.7.4 Hloubkový rozhovor se starostou města provedený při druhém výzkumu**

Vydavatelem čtrnáctideníku Novoměstsko byla v období druhého výzkumu příspěvková organizace Novoměstská kulturní zařízení a redaktorka byla zaměstnávána tímto subjektem, nikoliv městským úřadem. Cílem hloubkového rozhovoru se starostou

města proto bylo objasnit nově nastolené vztahy mezi vedením města a redakcí Novoměstska po změně jeho vydavatele.

K modelu financování novin starosta uvedl, že jejich vydávání se částečně hradí z rozpočtu příspěvkové organizace Novoměstská kulturní zařízení a částečně z poplatků za zveřejněnou inzerci. Vzhledem k tomu, že financování Novoměstských kulturních zařízení je založeno převážně na provozním příspěvku města z městského rozpočtu, tak nedošlo ke změně objemu prostředků vyčleněných na vydávání čtrnáctideníku, ale pouze k jinému způsobu jejich zúčtování.

Ačkoliv je vydavatelem Novoměstska příspěvková organizace Novoměstská kulturní zařízení, právě kvůli způsobu jejího financování si vedení města ponechává možnost ovlivňovat v případě potřeby podobu a obsah čtrnáctideníku, i když starosta tvrdí, že se prozatím nemusel k tomuto kroku uchýlit a v budoucnu by tak také nerad činil. Věří totiž v profesionalitu redaktorky a nechce nijak zasahovat do její práce. Doslova řekl: *„Mně jde o to, aby se tady rada města nebo starosta nebo někdo takový necítil být přímo tím, kdo tady řídí, co se v těch novinách píše.“* Kromě toho byla zrušena redakční rada, která měla pravomoc rozhodovat o výsledné podobě jednotlivých čísel radničních listů.

Nové vedení města považuje za významný pilíř komunikace s občany, ale i komunikace mezi občany internetový portál nmnm.cz, přičemž pracuje na jeho rozvoji. Starosta se vyjádřil, že by přivítal, kdyby na internetu probíhala diskuse, z níž by redaktorka Novoměstska dle svého uvážení vybírala příspěvky, které by uveřejňovala v novinách: *„Pokud redaktorka bude schopná z těch dynamických diskuzí, které probíhají na tom webu, si z nich brát nějaké závěry a otiskovat je jako zajímavosti v Novoměstsku, tak je to perfektní, protože my potřebujeme veřejnou diskuzi dostat na nějakou platformu, ve které jsme schopni se orientovat, jinak na tom webu začne brutální masáž, lidé začnou sprostě nadávat a kdo ví, co. Ale když se to vyfiltruje, tak z těch padesáti úchylů jsme schopni najít pět lidí, kteří přicházejí s nějakým stanoviskem. Když to bude dělat starosta, tak bude hledat ty, kteří ho chválí, když to bude hledat opoziční politik, myslím, že tady jednoho dva máme, tak bude hledat záměrně ten opak. Pokud my tomu redaktorovi necháme volnost, on se bude chovat profesionálně, tak může dojít k tomu, že najde z té diskuze nějaké rozumné výstupy, ale už je to jenom na jeho kvalitě. Když to nebude umět, tak to nebude fungovat. Ale bylo by dobré, kdyby ta kvalita výstupů závisela pouze na tom, jestli to ten redaktor umí, nebo ne, nikoliv na tom,*



*jestli mu to někdo dovolí, nebo nedovolí. “ Také by byl rád, kdyby v nich vznikla rubrika Aréna názorů, ve které by se v každém čísle střetávaly dva protikladné názory týkající se podoby města, fungování města nebo dění ve městě: „Mně by se líbilo, kdyby redaktorka půl strany nebo stranu vyčlenila jako arénu názorů, to znamená, že třeba ona by zvolila téma nebo ať si ho zvolí opoziční politik, pokud bude volit rozumně a nebude volit pořád to stejné, to je mi v podstatě jedno. Byl bych rád, kdyby se udělala taková jednoduchá realizace, čtvrt strany ten, čtvrt strany ten, nějaký zastávce opozičního názoru, ale nemusí to být vždycky opoziční názor ve zjednodušeném schématu vedení radnice, opozice, to může být otázka, která se týká životního prostředí, jestli se mají někde kácet stromy a postavit parkoviště, nebo jestli se naopak má udělat park. Může to vzejít i z občanské společnosti, od zástupců nějakého hnutí, takže například sdružení Lípa a naopak zástupce stavební firmy, která zde chce udělat nové parkoviště. Ať se tam klidně pohádají oni nebo ať se tam pohádá starosta támhle s paní Markovou o to, jestli chceme stavět Disneyland. Já to ale organizovat nebudu, proč bych to měl dělat, mě za to nikdo neplatí. Tak ať prostě Klapáčová vymyslí, že udělá arénu názorů, já jsem ji poprosil, zda by to nezáleželo.“*

Vedení města neplánuje žádné změny, které by se měly dotknout čtrnáctideníku Novoměstsko, avšak starosta uvažuje nad tím, zda je čtrnáctidenní periodicitu nezbytná. Domnívá se, že by ji snažilo snížit na měsíční, ovšem obává se, že by s takovýmto názorem byl při případném hlasování v menšině.

### **3.7.5 Hlubkový rozhovor s redaktorkou Novoměstska provedený při druhém výzkumu**

Při druhém výzkumu byl uskutečněn kromě hloubkového rozhovoru se starostou města ještě hloubkový rozhovor s redaktorkou čtrnáctideníku Novoměstsko, který měl osvětlit, jak funguje redakce, jaké úkoly a práva v ní náleží redaktorce, ale také prověřit, zda je při své práci nějak ovlivňována a kým. Redaktorku zaměstnává příspěvková organizace Novoměstská kulturní zařízení, přičemž nemá stanovenou pevnou pracovní dobu a zaměstnavatel jí toleruje souběžnou práci pro jiná média.

Redaktorka je jedinou osobou, jež má vydávání čtrnáctideníku na starosti. Mezi její povinnosti se řadí vše, co s ním souvisí, a také zajišťování chodu redakce.

Úkolem redaktorky je shromažďovat příspěvky od dopisovatelů, případně je upravovat, nejčastěji krátit, či opravovat po stránce jazykové a stylistické, vyvíjet vlastní novinářskou činnost, přijímat a eventuálně graficky korigovat inzeráty, ale i vytvářet výslednou podobu každého čísla, která se odesílá k tisku. V sídle redakce se zdržuje nepravidelně, většinu svých povinností plní doma nebo v terénu. Neustále ovšem udržuje kontakt s inzerenty, dopisovateli a čtenáři prostřednictvím elektronické pošty i mobilního telefonu.

V Novoměstsku se objevují jak příspěvky od dopisovatelů, které přicházejí dle slov redaktorky do redakce především ze škol, od sportovních klubů a oddílů, od neziskových organizací nebo od znalců místních dějin, tak příspěvky připravované redaktorkou. Přesný poměr není stanoven, v každém vydání je jiný. Rozhodování o zařazení, úpravě nebo vyřazení konkrétního příspěvku je plně v kompetenci redaktorky. Ke svým pravomocem redaktorka řekla: *„Nejsem odmítavý typ redaktora, takže když mi někdo pošle svůj příspěvek, tak se to s ním snažím nějakým způsobem vykomunikovat, takže nikdo z našich pisatelů ode mne nikdy neslyšel, že toto tam rozhodně nedáme. Naopak si myslím, že to je čtrnáctideník občanů. To znamená, že oni tam mají určité právo přispívat, ale nemůže to být plátek lidí, že by si tam napsali jakýkoliv názor, ale proto jsem tady já, abych to nějakým způsobem filtrovala a řešila s nimi, že tohle ne, nebo co kdybyste mi to napsal jinak, nechcete mi to zkrátit. Někdy se stane, že jim ten článek lehce přepíšu a pošlu jim to potom na schválení. Stalo se mi, že mi poslaly článek důchodkyně z Pohledce, který byl dlouhý a byl zbytečně obsáhlý, rozepisovaly se tam o takových příliš jasných věcech, co se na takové akci děje, takže to jsem jim trochu předělala a po konzultaci s nimi jsme to zveřejnili. Já nejsem jenom redaktor, který říká ano, ne a něco napíše, ale snažím se tam být filtrem a říkat, že takhle ne, takhle by nám to nikdo nečetl, pojdme to udělat jinak, zkuste to přepsat. Jsem spíše takový filtr, nestane se, že by mi někdo poslal článek, který by nebyl otisknut, aniž by se dozvěděl, že vůbec přišel.“* Jakoukoliv cenzuru tedy odmítá. Redakční rada ani žádný jiný obdobný orgán s pravomocí rozhodovat o osudu jednotlivých příspěvků neexistuje.

Jakékoliv ovlivňování či tlak ze strany vedení města redaktorka popírá: *„Existují rozdílné názory, neřekla bych, že to jsou tlaky, jsou to spíše názory, které ta radnice má trošičku jiné. Je možné, že se Novoměstsko v prvním pololetí trochu změní,*

*aby titulní strana graficky korespondovala s grafikou, která se možná teď vygeneruje s novým logem Novoměstska, případně Nového Města. Zatím to je pro nás ve hvězdách, ale nicméně možná dojde k nějakému sjednocení titulní strany s webovými stránkami. Místo loga Novoměstských kulturních zařízení se už v posledních dvou číslech začal na titulní straně objevovat znak města, protože došlo k problému s tímto logem. Rozhodně to nebyl tlak, bylo to přání starosty. Dalším přáním, možná to byla malá výtká, na citáty, které se panu starostovi, nevím, jestli nelíbily, narážel na to, že Balzac vedle Ludka Soboty není úplně nejideálnější, ale myslím si, že to říkal s úsměvem.“* Veškeré návrhy, které z radnice dostává, mají formu doporučení a lze o nich diskutovat. Nepociťuje ani žádné jiné vlivy, které by se nějak promítaly do její práce. Pouze naslouchá názorům čtenářů na čtrnáctideník Novoměstsko, a vyhodnotí-li, že jsou inspirativní, snaží se jimi řídit.

### **3.7.6 Shrnutí závěrů z provedených hloubkových rozhovorů**

Jedna z dílčích studií, které byly provedeny, se zaměřila na okolnosti vydávání čtrnáctideníku Novoměstsko. Zatímco zbývající dvě studie se opíraly o kvantitativní výzkumné metody, bylo v tomto případě nezbytné využít kvalitativní výzkumnou metodu, díky níž by se povedlo osvětlit zejména politické podmínky vydávání čtrnáctideníku Novoměstsko, a proto bylo přikročeno k realizaci hloubkových rozhovorů.

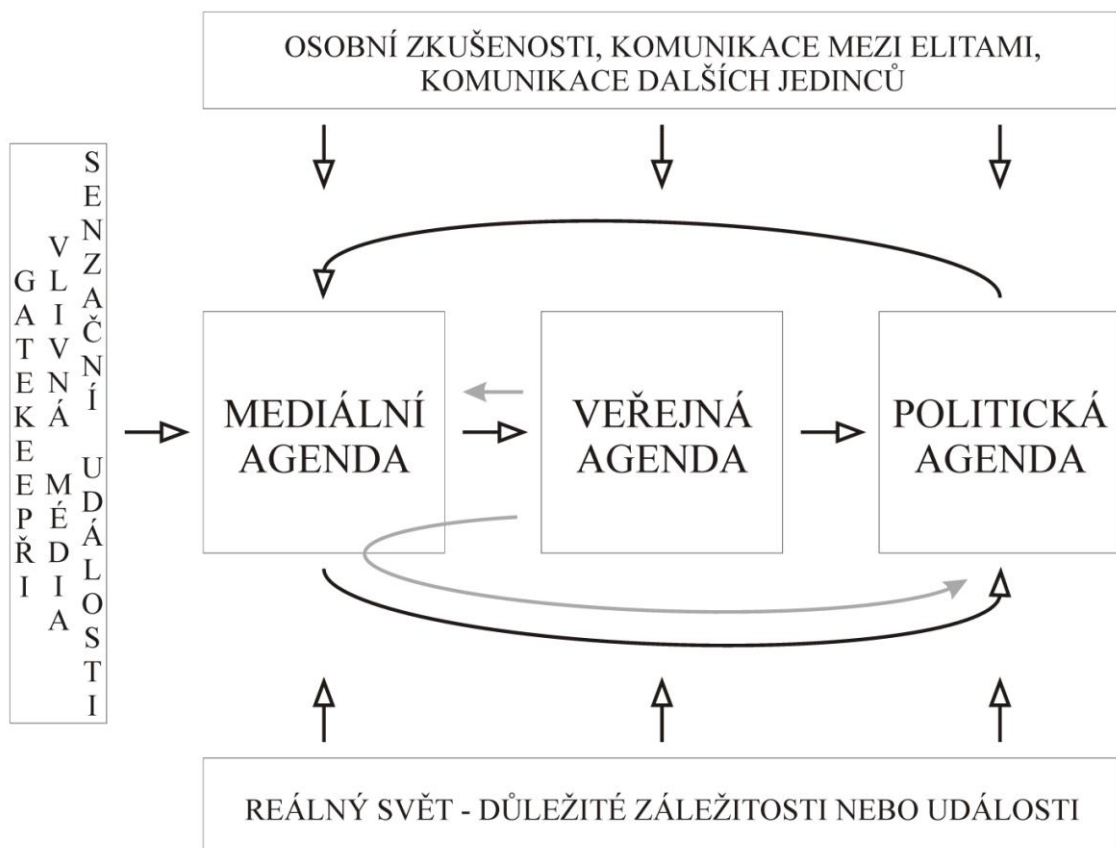
Při prvním výzkumu se podařilo zmapovat důvody vydávání čtrnáctideníku, chod redakce a fungování redakční rady, přičemž z hloubkových rozhovorů vplynuly vazby mezi veřejnou, politickou a mediální agendou. Vydavatelem čtrnáctideníku Novoměstsko bylo Město Nové Město na Moravě, pod čímž si lze představit radu města, tedy instituci komunální politiky. Tím, že vydávala čtrnáctideník Novoměstsko, se jí nabízela možnost promítat svou politickou agendu do mediální agendy, jak potvrdila jeho redaktorka, když uvedla, že byla ovlivňována představiteli radnice. Na toto provázání agend poukazují i Dearing s Rogersem (viz Schéma 2.1). Redaktorku Novoměstska navíc bylo možno považovat jak za představitelku mediální agendy, tak za představitelku politické agendy, protože byla zaměstnávána Městským úřadem v Novém Městě na Moravě. Její kompetence, co se týče obsahu čtrnáctideníku,

však byly menší než u redakční rady, která měla v tomto případě rozhodující slovo. Redakční rada sice nebyla nijak přímo navázána na nejužší vedení města, jejími členy nebyli ani starostka, ani místostarosta, ale jejími členy byli jak redaktorka, tak dva členové městského zastupitelstva, z nich jeden zároveň zastával pozici městského radního. Ani v tomto případě proto nebylo možno vyloučit vliv politické agendy na agendu mediální.

Při druhém výzkumu se ukázalo, že vliv politické agendy na mediální agendu zeslábl, avšak nevytratil se. Vydavatelem čtrnáctideníku Novoměstsko byla příspěvková organizace Novoměstská kulturní zařízení, která je závislá na provozním příspěvku z městského rozpočtu, což je jediná vazba této instituce na městský úřad, avšak dostačující k tomu, aby vedení města v krajním případě jakkoliv zasáhlo do podoby novin, což připustil starosta při hloubkovém rozhovoru. Redaktorka navíc potvrdila, že z vedení města proudí do redakce různé návrhy, o nichž se však diskutuje. Radnice také poskytovala redakci materiály určené ke zveřejnění, v čemž jí redakce vycházela vstříc. Pozice redaktorky naopak posílila, neboť přebrala veškeré kompetence zaniklé redakční rady.

Zrealizované hloubkové rozhovory při obou výzkumech poukázaly na jednu odchylku oproti uvedenému schématu, kterou lze přisoudit lokálním podmínkám. Kromě toho, že veřejná agenda může působit na politickou agendu přímo, může na ni působit i přes mediální agendu. Jak se při prvním výzkumu shodli starostka i člen redakční rady a jak potvrdila redaktorka při druhém výzkumu, do Novoměstska může přispívat kdokoliv z občanů. Čtrnáctideník Novoměstsko v nové podobě dokonce vychází s podtitulem čtrnáctideník občanů Nového Města na Moravě a okolí. Tím nastává situace, kterou Dearing s Rogersem ve svém schématu nezmiňují, a sice působení veřejné agendy na mediální agendu tím, že Novoměstsko zařazuje příspěvky občanů, a následné působení veřejné agendy na politickou agendu, avšak přes mediální agendu, když komunální politici na konkrétní příspěvek nějak zareagují, ať už konkrétním činem nebo jen odpovědí. Tuto modifikaci Dearingova a Rogersova schématu přináší Schéma 3.34. O těchto vztazích konkrétně hovořil dotazovaný člen redakční rady v rámci prvního výzkumu, když se zmiňoval, že by uvítal, kdyby radnice ve větší míře informovala o svých záměrech a vizích, byť by nakonec nebyly realizovány. Diskuzi, která by se rozpoutala, by mohlo využít město ve svůj prospěch a názory zohlednit při uskutečňování svých záměrů nebo při rozhodování o nich. Starosta při druhém výzkumu podotkl, že by uvítal,

kdyby vznikla v Novoměstsku rubrika Aréna názorů, která by mohla cíleně přinášet inspirativní podněty pro vedení města.



**Schéma 3.34** Provázání mediální agendy, veřejné agendy a politické agendy v lokálních podmínkách

## 4. Shrnutí výsledků, potvrzení, nebo vyvrácení hypotéz

Výzkumný cíl rigorózní práce byl zaměřen na prověření platnosti konceptu nastolování témat na lokální úrovni. Byly provedeny dva výzkumy a v rámci každého z nich tři dílčí studie, jejichž výsledky měly posloužit k posouzení, zda a jakým způsobem funguje. Při obou výzkumech proběhla kvantitativní tematická analýza, která přibližuje tematickou strukturu čtrnáctideníku Novoměstsko, tedy mediální agendu, již nastoluje. Rovněž bylo přistoupeno k dotazníkovému šetření s cílem zmapovat veřejnou agendu občanů Nového Město na Moravě a integrovaných obcí. Z porovnání výsledků dosažených za pomoci těchto dvou kvantitativních výzkumných metod vyplynul vliv mediální agendy na veřejnou agendu. Postavení politické agendy v procesu nastolování témat na lokální úrovni bylo zjišťováno s užitím hloubkových rozhovorů, tedy kvalitativní výzkumné metody.

Ze srovnání mediální agendy nastolované čtrnáctideníkem Novoměstsko s veřejnou agendou občanů Nového Města na Moravě a integrovaných obcí vyplynulo, že existuje vliv mediální agendy na veřejnou agendu, tedy že čtrnáctideník Novoměstsko má podíl na tom, o jakých záležitostech obyvatelé přemýšlejí. Hloubkové rozhovory ovšem poukázaly i na vztah opačný, že veřejná agenda působí na mediální agendu, neboť občané mohou publikovat v Novoměstsku své názory, což představuje odlišnost například od Dearingova a Rogersova modelu (viz Schéma 2.1 a Schéma 3.34). Veřejná agenda tak působí na politickou agendu jak přímo, tak nepřímo, a to právě přes mediální agendu nastolovanou čtrnáctideníkem Novoměstsko. Na mediální agendu působí i politická agenda. Vydavatelem čtrnáctideníku Novoměstsko bylo při prvním výzkumu Město Nové Město na Moravě, redaktorka byla zaměstnankyní městského úřadu a zároveň členkou redakční rady, v níž mimo to působili dva zastupitelé, z nichž jeden navíc zastával post radního. Při druhém výzkumu sice byla zaznamenána změna vydavatele, noviny od července roku 2010 začaly být vydávány příspěvkovou organizací města Novoměstská kulturní zařízení, která je závislá na provozním příspěvku z městského rozpočtu, a také byla zrušena redakční rada, avšak vedení města, jak vyplynulo z hloubkových rozhovorů, stále redakci poskytovalo obsahy, na jejichž zveřejnění trvalo, a stále si díky způsobu financování organizace drželo možnost kdykoliv zasáhnout do obsahu i podoby novin.

Vzhledem k lokálním podmínkám a charakteristikám spolupůsobícím na proces nastolování témat je zapotřebí brát v úvahu různé způsoby, jakými se obyvatelé dozvídají o dění v místě. Občané se mohou o některých událostech informovat přímo díky vlastní zkušenosti ještě dříve, než se dostanou do čtrnáctideníku Novoměstsko nebo jiných médií. Významné jsou rovněž informační toky fungující mezi občany města. Čtrnáctideník Novoměstsko naopak sehrává nezastupitelnou úlohu v případě událostí, které jsou teprve plánované. Události, které přesahují místní význam, mohou být prezentovány ještě jinými médii, než je Novoměstsko.

V úvodu výzkumu bylo vytyčeno pět hypotéz, jejichž ověření vychází z výsledků provedených výzkumů.

- 1) Nastolování témat na lokální úrovni je spíše nahodilé, není propracované a cílené.

*Ačkoliv lze popsat různé vazby mezi mediální, veřejnou a politickou agendou na lokální úrovni, jejichž konkrétní podobu nabídly provedené dílčí studie, nebyly zjištěny žádné znaky, které by implikovaly promyšlenost nastolování témat na lokální úrovni, a to ani ze strany čtrnáctideníku Novoměstsko, ani ze strany komunálních politiků, ani ze strany veřejnosti. Lze tak usuzovat i z bohatého propojení mediální, veřejné a politické agendy, které celému procesu ubírá na systematičnosti a přesnosti směrů proudění informací.*

- 2) Existuje výrazný nepoměr mezi tématy, jež čtenáři považují za důležitá, a mezi tématy, která jim jsou předkládána.

*Srovnání výsledků kvantitativní tematické analýzy čtrnáctideníku Novoměstsko s výsledky dotazníkového šetření provedeného mezi občany Nového Města na Moravě a integrovaných obcí prokázalo při prvním výzkumu pouze tři případy, kdy bylo možno hovořit o shodě mezi mediální a veřejnou agendou. Posloupnosti témat dle důležitosti, jak ji vnímají občané a jak vyplývá ze čtrnáctideníku Novoměstsko, nebyly totožné, a to ani na prvních místech. Při druhém výzkumu však výsledky vyznívaly v neprospěch této hypotézy, došlo totiž ke shodě v pořadí na prvních dvou místech veřejné agendy a tematické agendy čtrnáctideníku Novoměstsko. Proto tuto hypotézu nelze ani jednoznačně potvrdit, ani vyvrátit.*

- 3) Projevuje se vliv komunálních politiků na obsah radničních listů.

*Propojení politické agendy s veřejnou agendou bylo v případě čtrnáctideníku Novoměstsko prokázáno prostřednictvím zrealizovaných hloubkových rozhovorů.*

- 4) Změna vydavatele čtrnáctideníku Novoměstsko způsobila, že občané novou podobu těchto novin pokládají ve větší míře za nezávislou než předchozí.

*Zatímco v odpovědích sesbíraných při prvním výzkumu se většina dotazovaných přiklonila k možnosti „nevím“, při druhém výzkumu se jich většina vyslovila tak, že Novoměstsko přináší nezávislé informace.*

- 5) Zpoplatnění Novoměstska by vedlo k úbytku jeho čtenářů.

*V dotaznících byla navozena modelová situace, že by Novoměstsko bylo znovu zpoplatněno (dříve nebylo distribuováno bezplatně). Respondenti odpovídali, zda by si v takovém případě čtrnáctideník kupovali. Při obou výzkumech vyplynulo z porovnání odpovědí na tuto otázku s odpověďmi ohledně současné čtenosti čtrnáctideníku Novoměstsko, že by skutečně došlo k úbytku čtenářů.*

- 6) Proměnu čtrnáctideníku Novoměstsko vnímají občané rozporuplně.

*Z výsledků dotazníkového šetření uskutečněného při druhém výzkumu lze vyzorovat, že jeho účastníci odpovídali na otázky související se změnami podoby čtrnáctideníku Novoměstsko rozrůzněně, což může vypovídat o tom, že mají rozdílné názory na to, jak by mělo Novoměstsko vypadat. Jednoznačněji je možno interpretovat pouze odpovědi hodnotící změnu prostoru pro veřejnou diskusi, který dle dotazovaných zůstal stejný nebo se spíše zmenšil.*



## 5. Závěr

Některé koncepty a představy o účincích médií ztratily v průběhu doby své místo na poli mediálních studií, některé však stále zůstávají v platnosti, avšak i ty procházejí vývojem. Patří mezi ně také koncept nastolování témat, který se stal teoretickým východiskem pro řadu prováděných výzkumů.

Prvotní výzkumy zjišťovaly, zda je vůbec možno o procesu nastolování témat uvažovat a zda je možno jej prokázat. Závěry, které přinesly, lze v současné době pokládat za axiomy, od nichž se odvíjejí další výzkumy. Ty se z makrostrukturální úrovně stále častěji přesouvají na mikrostrukturální úroveň a obecné hypotézy jsou nahrazovány konkrétními. Dokud se s konceptem pracuje a vyvíjí se, znamená to, že si udržuje svou platnost. Každý nový výzkum ji však znovu prověřuje.

Cílem této rigorózní práce bylo jít se současným výzkumným trendem v oblasti nastolování témat a aplikovat obecné teze, které byly zformulovány autory počátečních úvah o tomto procesu, na konkrétní případ v lokálním měřítku. Jako výzkumné metody v tomto případě posloužily postupy, které byly obvyklé pro průkopnické studie.

Výsledky dílčích studií, které byly uskutečněny v rámci této rigorózní práce, potvrdily na lokální úrovni platnost všeobecně platných axiomů týkajících se konceptu nastolování témat. Dokonce se povedlo zjistit další vazby mezi jednotlivými typy agend než ty, které zmiňují modely, z nichž bylo čerpáno, tedy působení veřejné agendy na mediální agendu a ovlivňování politické agendy veřejnou agendou, a to nejen přímo, ale i prostřednictvím mediální agendy. Prokázal se rovněž vliv informačních toků mezi obyvateli a vliv vlastní zkušenosti na formování veřejné agendy.

## Resumé

Rigorózní práce *Nastolování témat na lokální úrovni* pojednává o konceptu nastolování témat (agenda-setting) a aplikuje jej na výzkum prováděný v lokálních podmínkách. Proces nastolování témat v lokálních podmínkách, tedy na mikrostrukturální úrovni, funguje, a to podobně jako na makrostrukturální úrovni, avšak má svá specifika. Hlavní rozdíl představuje skutečnost, že se do něj ve větší míře promítají mezilidské vazby. To se projevuje rozmanitostí existujících informačních toků, neboť informace o dění v místě lze získat nejen z médií, ale významné je také jejich předávání mezi obyvateli a čerpání z vlastní zkušenosti. O některých událostech se tak místní občané dozvídají ještě dříve, než jsou mediálně prezentovány. Díky místním podmínkám jsou obohaceny také vazby mezi mediální, veřejnou a politickou agendou, a to tak, že představitelé veřejné agendy mohou přímo ovlivňovat mediální agendu a zároveň mohou působit na politickou agendu, a to nejen přímo, ale i přes mediální agendu. To však vždy závisí na charakteristikách konkrétní lokality, do jaké míry umožní regionální média veřejnosti, aby se podílela na jejich obsahu.

## **Summary**

The rigorous thesis named Agenda-setting at the Local Level deals with concept of agenda-setting and applies it on the research made in local conditions. The process of agenda-setting in local conditions i.e. on the micro structural level is functional and is similar as on the macro structural level, but it has its own specificity. The main difference represents the fact that human relations are entering more widely in the process. It reveals itself with variety of existing flows of information because information on the events in the place of residence can be obtained not only from media, but also their transfer among citizens and obtaining from own experience are important. About some events locals get to know earlier until they are in the media published. Thanks to local conditions the relationships among media, public and political agenda are enriched namely so that the representatives of public agenda can straight influence media agenda and can act on political agenda at the same time. It can be done not only direct but also through media agenda. To what degree regional media enable general public to participate on its contents, it however depends always on the characteristic of concrete locality.

## Seznam obrázků a tabulek

- Schéma 2.1**      **Provázání mediální agendy, veřejné agendy a politické agendy**
- Tabulka 2.2**      **Acapulco typologie**
- Obrázek 3.1**      **Ukázka titulní strany čtrnáctideníku Novoměstsko, který vycházel v období prvního výzkumu**
- Obrázek 3.2**      **Ukázka titulní strany čtrnáctideníku Novoměstsko, který vycházel v období druhého výzkumu – v číslech 12 až 18 bylo na titulní straně užito logo příspěvkové organizace Novoměstská kulturní zařízení**
- Obrázek 3.3**      **Ukázka titulní strany čtrnáctideníku Novoměstsko, který vycházel v období druhého výzkumu – v číslech 19 a 20 byl na titulní straně užít městský znak**
- Tabulka 3.4**      **Jedenáct nejčastějších témat nebo událostí ve čtrnáctideníku Novoměstsko za období říjen 2008 až březen 2009**
- Graf 3.5**          **Jedenáct nejčastějších témat nebo událostí ve čtrnáctideníku Novoměstsko za období říjen 2008 až březen 2009**
- Tabulka 3.6**      **Jedenáct nejčastějších témat nebo událostí ve čtrnáctideníku Novoměstsko za období červenec 2010 až prosinec 2010**
- Graf 3.7**          **Jedenáct nejčastějších témat nebo událostí ve čtrnáctideníku Novoměstsko za období červenec 2010 až prosinec 2010**
- Tabulka 3.8**      **Osm nejdůležitějších událostí uvedených respondenty při prvním dotazování**

- Graf 3.9** Osm nejdůležitějších událostí uvedených respondenty při prvním dotazování
- Tabulka 3.10** Prvních třináct událostí uváděných respondenty na druhém místě v pořadí důležitosti při prvním dotazování
- Graf 3.11** Prvních třináct událostí uváděných respondenty na druhém místě v pořadí důležitosti při prvním dotazování
- Tabulka 3.12** Počty odpovědí bez ohledu na pořadí uváděných respondenty při prvním dotazování – prvních osm
- Graf 3.13** Počty odpovědí bez ohledu na pořadí uváděných respondenty při prvním dotazování – prvních osm
- Tabulka 3.14** Čtyři nejdůležitější události uvedené respondenty při druhém dotazování
- Graf 3.15** Čtyři nejdůležitější události uvedené respondenty při druhém dotazování
- Tabulka 3.16** Prvních osm událostí uváděných respondenty na druhém místě v pořadí důležitosti při druhém dotazování
- Graf 3.17** Prvních osm událostí uváděných respondenty na druhém místě v pořadí důležitosti při druhém dotazování
- Tabulka 3.18** Počty odpovědí bez ohledu na pořadí uváděných respondenty při druhém dotazování – prvních sedm
- Graf 3.19** Počty odpovědí bez ohledu na pořadí uváděných respondenty při druhém dotazování – prvních sedm
- Tabulka 3.20** Zdroje informací uváděné při prvním dotazování

- Graf 3.21**      **Zdroje informací uváděné při prvním dotazování**
- Tabulka 3.22**   **Zdroje informací uváděné při druhém dotazování**
- Graf 3.23**      **Zdroje informací uváděné při druhém dotazování**
- Graf 3.24**      **Čtenost Novoměstska v období prvního výzkumu**
- Graf 3.25**      **Čtenost Novoměstska v období druhého výzkumu**
- Graf 3.26**      **Modelová situace zpoplatnění Novoměstska při prvním výzkumu**
- Graf 3.27**      **Modelová situace zpoplatnění Novoměstska při druhém výzkumu**
- Graf 3.28**      **Důvěra v nezávislost předkládaných informací zjišťovaná při prvním výzkumu**
- Graf 3.29**      **Důvěra v nezávislost předkládaných informací zjišťovaná při druhém výzkumu**
- Graf 3.30**      **Hodnocení nové podoby čtrnáctideníku Novoměstsko po stránce obsahu**
- Graf 3.31**      **Hodnocení nové podoby čtrnáctideníku Novoměstsko po stránce přehlednosti**
- Graf 3.32**      **Vnímání podílu zpráv a informací z radnice v nové podobě čtrnáctideníku Novoměstsko**
- Graf 3.33**      **Vnímání prostoru pro veřejnou diskusi o místní komunální politice v nové podobě čtrnáctideníku Novoměstsko**

**Schéma 3.34 Provázání mediální agendy, veřejné agendy a politické agendy  
v lokálních podmínkách**

## Použitá literatura

BERGER, Arthur Asa. *Media Research Techniques*. 2nd edition. London : Sage, 1998. 175 s. ISBN 0-7619-1536-2.

DEARING, James W., ROGERS, Everett M. *Agenda-Setting*. 1st edition. London : Sage, 1996. 149 s. ISBN 97-807-619-0563-9.

DEVEREUX, Eoin, et al. *Media Studies : Key Issues and Debates*. London : Sage, 2007. 336 s. ISBN 978-1-4129-29.

DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 3. vyd. Praha : Karolinum, 2000. 374 s. ISBN 80-246-0139-7.

HENDL, Jan. *Přehled statistických metod zpracování dat*. 2. vyd. Praha : Portál, 2006. 583 s. ISBN 80-7367-123-9.

HILL, David B. Viewer Characteristics and Agenda Setting by Television News. *The Public Opinion Quarterly*. 1985, vol. 49, no. 3, s. 340-350.

JENSEN, Klaus Bruhn. *A Handbook of Media and Communication Research : Qualitative and Quantitative Methodologies*. 1st edition. London : Routledge, 2002. ISBN 0-415-22514-0.

JIRÁK, Jan, KÖPPLOVÁ, Barbara. *Média a společnost : Stručný úvod do studia médií a mediální komunikace*. 2. vyd. Praha : Portál, 2007. 208 s. ISBN 978-80-7367-287-4.

KALVAS, František, KREIDL, Martin. Jaký je vliv obsahu a struktury televizního zpravodajství na vnímání důležitosti vybraného tématu českou veřejností?. *Sociologický časopis*. 2007, roč. 43, č. 2, s. 333-359. ISSN 0038-0288.



KALVAS, František. *Nastolování agendy : Role masové a interpersonální komunikace, osobní zkušenosti a genderu*. Plzeň : Západočeská univerzita v Plzni, 2009. 162 s. ISBN 978-80-7043-805-3.

KALVAS, František, RŮŽIČKA, Michal. Role interpersonální komunikace a genderu v procesu nastolování témat. *Mediální studia*. 2008, roč. 3, č. 1, s. 36-56. ISSN 1801-9978.

KATZ, Elihu. The Two-Step Flow of Communication: An Up-To-Date Report on an Hypothesis. *The Public Opinion Quarterly*. 1957, vol. 21, no. 1, s. 61-78.

KOSTELECKÝ, Tomáš, STACHOVÁ, Jana, ČERMÁK, Pavel. *Region a politika*. 1. vyd. Praha : Sociologický ústav Akademie věd ČR, 2002. 76 s. ISBN 80-7330-030-3.

KRAUS, Jiří. *Jazyk v proměnách komunikačních médií*. 1. vyd. Praha : Karolinum, 2008. 172 s. ISBN 978-80-246-1578-3.

KUNŠTÁT, Daniel, et al. *České veřejné mínění : výzkum a teoretické souvislosti*. 1. vyd. editor Daniel Kunštát. Praha : Sociologický ústav Akademie věd ČR, 2006. 226 s. ISBN 80-7330-081-8.

LOWERY, Shearon A., De FLEUR, Melvin L. *Milestones in Mass Communication Research : Media Effects*. 3rd edition. New York : Longman Publishers USA, 1995. 415 s. ISBN 0-8013-1437-2.

McCOMBS, Maxwell. *Agenda setting : Nastolování agendy: masová média a veřejné mínění*. 1. vyd. z anglického originálu přeložili Tomáš Kačer a Vlastimil Nečas. Praha : Portál, 2009. 256 s. ISBN 978-80-7367-591-2.

McCOMBS, Maxwell. *Setting the Agenda : The Mass Media and Public Opinion*. 3rd edition. Cambridge : Polity Press, 2006. 184 s. ISBN 0-7456-2313-1.

McQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. 3. vyd. přeložili Jan Jiráček a Marcel Kabát. Praha : Portál, 2007. 448 s. ISBN 978-80-7367-338-3.

NEČAS, Vlastimil. *Koncept agenda-setting v českých médiích*. Praha, 2005. 81 s. , 29 listů. FSV UK Praha. Vedoucí diplomové práce PhDr. Tomáš Trampota, Ph.D.

*Nové Město na Moravě* [online]. Nové Město na Moravě : Městský úřad Nové Město na Moravě, 1995-2009 , 17.04.2009 [cit. 2009-04-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.nmnm.cz>>.

*Novoměstsko : čtrnáctideník občanů Nového Města na Moravě a okolí*. 23. listopadu 2010, XX, 18.

*Novoměstsko : čtrnáctideník občanů Nového Města na Moravě a okolí*. 7. prosince 2010, XX, 19.

*Novoměstsko : zpravodaj Nového Města na Moravě*. 13. března 2009, XIX, 5.

PLACHÁ, Kateřina. *Regionální tematická agenda : na příkladu regionu Vysočina*. Havlíčkův Brod, 2007. 103 s. , 47 listů. FSV UK Praha. Vedoucí diplomové práce PhDr. Irena Reifová, Ph.D.

POBOŘILOVÁ, Adéla. *Nastolování agendy pořadem Otázky Václava Moravce Speciál v denících Právo, Lidové noviny, Mladá fronta Dnes a Hospodářské noviny*. Praha, 2007. 104 s. , 3 listy. FSV UK Praha. Vedoucí diplomové práce PhDr. Tomáš Trampota, Ph.D.

POHL, Milan, et al. *Vysočina : Okresy Havlíčkův Brod, Jihlava, Pelhřimov, Třebíč, Žďár nad Sázavou*. 1. vyd. Žďár nad Sázavou : Informační a metodické centrum, 1996. 57 s.

PROTESS, David L., McCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : Readings on Media, Public Opinion, and Policymaking*. 1st edition. New Jersey : LEA, 1991. 319 s. ISBN 0-8058-0841-8.

SCHULZ, Winfried, et al. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 2. přeprac. vyd. Praha : Karolinum, 2004. 149 s. ISBN 80-246-0827-8.

STREET, John. *Mass Media, Politics and Democracy*. 2nd edition. New York : Palgrave, 2007. 297 s. ISBN 0-333-69305-1.

STRÖMBÄCK, Jesper. Four Phases of Mediatization : An Analysis of the Mediatization of Politics. *The International Journal of Press/Politics*. 2008, vol. 13, no. 3, s. 228-246. ISSN: 1940-1612.

ŠKODOVÁ, Markéta, et al. *Agenda-setting: teoretické přístupy*. Praha : Sociologický ústav Akademie věd ČR, 2008. 87 s. ISBN: 978-80-7330-151-4.

ŠKODOVÁ, Markéta, NEČAS, Vlastimil, et al. *Veřejná a mediální agenda: komparativní analýza tematizace veřejné sféry*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2009. 148 s. ISBN 978-80-7431-009-6.

TICHOTA, Ondřej. *Vliv regionálních médií na vnímání komunální politiky čtenáři na Mělnicku*. Praha, 2008. 97 s. FSV UK Praha. Vedoucí diplomové práce PhDr. Tomáš Trampota, Ph.D.

TJH. 2013: biatlonová elita se sejde v Novém Městě n/M!. *Český svaz biatlonu* [online]. 2008 [cit. 2009-04-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.biatlon.cz/cz/News.aspx?Id=444&IsArchiv=false>>.

TRČKA, Josef. Nové Město na Moravě - za lyžařským svátkem na Vysočinu : Nikoli ve Falunu. Ne v Holmenkollenu, ani ve Val di Fiemme. *IN Magazín : magazín Hospodářských novin* [online]. 2003 [cit. 2009-04-22]. Dostupný z WWW: <[http://in.ihned.cz/2-21226135-n00000\\_d-ee](http://in.ihned.cz/2-21226135-n00000_d-ee)>.

Věkové složení obyvatel ČR podle pohlaví a věku k 1.1.2007. *ČSÚ : Český statistický úřad* [online]. 2008 [cit. 2009-04-24]. Dostupný z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/2D00278627/\\$File/400308001.xls](http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/2D00278627/$File/400308001.xls)>.

WANTA Wayne. *The Public and The National Agenda : How People Learn About Important Issues*. 1st edition. Mahwah : Lawrence Erlbaum Associates, Inc., 1997. 122 s. ISBN 0-8058-2460-X.

## **Seznam příloh**

**Příloha č. 1: Kódovací kniha – kvantitativní tematická analýza čtrnáctideníku  
Novoměstsko provedená při prvním výzkumu**

**Příloha č. 2: Kódovací kniha – kvantitativní tematická analýza čtrnáctideníku  
Novoměstsko provedená při druhém výzkumu**

**Příloha č. 3: Formulář dotazníku zadávaného při prvním výzkumu**

**Příloha č. 4: Formulář dotazníku zadávaného při druhém výzkumu**

**Příloha č. 5: Kódovací kniha – dotazníkové šetření mezi obyvateli Nového Města  
na Moravě a integrovaných obcí v rámci prvního výzkumu**

**Příloha č. 6: Kódovací kniha – dotazníkové šetření mezi obyvateli Nového Města  
na Moravě a integrovaných obcí v rámci druhého výzkumu**

**Příloha č. 7: Přepis záznamů hloubkových rozhovorů pořizovaných v rámci prvního  
výzkumu**

**Příloha č. 8: Přepis záznamů hloubkových rozhovorů pořizovaných v rámci  
druhého výzkumu**

## Přílohy

**Příloha č. 1: Kódovací kniha – kvantitativní tematická analýza čtrnáctideníku  
Novoměstsko provedená při prvním výzkumu**

### KÓDOVACÍ KNIHA

**Název výzkumu:** Nastolování témat na lokální úrovni – první výzkum

**Metoda:** kvantitativní tematická analýza

**Zkoumaný materiál:** čtrnáctideník Novoměstsko

**Období:** začátek měsíce října 2008 – konec měsíce března 2009

**Identifikační proměnné:**

<i>Oddíl</i>	<i>Příslušnost jednotky</i>	<i>Kód</i>	<i>Definice jednotky</i>
1	Číslo / datum vydání	1	číslo 17 / 3.10.2008
	Číslo / datum vydání	2	číslo 18 / 17.10.2008
	Číslo / datum vydání	3	číslo 19 / 7.11.2008

<b>Oddíl</b>	<b>Příslušnost jednotky</b>	<b>Kód</b>	<b>Definice jednotky</b>
	Číslo / datum vydání	4	číslo 20 / 21.11.2008
	Číslo / datum vydání	5	číslo 21 / 5.12.2008
	Číslo / datum vydání	6	číslo 22 / 19.12.2008
	Číslo / datum vydání	7	číslo 1 / 16.1.2009
	Číslo / datum vydání	8	číslo 2 / 30.1.2009
	Číslo / datum vydání	9	číslo 3 / 13.2.2009
	Číslo / datum vydání	10	číslo 4 / 27.2.2009
	Číslo / datum vydání	11	číslo 5 / 13.3.2009
	Číslo / datum vydání	12	číslo 6 / 27.3.2009

## 2 Událost nebo téma

### *tematický okruh: podoba města*

101	plán rekonstrukce nám.
102	oprava Nečasovy ulice
103	oprava Křenkovy ul.
104	návrh územního plánu
105	úprava zeleně
106	zavedení kamer. syst.
107	plán stavby regen. centra
108	úpravy lávky u Cih. ryb.
109	úprava Kazmír. rybníku
110	změna doprav. značení
111	rekonstrukce kult. domu
112	oprava zeleného věžáku
113	úprava arboreta
114	nová dětská hřiště
115	údržba chodníků a silnic
116	rekonstrukce nemocnice
117	nové parkoviště u VZP
118	chodník ke Sportenu
119	chodník v Rokytně

<b>Oddíl</b>	<b>Příslušnost jednotky</b>	<b>Kód</b>	<b>Definice jednotky</b>
		120	převod maršov. hřiště
		121	přestavba budovy JKP
		122	úpravy v památ. zóně
<i>tematický okruh: fungování města</i>			
		201	prodej městských bytů
		202	zdraž. svozu odp. a vody
		203	nové stavební parcely
		204	prodej měst. společností
		205	návštěva hejtmána
		206	prodej zahrádek
		207	městský rozpočet
		208	zásahy hasičů
		209	spolupráce s obcemi
		210	nové auto – Zdislava
		211	soutěž Město pro byznys
		212	nabídka sdruž. Krajina
		213	městské komise
		214	obecně prospěšné práce
		215	partnerství pro Vysočinu
		216	rozvojový dokument
		217	člen. v org. Zubří země
		218	vydávání zpravodaje
		219	„zdravé město“
		220	rozdělování grantů
		221	eGovernment
		222	obč. sdružení N. Město
		223	půjčky z fondu bydl.
<i>tematický okruh: celospolečenské problémy</i>			
		301	neplatiči nájemného
		302	odvolání vedení – Lesy
		303	volby do kraj. zastup.
		304	deratizace



<b>Oddíl</b>	<b>Příslušnost jednotky</b>	<b>Kód</b>	<b>Definice jednotky</b>
		305	znaková řeč
		306	nepovolené skládky
		307	třídění odpadu
		308	kompostování
		309	prevence kriminality
		310	sociální služby
		311	Tříkrálová sbírka
		312	neohleduplnost řidičů
		313	azyl pro přistěhovalce
		314	ochrana přírody
		315	alkoholismus
		316	nezák. pronájem bytů
	<i>tematický okruh: zdravotnictví</i>		
		401	akreditace nemocnice
		402	činnost hospic. hnutí
		403	evropský antibiot. den
		404	poplatky v nemocnici
	<i>tematický okruh: kultura</i>		
		501	setkání rodáků
		502	vydání histor. kalendáře
		503	plesy a zábavy
		504	90. výr. vzniku Českosl.
		505	40. výročí II. ZŠ
		506	znovuzprovoznění kina
		507	120. výr. nar. J. Nečase
		508	pořad Šumná Vysočina
		509	vyst. Klubu seniorů
		510	setkání N. Měst 2010
		511	tábor. základna v Olešné
		512	dobrovolnické centrum
		513	šenkovní slavnosti
		514	památka zesnulých

<b>Oddíl</b>	<b>Příslušnost jednotky</b>	<b>Kód</b>	<b>Definice jednotky</b>
		515	aktivity Junáku
		516	historické listiny on-line
		517	koncert skupiny Karel
		518	Vánoce 2008
		519	historické dokumenty
		520	Mikuláš 2008
		521	beseda - rok v Šamoríně
		522	vystoupení klavír. tria
		523	65. výr. úmrtí Dr. Škrly
		524	Den válečných veteránů
		525	70. výr. nar. J. Sokolíčka
		526	vyznamenání J. Bradyho
		527	vyst. Veselé sedmy
		528	Velikonoce 2009
		529	155. výr. naroz. L.Čecha
	<b>tematický okruh: sport</b>		
		601	závody Zlatá lyže 2008
		602	plán. MS biatlon 2013
		603	nohejb. turnaj Jiříkovice
		604	rybář. závody Hlinné
		605	rybář. závody N. Město
		606	hasič. závody Pohledec
		607	zav. Novoměst. kilometr
		608	Kuličkiáda Jiříkovice
		609	školní liga – 10 disciplín
		610	závody skautů
		611	závody ve střelbě
		612	přespolní běh
		613	turnaj přípravek – fotbal
		614	biatlon – Pohár ČR
		615	turnaj ve florbalu
		616	Aerobic team
		617	cykl. závod Vysočina

<b>Oddíl</b>	<b>Příslušnost jednotky</b>	<b>Kód</b>	<b>Definice jednotky</b>
		618	člen. schůze atl. oddílu
		619	Lyž. pohár Vysočiny
		620	Evrop. pohár v biatlonu
		621	závody SKI-O
		622	atletické mistrovství ČR
		623	AFL turnaj
		624	horolezec Radek Jaroš
		625	běh Korunou za korunu
		626	párkové záv. Jiřkovice
		627	Český pohár v biatlonu
		628	MS – lyž. orient. běh
		629	nový trenér SFK – A
		630	závody dětí – MŠ

*tematický okruh: soukromý sektor*

701	sezóna v Zahradnictví
-----	-----------------------

*tematický okruh: vzdělávání*

801	Gymnázium N. Město
802	SOŠ N. Město
803	II. ZŠ N. Město
804	MŠ Drobného
805	I. ZŠ N. Město
806	ZUŠ N. Město

**3** Titulek

**4** Poznámka kódovače

**Příloha č. 2: Kódovací kniha – kvantitativní tematická analýza čtrnáctideníku  
Novoměstsko provedená při druhém výzkumu**

## **KÓDOVACÍ KNIHA**

**Název výzkumu:** Nastolování témat na lokální úrovni – druhý výzkum

**Metoda:** kvantitativní tematická analýza

**Zkoumaný materiál:** čtrnáctideník Novoměstsko

**Období:** začátek měsíce července 2010 – konec měsíce prosince 2010

**Identifikační proměnné:**

<i>Oddíl</i>	<i>Příslušnost jednotky</i>	<i>Kód</i>	<i>Definice jednotky</i>
<b>1</b>	Číslo / datum vydání	1	číslo 12 / 29.7.2010
	Číslo / datum vydání	2	číslo 13 / 27.8.2010
	Číslo / datum vydání	3	číslo 14 / 20.9.2010
	Číslo / datum vydání	4	číslo 15 / 4.10.2010
	Číslo / datum vydání	5	mimoř. č. / 11.10.2010
	Číslo / datum vydání	6	číslo 16 / 21.10.2010
	Číslo / datum vydání	7	číslo 17 / 9.11.2010
	Číslo / datum vydání	8	číslo 18 / 23.11.2010

<b>Oddíl</b>	<b>Příslušnost jednotky</b>	<b>Kód</b>	<b>Definice jednotky</b>
	Číslo / datum vydání	9	číslo 19 / 7.12.2010
	Číslo / datum vydání	10	číslo 20 / 21.12.2010
<b>2</b>	Událost nebo téma		
	<i>tematický okruh: podoba města</i>		
		101	plán stavby regen. centra
		102	podoba lokality Tři kříže
		103	péče o zahrady
		104	bezbariérové N. Město
		105	oprava varhan
		106	péče o dětská hřiště
		107	dům jistoty
		108	lyžařské tratě
		109	biatlonový areál
		110	revitalizace Čer. rybníka
		111	osazování cest stromy
		112	lýkohub napadá stromy
		113	úprava chaty Mercedes
		114	kostelní zvony
	<i>tematický okruh: fungování města</i>		
		201	prodej městských bytů
		202	svoz odpadu
		203	popl. z výher. terminálů
		204	web Nového Města
		205	návštěva prezidenta
		206	vydávání Novoměstska
		207	hospodaření míst. částí
		208	dotace organizacím
		209	fond rozvoje bydlení
		210	komunální volby 2010
		211	hospodaření města

<b>Oddíl</b>	<b>Příslušnost jednotky</b>	<b>Kód</b>	<b>Definice jednotky</b>
		212	farmářské trhy
		213	služby městského úřadu
		214	názvy nových ulic
		215	Novoměst. správa budov
		216	anketa Problémy N. M.
		217	Sdružení Nové Město
		218	zařaz. do pořadu Panorama
		219	financ. oprav pam. objektů
		220	system Na úřad bez čekání
		221	zpět. odběr elektrozařiz.
		222	městský rozpočet 2011
		223	vodné a stočné
		224	zimní údržba
		225	úřed. hodiny měst. úřadu
		226	odměny zastupitelů
		227	volby kontrol. výborů
		228	volby osadních výborů
		229	pronájem bytů
		230	sdružení Ezop

***tematický okruh: celospolečenské problémy***

301	neplatiči nájemného
302	kálení na veřej. místech
303	řešení doprav. nehod
304	povodňová pomoc
305	krádeže
306	dealeři drog
307	výměna řidič. průkazů
308	udělení prezid. milosti
309	digitální vysílání
310	sněhová kalamita
311	třídění odpadu

<b>Oddíl</b>	<b>Příslušnost jednotky</b>	<b>Kód</b>	<b>Definice jednotky</b>
<i>tematický okruh: zdravotnictví</i>			
		401	činnost záchranářů
		402	nový CT přístroj
		403	nový operační přístroj
		404	anatomická laboratoř
<i>tematický okruh: kultura</i>			
		501	setkání Nových Měst 2010
		502	festival Křídla
		503	vzpomínka na protif. odb.
		504	odhalení památníku
		505	130. výročí I. ZŠ
		506	setkání padesátníků
		507	85. naroz. M. Řepiského
		508	Žďárský Trpaslík 2010
		509	vyd. knihy NM na pohled.
		510	výprava do Keni
		511	výstava Obrazy z hlubin
		512	vyd. knihy Rok na zámku
		513	vzpomínka na K. Němce
		514	Horácká výstava zvířat
		515	vydání kalendáře 2011
		516	setkání Nových Měst 2011
		517	100. výročí včelařů
		518	výstava papoušků
		519	ZOO v zahradnictví
		520	výtvarné symposium
		521	odh. pam. desky H. Hájk
		522	odh. pam. desky K. Němce
		523	vyd. knihy St. Tišnovka
		524	Silvestr 2010
		525	výročí 28. října
		526	odpoledne pro seniory

<b>Oddíl</b>	<b>Příslušnost jednotky</b>	<b>Kód</b>	<b>Definice jednotky</b>
		527	25. výr. Veselé Sedmy
		528	odh. pam. des. Německých
		529	vyd. Vlastivěd. sborníku
		530	Zdišibál
		531	Den válečných veteránů
		532	Novom. hud. slavnosti
		533	výlov rybníka Trnka
		534	nová vánoční pohlednice
		535	rozsvícení ván. stromu
		536	adventní trhy
		537	soutěž v knihovně
		538	tipy na trávení podzimu
		539	Rytířstvo nebeské
		540	Mikuláš
		541	vyd. knihy V. Staňkové
		542	Den stromů
		543	Betlém na radnici
		544	Andělský jarmark
		545	svícení broučkům
			<i>tematický okruh: sport</i>
		601	plán. SP v lyžování 2012
		602	plán. MS biatlon 2013
		603	činnost SFK Vrchovina
		604	MČR biatlon na kolech
		605	MČR atletika
		606	štafety orientační běh
		607	MČR juniorů - atletika
		608	Eurobikeři Pohledec
		609	hasičský fotbal Pohledec
		610	R. Jaroš - horolezectví
		611	mezinárod. atlet. mítink
		612	pohár Orla - florbal
		613	koloběžkáda
		614	MS juniorů – atletika



<b>Oddíl</b>	<b>Příslušnost jednotky</b>	<b>Kód</b>	<b>Definice jednotky</b>
		615	fotbal. zápas SFK - Jihlava
		616	MČR v atletice do 22 let
		617	MČR AVZO
		618	atl. víceutkáři Slovinsko
		619	Ondrášovka Cup 2010
		620	dráhové závody atletů
		621	Vysočina Cup 2010
		622	MČR v orient. běhu
		623	silniční běh
		624	MČR biatlon žactva
		625	běh na Kaplisko
		626	MČR střelba z kuše
		627	plán. IBU Cup 2011
		628	Lukáš Kourek - atletika
			<i>tematický okruh: vzdělávání</i>
		701	Gymnázium N. Město
		702	I. ZŠ N. Město
		703	II. ZŠ N. Město
		704	MŠ Slavkovice
<b>3</b>	Titulek		
<b>4</b>	Poznámka kódovače		

### Příloha č. 3: Formulář dotazníku zadávaného při prvním výzkumu

## DOTAZNÍK

Vážená paní, vážený pane,

obracím se na Vás se žádostí o poskytnutí odpovědí pro účely mnou psané diplomové práce. Ujišťuji Vás, že se získanými informacemi bude zacházeno podle zavedených pravidel a etiky vědecké práce a při publikaci výsledků bude zaručena osobní anonymita.

Děkuji Vám za spolupráci!

**Jan JIRKŮ,**  
student FSV UK Praha

---

U otázek, kde je v nabídce několik možností, **zakroužkujte** prosím vždy **jednu možnost**.

U otázek, kde je vyčleněno prázdné místo pro odpověď ( \_\_\_\_\_ ), prosím vepište slovní nebo číselnou odpověď.

---

### OTÁZKA 1

Uveďte prosím dvě **konkrétní události**, které považujete za nejdůležitější **pro oblast Novoměstska** v uplynulém půlroce.

První nejdůležitější:

---

Druhá nejdůležitější:

---

## OTÁZKA 2

V otázce 1 jste uvedl(a) dvě události. Nyní prosím odpovězte, jak jste se o uvedených záležitostech dozvěděl(a).

**První událost:** od někoho z rodiny nebo od známých, kamarádů, přátel či kolegů  
od nějakého jiného občana N. Města n. M., než uvádí předešlá možnost  
ze čtrnáctideníku Novoměstsko  
z novin jiných než Novoměstsko – doplňte prosím jakých: \_\_\_\_\_  
z místního (pouličního) rozhlasu  
z rádia nebo z televize  
z internetového portálu Nového Města na Moravě  
z jiných internetových stránek  
díky vlastní zkušenosti  
jinak (jak?) \_\_\_\_\_

**Druhá událost:** od někoho z rodiny nebo od známých, kamarádů, přátel či kolegů  
od nějakého jiného občana N. Města n. M., než uvádí předešlá možnost  
ze čtrnáctideníku Novoměstsko  
z novin jiných než Novoměstsko – doplňte prosím jakých: \_\_\_\_\_  
z místního (pouličního) rozhlasu  
z rádia nebo z televize  
z internetového portálu Nového Města na Moravě  
z jiných internetových stránek  
díky vlastní zkušenosti  
jinak (jak?) \_\_\_\_\_

### OTÁZKA 3

Čtete čtrnáctideník Novoměstsko?

PRAVIDELNĚ      OBČAS      VÝJIMEČNĚ      NIKDY

*Pokud NIKDY – proč?:*

NEZAJÍMAVÝ OBSAH

NEDOSTATEK ČASU

NEDOSTANU SE K NĚMU

JINÝ DŮVOD (jaký?) \_\_\_\_\_

### OTÁZKA 4

Kdyby došlo ke zpoplatnění čtrnáctideníku Novoměstsko:

PRAVIDELNĚ BYCH SI HO KUPOVAL(A)

OBČAS BYCH SI HO KUPOVAL(A)

VÝJIMEČNĚ BYCH SI HO KUPOVAL(A)

NIKDY BYCH SI HO NEKOUPIL(A)

### OTÁZKA 5

Myslíte si, že Vám Novoměstsko přináší nezávislé informace?

ANO

NE

NEVÍM

### OTÁZKA 6

Jsem:

MUŽ

ŽENA

Věk:

\_\_\_\_\_

## Příloha č. 4: Formulář dotazníku zadávaného při druhém výzkumu

# DOTAZNÍK

Vážená paní, vážený pane,

obracím se na Vás se žádostí o poskytnutí odpovědí pro účely mnou psané rigorózní práce. Ujišťuji Vás, že se získanými informacemi bude zacházeno podle zavedených pravidel a etiky vědecké práce a při publikaci výsledků bude zaručena osobní anonymita.

Děkuji Vám za spolupráci!

**Jan JIRKŮ,**  
student FSV UK Praha

---

U otázek, kde je v nabídce několik možností, **zakřížkujte** prosím vždy **jednu možnost**.

U otázek, kde je vyčleněno prázdné místo pro odpověď ( \_\_\_\_\_ ), prosím vepište slovní nebo číselnou odpověď.

---

### OTÁZKA 1

Uved'te prosím dvě **konkrétní události**, které považujete za nejdůležitější **pro oblast Novoměstska** v uplynulém půlroce.

První nejdůležitější:

---

Druhá nejdůležitější:

---

## OTÁZKA 2

V otázce 1 jste uvedl(a) dvě události. Nyní prosím odpovězte, jak jste se o uvedených záležitostech dozvěděl(a).

### První událost:

*uveďte prosím pouze jednu odpověď – zdroj, z něž jste se jako z prvního o události dozvěděl(a)*

- od někoho z rodiny nebo od známých, kamarádů, přátel či kolegů
- od nějakého jiného občana N. Města n. M., než uvádí předešlá možnost
- ze čtrnáctideníku Novoměstsko
- z novin jiných než Novoměstsko – doplňte prosím jakých: \_\_\_
- z místního (pouličního) rozhlasu
- z rádia nebo z televize
- z internetového portálu Nového Města na Moravě
- z jiných internetových stránek
- díky vlastní zkušenosti
- jinak (jak? prosím, doplňte) \_\_\_\_\_

### Druhá událost:

*uveďte prosím pouze jednu odpověď – zdroj, z něž jste se jako z prvního o události dozvěděl(a)*

- od někoho z rodiny nebo od známých, kamarádů, přátel či kolegů
- od nějakého jiného občana N. Města n. M., než uvádí předešlá možnost
- ze čtrnáctideníku Novoměstsko
- z novin jiných než Novoměstsko – doplňte prosím jakých: \_\_\_
- z místního (pouličního) rozhlasu
- z rádia nebo z televize
- z internetového portálu Nového Města na Moravě
- z jiných internetových stránek
- díky vlastní zkušenosti
- jinak (jak? prosím, doplňte) \_\_\_\_\_

### OTÁZKA 3

Čtete čtrnáctideník Novoměstsko?

- PRAVIDELNĚ
- OBČAS
- VÝJIMEČNĚ
- NIKDY

**Pokud NIKDY – proč?:**

- NEZAJÍMAVÝ OBSAH
- NEDOSTATEK ČASU
- NEDOSTANU SE K NĚMU
- JINÝ DŮVOD (jaký? prosím, doplňte) \_\_\_\_\_

### OTÁZKA 4

Kdyby došlo ke zpoplatnění čtrnáctideníku Novoměstsko:

- PRAVIDELNĚ BYCH SI HO KUPOVAL(A)
- OBČAS BYCH SI HO KUPOVAL(A)
- VÝJIMEČNĚ BYCH SI HO KUPOVAL(A)
- NIKDY BYCH SI HO NEKOUPII(A)

### OTÁZKA 5

Myslíte si, že Vám Novoměstsko přináší nezávislé informace?

- ANO
- NE
- NEVÍM

### OTÁZKA 6

Jsem:

- MUŽ
- ŽENA

Věk:

\_\_\_\_\_

Na závěr bych Vás chtěl požádat o srovnání nynější podoby čtrnáctideníku Novoměstsko s podobou, v níž vycházelo do konce měsíce června roku 2010. V případě, že jste se nikdy s předchozí podobou čtrnáctideníku Novoměstsko neseťkal(a), na následující otázky neodpovídejte.

### OTÁZKA 7

Nové Novoměstsko hodnotím po stránce OBSAHU jako:

- LEPŠÍ
- STEJNÉ
- HORŠÍ

### OTÁZKA 8

Nové Novoměstsko hodnotím po stránce PŘEHLEDNOSTI jako:

- LEPŠÍ
- STEJNÉ
- HORŠÍ

### OTÁZKA 9

Podíl zpráv a informací z radnice je podle mě v novém Novoměstsku:

(zakřížkujte jednu možnost v levém sloupci a pak jednu možnost v pravém sloupci)

- VĚTŠÍ,
- STEJNÝ,
- MENŠÍ,

**což mi**

- VYHOVUJE
- NEVYHOVUJE

### OTÁZKA 10

Prostor pro veřejnou diskusi o místní komunální politice je podle mě v novém Novoměstsku:

(zakřížkujte jednu možnost v levém sloupci a pak jednu možnost v pravém sloupci)

- VĚTŠÍ,
- STEJNÝ,
- MENŠÍ,

**což mi**

- VYHOVUJE
- NEVYHOVUJE



**Příloha č. 5: Kódovací kniha – dotazníkové šetření mezi obyvateli Nového Města na Moravě a integrovaných obcí v rámci prvního výzkumu**

## **KÓDOVACÍ KNIHA**

**Název výzkumu:** Nastolování témat na lokální úrovni – první výzkum

**Metoda:** dotazníkové šetření

**Období:** duben 2009

**Identifikační proměnné:**

<i>Oddíl</i>	<i>Příslušnost jednotky</i>	<i>Kód</i>	<i>Definice jednotky</i>
1	Číslo dotazníku	1-100	číslo dotazníku
2	První nejdůl. událost		
	<i>tematický okruh: podoba města</i>		
		101	plán rekonstrukce nám.
		102	oprava Nečasovy ulice
		103	oprava silnice č. I/19
		104	výstavba tenis. kurtů
		105	úprava zeleně

<b>Oddíl</b>	<b>Příslušnost jednotky</b>	<b>Kód</b>	<b>Definice jednotky</b>
		106	zavedení kamer. syst.
		107	plán stavby regen. centra
		108	plán stavby aut. nádraží
		109	úprava Kazmír. rybníka
		110	úprava přech. pro chod.
		111	rekonstrukce kult. domu
		112	oprava zeleného věžáku
		113	dokončení lyž. stadionu
		114	nová dětská hřiště
		115	úpravy atlet. stadionu
		116	rekonstrukce nemocnice
 <i>tematický okruh: fungování města</i>			
		201	prodej městských bytů
		202	zdraž. svozu odp. a vody
		203	nové stavební parcely
		204	prodej měst. společností
		205	park. automaty – nám.
 <i>tematický okruh: celospolečenské problémy</i>			
		301	omezení vlak. dopravy
		302	zkvalit. vlak. souprav
		303	volby do kraj. zastup.
 <i>tematický okruh: zdravotnictví</i>			
		401	akreditace nemocnice
		402	činnost hospic. hnutí
 <i>tematický okruh: kultura</i>			
		501	návštěva kard. Vlka
		502	vystoupení sk. Katapult
		503	plesy a zábavy
		504	vystoupení pro děti
		505	40. výročí II. ZŠ

<b>Oddíl</b>	<b>Příslušnost jednotky</b>	<b>Kód</b>	<b>Definice jednotky</b>
		506	znovuzprovoznění kina
		507	festival Modré dny
		508	festival Nova Civitas
		509	slavnosti medu
		510	setkání N. Měst 2010
		511	uzavření knihovny
		512	nová restaurace
		513	koncert Jakuba Pustiny
		514	novoměst. hud. slavnosti
	<i>tematický okruh: sport</i>		
		601	závody Zlatá lyže 2008
		602	plán. MS biatlon 2013
	<i>tematický okruh: soukromý sektor</i>		
		701	prodej spol. Medin, a. s.
		702	uzavření firmy GCG
		703	potíže pohřeb. služby
		704	změna názvu u Plusu
<b>3</b>	<b>Druhá nejdůl. událost</b>		
	<i>tematický okruh: podoba města</i>		
		101	plán rekonstrukce nám.
		102	oprava Nečasovy ulice
		103	oprava silnice č. I/19
		104	výstavba tenis. kurtů
		105	úprava zeleně
		106	zavedení kamer. syst.
		107	plán stavby regen. centra
		108	plán stavby aut. nádraží
		109	úprava Kazmír. rybníka
		110	úprava přech. pro chod.

<b>Oddíl</b>	<b>Příslušnost jednotky</b>	<b>Kód</b>	<b>Definice jednotky</b>
		111	rekonstrukce kult. domu
		112	oprava zeleného věžáku
		113	dokončení lyž. stadionu
		114	nová dětská hřiště
		115	úpravy atlet. stadionu
		116	rekonstrukce nemocnice
 <i>tematický okruh: fungování města</i>			
		201	prodej městských bytů
		202	zdraž. svozu odp. a vody
		203	nové stavební parcely
		204	prodej měst. společností
		205	park. automaty – nám.
 <i>tematický okruh: celospolečenské problémy</i>			
		301	omezení vlak. dopravy
		302	zkvalit. vlak. souprav
		303	volby do kraj. zastup.
 <i>tematický okruh: zdravotnictví</i>			
		401	akreditace nemocnice
		402	činnost hospic. hnutí
 <i>tematický okruh: kultura</i>			
		501	návštěva kard. Vlka
		502	vystoupení sk. Katapult
		503	plesy a zábavy
		504	vystoupení pro děti
		505	40. výročí II. ZŠ
		506	znovuzprovoznění kina
		507	festival Modré dny
		508	festival Nova Civitas
		509	slavnosti medu

<b>Oddíl</b>	<b>Příslušnost jednotky</b>	<b>Kód</b>	<b>Definice jednotky</b>
		510	setkání N. Měst 2010
		511	uzavření knihovny
		512	nová restaurace
		513	koncert Jakuba Pustiny
		514	novoměst. hud. slavnosti
	<i>tematický okruh: sport</i>		
		601	závody Zlatá lyže 2008
		602	plán. MS biatlon 2013
	<i>tematický okruh: soukromý sektor</i>		
		701	prodej spol. Medin, a. s.
		702	uzavření firmy GCG
		703	potíže pohřeb. služby
		704	změna názvu u Plusu
<b>4</b>	<b>Zdroj první události</b>	1	rodina, kamarádi
		2	jiný občan N. Města
		3	noviny Novoměstsko
		41	Žďárský deník
		5	místní rozhlas
		6	televize nebo rozhlas
		7	portál nmnm.cz
		8	jiné internet. stránky
		9	vlastní zkušenost
		101	petice
		102	plakát
		103	jednání zastupitelstva

<b>Oddíl</b>	<b>Příslušnost jednotky</b>	<b>Kód</b>	<b>Definice jednotky</b>
<b>5</b>	Zdroj druhé události	1	rodina, kamarádi
		2	jiný občan N. Města
		3	noviny Novoměstsko
		41	Žďárský deník
		5	místní rozhlas
		6	televize nebo rozhlas
		7	portál nmm.cz
		8	jiné internet. stránky
		9	vlastní zkušenost
		101	petice
		102	plakát
103	jednání zastupitelstva		
<b>6</b>	Současná čtenost	1	pravidelně
		2	občas
		3	výjimečně
		4	nikdy
<b>7</b>	Po zpoplatnění	1	pravidelně
		2	občas
		3	výjimečně
		4	nikdy
<b>8</b>	Nezávislé informace	1	ano
		2	ne
		3	nevím
<b>9</b>	Pohlaví	1	muž
		2	žena
<b>10</b>	Věk	1-100	věk (roky)

**Příloha č. 6: Kódovací kniha – dotazníkové šetření mezi obyvateli Nového Města na Moravě a integrovaných obcí v rámci druhého výzkumu**

## **KÓDOVACÍ KNIHA**

**Název výzkumu:** Nastolování témat na lokální úrovni – druhý výzkum

**Metoda:** dotazníkové šetření

**Období:** leden 2011

**Identifikační proměnné:**

<i><b>Oddíl</b></i>	<i><b>Příslušnost jednotky</b></i>	<i><b>Kód</b></i>	<i><b>Definice jednotky</b></i>
<b>1</b>	Číslo dotazníku	1-100	číslo dotazníku
<b>2</b>	První nejdůl. událost		
	<i><b>tematický okruh: podoba města</b></i>		
		101	plán stavby regen. centra
		102	péče o životní prostředí
		103	úpravy silnic
		104	oprava kulturního domu
	<i><b>tematický okruh: fungování města</b></i>		
		201	komunální volby 2010
		202	návštěva prezidenta ČR

<b>Oddíl</b>	<b>Příslušnost jednotky</b>	<b>Kód</b>	<b>Definice jednotky</b>
		203	veřejná doprava
	<i>tematický okruh: celospolečenské problémy</i>		
		301	zaměstnanost
	<i>tematický okruh: zdravotnictví</i>		
		401	přestavba interního odd.
		402	odchod lékařů z nem.
		403	změna ředitele nem.
	<i>tematický okruh: kultura</i>		
		501	setkání N. Měst 2010
		502	Gospelové Vánoce
		503	adventní výzdoba
		504	výstava papoušků
		505	oslavy 1. máje
		506	slavnosti medu
		507	vánoční jarmark
	<i>tematický okruh: sport</i>		
		601	plán. SP v lyžování 2012
		602	plán. MS biatlon 2013
		603	Zlatá lyže
		604	Merida Bike
		605	IBU Cup
		606	postup fotbal. do divize
	<i>tematický okruh: soukromý sektor</i>		
		701	zrušení sportcentra Artis
		702	obnova hot. Panský dům



<b>Oddíl</b>	<b>Příslušnost jednotky</b>	<b>Kód</b>	<b>Definice jednotky</b>
<b>3</b>	Druhá nejdůl. událost		
	<i>tematický okruh: podoba města</i>		
		101	plán stavby regen. centra
		102	péče o životní prostředí
		103	úpravy silnic
		104	oprava kulturního domu
	<i>tematický okruh: fungování města</i>		
		201	komunální volby 2010
		202	návštěva prezidenta ČR
		203	veřejná doprava
	<i>tematický okruh: celospolečenské problémy</i>		
		301	zaměstnanost
	<i>tematický okruh: zdravotnictví</i>		
		401	přestavba interního odd.
		402	odchod lékařů z nem.
		403	změna ředitele nem.
	<i>tematický okruh: kultura</i>		
		501	setkání N. Měst 2010
		502	Gospelové Vánoce
		503	adventní výzdoba
		504	výstava papoušků
		505	oslavy 1. máje
		506	slavnosti medu
		507	vánoční jarmark
	<i>tematický okruh: sport</i>		
		601	plán. SP v lyžování 2012

<b>Oddíl</b>	<b>Příslušnost jednotky</b>	<b>Kód</b>	<b>Definice jednotky</b>
		602	plán. MS biatlon 2013
		603	Zlatá lyže
		604	Merida Bike
		605	IBU Cup
		606	postup fotbal. do divize
<i>tematický okruh: soukromý sektor</i>			
		701	zrušení sportcentra Artis
		702	obnova hot. Panský dům
<b>4</b>	<b>Zdroj první události</b>	1	rodina, kamarádi
		2	jiný občan N. Města
		3	noviny Novoměstsko
		41	Žďárský deník
		5	místní rozhlas
		6	televize nebo rozhlas
		7	portál nmnm.cz
		8	jiné internet. stránky
		9	vlastní zkušenost
		101	záznam z jednání zastup.
		102	plakát
<b>5</b>	<b>Zdroj druhé události</b>	1	rodina, kamarádi
		2	jiný občan N. Města
		3	noviny Novoměstsko
		41	Žďárský deník
		5	místní rozhlas
		6	televize nebo rozhlas
		7	portál nmnm.cz
		8	jiné internet. stránky

<b>Oddíl</b>	<b>Příslušnost jednotky</b>	<b>Kód</b>	<b>Definice jednotky</b>
		9	vlastní zkušenost
		101	záznam z jednání zastup.
		102	plakát
<b>6</b>	Současná čtenost	1	pravidelně
		2	občas
		3	výjimečně
		4	nikdy
<b>7</b>	Po zpoplatnění	1	pravidelně
		2	občas
		3	výjimečně
		4	nikdy
<b>8</b>	Nezávislé informace	1	ano
		2	ne
		3	nevím
<b>9</b>	Pohlaví	1	muž
		2	žena
<b>10</b>	Věk	1-100	věk (roky)
<b>11</b>	Obsah po změně	1	lepší
		2	stejný
		3	horší
<b>12</b>	Přehlednost po změně	1	lepší
		2	stejná
		3	horší

<b>Oddíl</b>	<b>Příslušnost jednotky</b>	<b>Kód</b>	<b>Definice jednotky</b>
<b>13</b>	Podíl zpráv z radnice po změně	1	větší
		2	stejný
		3	menší
<b>13a</b>	Respondentovi stav	1	vyhovuje
		2	nevyhovuje
<b>14</b>	Prostor pro veřej. diskusi po změně	1	větší
		2	stejný
		3	menší
<b>14a</b>	Respondentovi stav	1	vyhovuje
		2	nevyhovuje

**Příloha č. 7: Přepis záznamů hloubkových rozhovorů pořízených v rámci prvního výzkumu**

**HLOUBKOVÝ ROZHOVOR SE STAROSTKOU**

**Proč je vydáván čtrnáctideník Novoměstsko, co si radnice od jeho pravidelného vydávání slibuje a co jím sleduje?**

Já se domnívám, že je několik způsobů, jak komunikovat s občany, a jedním ze způsobů, z mého pohledu docela významným, je právě diskuze, respektive informování občanů prostřednictvím čtrnáctideníku Novoměstsko.

**Jak velké zatížení pro rozpočet města představuje vydávání čtrnáctideníku Novoměstsko?**

Já teď úplně přesné číslo nevím, možná, že paní doktorka Jašková by vám poskytla přesnější informace. Když se to rozpočtuje, tak je to samozřejmě rozpočtováno na různých kapitolách. Když to vezmeme včetně mzdy paní doktorky Jaškové, já se domnívám, že nám to vychází někde kolem šesti set tisíc korun. Ona by vám řekla přesnější částku. Když se podívám do rozpočtu, tak bych viděla rozpočtované Novoměstsko, ale to je bez té mzdy. Samozřejmě část nákladů kryje inzerce, ale neplatí, že jsou to významné položky. Hlavní část jde z rozpočtu.

**Vyplatí se městu jeho vydávání?**

Některé věci se nemusí vyplatit, respektive některé věci těžko hodnotit z hlediska ekonomiky. Já jsem přesvědčena o tom, že tato forma prezentace veškerých činností, já vždycky říkám, že Novoměstsko by mělo odrážet život v Novém Městě, to znamená, že se tam prezentují nejenom problémy, které tíží radnici, respektive které radnice

má řešit, ale prezentují se tam také činnosti neziskové sféry. Já se domnívám, že takovýto formát je nezbytně nutný, a pokud se na to podíváme, že to potřebujeme jako jeden z pilířů, tak pak se to určitě vyplatí. Pokud to postavíme do hlediska ekonomiky, tak je to samozřejmě ztrátová záležitost. Nicméně je to i pro budoucí generace, protože se Novoměstsko archivuje, může do určité míry také někdy v budoucnosti sloužit jako jakási kronika města, byť samozřejmě město svoji kroniku má, nicméně čtrnáctideník je podrobnější a zachycuje dění ve městě. Rozhodně nemá ambici soupeřit se standardním tiskem, s deníky a podobně, to ani není možné, protože aktuálnost informací je samozřejmě dána čtrnáctidenním vydáváním, ale ty zásadní věci se tam objevují. V poslední době tam trošičku jakoby přenášíme dialog ze zastupitelstva, osobně si nemyslím, že je to dobře, nicméně zastupitelé, kteří neprosadili své návrhy v zastupitelstvu nebo měli výhrady k nějakým řešením, které předkládá vedení města, tak v tuhle chvíli to mají potřebu ještě prezentovat v Novoměstsku, přitom zasedání zastupitelstva jsou samozřejmě veřejně přístupná, pravidelně přenášíme hlasový záznam a občas bývá i přenos kamerový. Diskuze o tom, proč tohle, a ne něco jiného, která se odehrává mezi zastupiteli, nikoliv občan versus radnice, se dostává do Novoměstska, ale asi tomu bránit by také nebylo dobře. Když se podíváme na Novoměstsko, mně dokonce mí přátelé říkají, že tak naladěný radniční tisk proti vedení města se vidí málokde, že tam opravdu těm opačným názorům dáváme hodně velký prostor. Já s tím nemám problém a myslím si, že každý názor má zaznít, ale já nerada komunikuji, něco si vyřizuji nebo prezentuji své názory prostřednictvím jakéhokoliv média. Vždycky je lepší si sednout ke stolu a věci prodiskutovat, tak by to mělo probíhat mezi zastupiteli. Vy říkáte to, já říkám tohle, já mám takový názor, vy máte takový názor a rozhodne hlasování, většina. Buď se akceptuje protinávrh, nebo neakceptuje protinávrh. A závisí to na dialogu. Pojd'me si klidně sednout, udělat seminář, ale proč si tyto jakoby neshody máme ještě znova zopakovat prostřednictvím Novoměstska? Myslím si, že se tam pak zabírá prostor právě pro jiné věci, které by tam mohly být, které nejsou viditelné a ke kterým se občan nedostane, zatímco názory členů zastupitelstva zaznívají jednoznačně na zastupitelstvu a pak je ještě jakoby dubluje a vyměňujeme si ty názory prostřednictvím Novoměstska. Myslím si, že by Novoměstsko mohlo sloužit i k něčemu dalšímu.

### **Zasahuje nějak radnice do obsahu čtrnáctideníku?**

Rada města je vydavatelem a redaktorka je zaměstnancem úřadu, máme redakční radu a máme pravidla, která nějakým způsobem vymezují, jak by asi Novoměstsko obsahově mělo vypadat. Tím obsahově myslím, že je tam jakási vymezená struktura, a jinak v současné době není nikdo z vedení města v redakční radě, ani já, ani pan místostarosta nejsme členy redakční rady. Každá volební strana může mít svého zástupce v redakční radě. Redakční rada posuzuje jednotlivé návrhy, v pravidlech je taková možnost, že když si redakční rada s něčím nebude vědět rady, tak rozhoduje rada města nebo já, pokud je to v nějaké časové tísní, ale zásahy z rady města nebo z mé strany jsou úplně minimální.

### **Do jaké míry mohou komunální politici využívat čtrnáctideník Novoměstsko pro svou vlastní prezentaci?**

Otevřeli jsme rubriku Názory členů zastupitelstva, všichni členové zastupitelstva jsou vyzýváni, a to podle abecedy, a mohou tento prostor využít. Vedle toho mohou kdykoliv napsat jakýkoliv jiný příspěvek. Redakční rada může rozhodnout o nezařazení jen v případě, pokud třeba příspěvek, řekněme o kácení borovic na náměstí, bude už desátým příspěvkem k tématu a už v něm nebudou nové myšlenky, jenom třeba bude opakovat to, co už bylo napsáno. Redakční rada může říci, že už nebude dále k tomuto tématu nic do Novoměstska zařazovat, ať už to napíše kdokoliv, on ten zastupitel je taky občan. Jinak si myslím, že z pozice členů zastupitelstva mají do novin přístup téměř neomezený, pokud se to nepřeklápí do rovin, že už je to reklama některé politické strany. To by pak byla placená inzerce.

### **Bere se při tom ohled na to, ze které politické strany nebo uskupení jsou?**

Úplně všichni mají stejnou příležitost.

**Uvažuje se o nějakých změnách v souvislosti s vydáváním čtrnáctideníku Novoměstsko?**

V poslední době jsme udělali trošku grafické změny, vydáváme Novoměstsko částečně v barvě. Pak je tam právě ta rubrika Názory členů zastupitelstva, která v minulosti nebyla. Přejde-li jakýkoliv text, který říká, že tohle je špatně, tak chceme, aby současně zazněl opačný názor. Pokud ho nezískáme, tak raději pozdržíme vydání původního názoru, dokud nemáme opačný názor, protože máme zkušenosti, že když teď něco otiskneme a pak otiskneme opačný názor, tak už to není vedle sebe a už to samozřejmě vyznívá trochu jinak. V tuhle chvíli nepřemýšlíme o jiných změnách. Já si myslím, že až do konce tohoto volebního období z naší strany žádná iniciativa nepřijde. Pokud s ní přijde někdo jiný, pak bychom zvažovali, jestli to má smysl, nebo nemá.



## **HLOUBKOVÝ ROZHOVOR SE ČLEMEM REDAKČNÍ RADY**

### **Jak vypadá zasedání redakční rady?**

Redakční rada zasedá pravidelně. Pokud nedojde k nějaké mimořádnosti, tak každých čtrnáct dní. V den zasedání se zároveň uzavírá konkrétní číslo Novoměstska. Všichni členové dostávají e-mailem před zasedáním materiály, které přišly do redakce, aby si k nim mohli připravit svá stanoviska, připomínky a další poznatky. Když přijde nějaký článek na poslední chvíli, tak o něm jednáme rovnou. Každý má možnost vystoupit, říct své připomínky a vyvolat diskuzi. Když se neshodneme, tak hlasujeme. Nejvíce debat vyvolávají příspěvky, které působí proti dobrým mravům nebo příliš kritizují a napadají konkrétní osobu nebo instituci. V takových případech konkrétní příspěvek posoudíme a rozhodneme o jeho zařazení, doplnění o oponentní názor nebo o vyřazení. Když se usneseme na vyřazení, tak poskytneme autorovi vysvětlení. Usilujeme, aby kritický text byl vyvážen oponentním názorem v tomtéž vydání. Vyřazujeme nebo krátíme také příspěvky, které už nepřinášejí žádnou novou informaci k tématu. Příspěvky obvykle nijak neupravujeme, ale pokud k tomu třeba při krácení dojde, tak to vždy to probereme s autorem. Redakční rada rozhodně není institucí novodobé cenzury. Pouze dbá na to, aby Novoměstsko dodržovalo všeobecné morální zásady.

### **Je redakční rada ovlivňována představiteli radnice či jinými politiky v tom, jaké příspěvky mají být vybírány?**

Vezmu to trošku zešíroka. O členství v redakční radě je slabý zájem. Radnice pravidelně oslovuje volební strany, aby do ní vyslaly své zástupce. Přesto stále fungujeme v podobném složení. Ani záměr zapojit do činnosti redakční rady nepřinesl ovoce. Radnice usiluje alespoň o politickou vyváženost rady. Teď v redakční radě působí dva zastupitelé, ale jeden z pravicového spektra, za ODS, a druhý z levicového spektra, za ČSSD. Často bývám kritizován za to, že jsem členem redakční rady, zastupitelem i městským radním. Své působení v redakční radě ale považuji za přínosné, protože právě díky tomu umím objasnit při zasedáních redakční rady spoustu dotazů nebo dohadů o chodu města. Fungování redakční rady je podle mě nezávislé. Vydavatel

nijak nezasahuje do našich zasedání ani do konečných verdiktů. V přímém pracovním vztahu s radnicí je jen redaktorka, která je ale taky členkou redakční rady. Když se konal seminář vydavatelů radničních novin z celé České republiky, kterého jsem se zúčastnil, byli účastníci překvapeni, jak velký prostor Novoměstsko věnuje názorům občanů a kritické diskuzi naladěné proti vedení města. Přál bych si ale, aby radnice ve větší míře informovala o svých záměrech a nápadech, i kdyby nakonec nebyly zrealizovány. Diskuzi s občany by šlo využít a názory občanů zohlednit při uskutečňování záměrů nebo při rozhodování. Také mi chybí více příspěvků od úředníků z jednotlivých odborů.

## HLOUBKOVÝ ROZHOVOR S REDAKTORKOU NOVOMĚSTSKA

### **V čem spočívá činnost redakce?**

To je různé a mění se to. Jsem tady šestnáctým rokem a za tu dobu se činnost redakce průběžně měnila, a to od snahy udělat z Novoměstka něco jako aktuální zpravodaj s nejčerstvějšími novinkami, to byla jedna taková krajní možnost, až po zpravodaj společenského typu, který bude přinášet zejména společenské události, informovat o tom, kdo se narodil, kdo zemřel, o kulturních programech a bude přinášet informace spíš ze spolkového dění, jako čas od času bilancují tu rybáři, tu nějaký sportovní oddíl a podobně. Mezi těmito rovinami se tak různě balancuje. A přiznám se, že hodně záleží na tom, jaká je momentální politická situace, jaký je starosta a jak moc dovolí a nedovolí, aby ho v Novoměstsku veřejnost kritizovala a komentovala činnost radnice. Předpokládám, že každý zpravodaj má trošku jiný chod redakce, ověřila jsem si to na dvou seminářích, které jsem v minulosti navštívila. Každý městský zpravodaj řídí někdo jiný. Někde je redaktorem někdo, jako jsem já, někde je redaktorem buď sám starosta, místostarosta nebo tajemník, někde je redakční rada a redakce nemá ani jednoho člověka, který by něco sám psal, takže těch možností je skutečně hodně. Někde je pracovníků více, takže třeba ve chvíli, kdy jeden pracovník by byl na poloviční úvazek, tak by měl na starost inzerci a druhý by měl samozřejmě mnohem více času na to, aby sbíral informace a nějakým způsobem je dával dohromady. Takže se přiznám, že teď jsem asi desátým rokem přímo pracovníkem městského úřadu, takže obrovskou část mé pracovní doby pohlcuje administrativa. Nechci říct, že pracovníci Novoměstských kulturních zařízení na administrativu kašlou, ale je to tam volnějšší a toho času tam jako by bylo více. Tady se musí důsledně hledět, aby po úřední stránce všechno fungovalo a bylo v pořádku. Na inzerci zde není samostatný pracovník, tak určitě třetinu až polovinu pracovní doby mi zabere starost o inzerci, její přijímání, částečně tvoření a potom hlídání, aby všechny platby došly tak, jak mají. Takže ono se to nezdá, veřejnost si myslí, že redaktor by měl především běhat po městě a shánět a fotit, ale jak už jsme jednou poskytli tuhleto nabídku inzerce, tak aby to bylo v pořádku, tak to zabere neuvěřitelné množství času. Některý čas zabere distribuce, tedy Novoměstsko převzít z tiskárny a rozdělit všem, kteří ho mají dostat, to znamená spolupráci s firmou Mediaservis, dříve s Českou poštou, která jej roznáší

do schránek občanům zdarma, pouze občanům, nikoli firmám. Jak s Českou poštou byly problémy, tak s Mediaservisem jsou problémy, s každou firmou trochu jiné, tak i kdybychom vzali třetí firmu, tak se stejně objeví skupina občanů, kterým zrovna tenhle způsob rozvozu nebude vyhovovat. Velkou část času spolkně práce s texty, protože lidi je přinesou nejrůznějším způsobem napsané, na takovémto ještě čistém papírku (*ukazuje*) a poměrně čitelným rukopisem, ale dostávám i mimořádně nečitelné rukopisy, někdy jsou papíry umaštěné a někdy je problém přečíst to, co dotyčný napsal. Potom je musím samozřejmě opravit, protože tam je nečekaně hodně pravopisných chyb. Některé příspěvky dostávám mailem, tam už zbývá jenom přečíst je, upravit, případně doplnit čárky, velká, malá písmena, ypsilony. Část zabere poskládat texty na stránky tak, aby byla stránka zaplněná, aby to sedělo a aby stránka i nějakým způsobem vypadala. Na dvou seminářích, o kterých jsem se zmínila, nám bylo doporučeno, že článek má mít čtyři rohy, to znamená, že článek má být obdélník nebo čtverec, nemá to být v nohavicích. Takové ty rozházené nohavice byly hitem v době, kdy jsem začínala, blanenská tiskárna mi říkala, že to je světový trend, že stránka musí být provázaná. Oba způsoby zaberou část pracovní doby. Texty, které jsou na jedné stránce, k sobě musí nějakým způsobem pasovat, mají mít nějakou souvislost, nikdy nebudu mít na první stránce policii, sport pouze v případě, že se jedná o Zlatou lyži nebo něco takového, snažím se, aby kultura byla u kultury, sport u sportu a politika u politiky. A zbytek času to je redakční činnost, ale jeden čas jsem mívala ambice, abych byla žurnalistkou, ovšem v poslední době jsem pochopila, že o tu žurnalistickou tvorbu možná není ani takový zájem. Chceme, aby se zveřejňovaly texty kladné, pochvalné, a ve chvíli, kdy se objeví něco kritického, tak to vyvolává další vlnu ohlasů. Potom si s tím tak malá redakce, jako je Novoměstsko, redakce o jednom pracovníkovi, ani neví rady, protože na některé kritické texty je potřeba mít v zádech právníka. A toho já prostě nemám.

### **Jaké příspěvky dostáváte do redakce a od koho pocházejí?**

Hodně příspěvků je zaměřeno na činnost dětí a mládeže. A je to jednak ze škol, potom od různých sdružení, jako je Ezop nebo Dům dětí a mládeže Klubičko nebo Skaut, těchto je opravdu hodně. Z těch se prostě někdy musí vybírat. Co zde máme oproti jiných zpravodajům jako novinku – někteří zastupitelé jsou velice

aktivní, chtěli by neustále něco komentovat, někteří jsou naopak mimořádně neaktivní, za celé své období se třeba nevyjádří k ničemu, v podstatě ani při schůzích nahore. Už druhým rokem tady jede taková akce, jmenuje se to Názory zastupitelů, kde v abecedním pořadí, aby to bylo spravedlivé, oslovuji jednoho za druhým a nabízím mu možnost, aby napsal cokoliv, co uzná za vhodné, protože každého zastupitele by mělo něco trápit, něco těšit a něco by chtěl svým voličům sdělit. V druhém kole jsme do toho zapojili i místní části, každá místní část s výjimkou Olešné má svého předsedu osadního výboru, takže i z místních částí od předsedů dostávám texty. Skutečně je to na jejich uvážení, o čem budou psát, a píšou texty buď politické, nebo zájmové, jeden zastupitel – fotbalista kdysi napsal něco o fotbale, ale v souvislosti s Novým Městem.

### **Jak je třídíte podle toho, zda budou, nebo nebudou zveřejněny?**

Máme redakční radu, která se schází zpravidla před každým vydáním. Jestliže je práce na prvním vydání v roce mezi svátky nebo v jinou prapodivnou dobu, tak vydám číslo bez redakční rady, pokud se třeba nesejdeme nebo se sejdeme dva nebo tři, tak mi zase nezbyvá nic jiného, než to vydat sama. O problematičtějších textech se zpravidla hlasuje, a buď je příspěvek hlasováním určen ke zveřejnění, nebo není. Někdy rozhoduji sama, v případě, že přijdou třeba čtyři příspěvky o tom, že mateřská škola něco, tak buď vyberu jeden, nebo všechny čtyři zkrátím, to se musí improvizovat. Problematičtější texty se v současné době týkají třeba záměru Města změnit tvář novoměstského náměstí. Veřejnost s tím hrubě nesouhlasí. Každá rada města se skládá se členů nějakých volebních stran, koalice má nějaký program, opozice má jiný program, tak jako v politice. Jestliže koalice se rozhodla, že budeme stavět velké regecentrum, tak dělá vše proto, aby se zde objevilo. Opozice hledá všechny možné důvody pro to, aby se stavba regecentra zpochybnila a aby se ukázalo, že koalice nevede město dobře. Takto to říkám na konkrétním případě. Takže máme názor, že Nové Město regecentrum potřebuje, že mu bude k užitku a že místo pro něj vybrané je ideální. Druhý názor je, že Nové Město sice bazén potřebuje, ale už nepotřebuje, aby stavba byla tak velká, aby v sobě zahrnovala ještě hotel a další doprovodné ozdravné kúry, takže zpochybňuje rozsah stavby a místo. Regecentrum má stát téměř na místě fotbalového hřiště, to je však na skále, takže stavba by se prodražila odstřelem

skály, navíc se ukázalo, že fotbalové hřiště je na bahýnkách, takže by se tam nedalo stavět vůbec nic. A to jsou věci, které se snaží koalice řešit. Hledá cesty, jak i za nepříznivých podmínek stavbu dotáhnout, opozice hledá, jak město zkritizovat. Záměrně přeháním. V případě, že dostanu článek, který zpochybňuje práci městské rady, tak kdo je vydavatelem? Vydavatelem je Město. Kdo je to Město? Ten, kdo v danou chvíli vládne. Rada města nechce, aby se v jeho zpravodaji objevovala kritika. Opozice zase bude vykřikovat, že Novoměstsko je všech, ne jen těch, kteří jsou momentálně u moci. Pevně věřím, že kdyby se situace obrátila a ten, kdo je nyní v opozici, zvítězil, tak si bude stejně plamenně hájit, aby se tam neobjevovaly texty proti němu. Tato lavírování mezi těmito názory jsou problematická a snažíme se jednoho ani druhého nepopudit. Ve chvíli, kdy se tam kritický článek objeví, tak vedení města je rozzlobeno a celkem oprávněně tvrdí, že k tomu Novoměstsko nemáme, že má být jakousi výkladní skříní města, ne kálet do vlastního hnízda. Ve chvíli, kdy se tam článek neobjeví, okamžitě se ozvou slova jako cenzura. Úkolem redakční rady je hledat kompromis.

### **Do jaké míry jste při své práci ovlivňována rozhodnutími redakční rady?**

Jsem ovlivňována. Někdy se stane, že můj názor je okrajový nebo jediný a že mě zbylí členové přehlasují. Po obsahové stránce, jestliže by redakční rada řekla, že tam článek půjde, nebo obráceně, tak má větší kompetence v rozhodování než já.

### **Jste nějak ovlivňována i politiky na radnici či jinými politiky?**

Ano, jsem. O tom už jsem hovořila. Momentální starosta má vždycky právo zasahovat do vydání a přát si, aby konkrétní číslo přineslo nějaký text, nebo aby jej naopak nepřineslo.

**Příloha č. 8: Přepis záznamů hloubkových rozhovorů pořízených v rámci druhého výzkumu**

**HLOUBKOVÝ ROZHOVOR SE STAROSTOU**

**Jaký je současný model vydávání Novoměstská z hlediska financování?**

Financování Novoměstska je částečně kryto z rozpočtu Novoměstských kulturních zařízení a částečně z inzerce. Poměr přesně neznám, přesný finanční model se ustálí až po skončení roku 2011, kdy budeme mít celý rok v jednom režimu. Financování z prostředků Novoměstských kulturních zařízení, to je takový eufemismus, protože Novoměstská kulturní zařízení jsou příspěvkovou organizací města. Jejich financování je založeno převážně na provozním příspěvku města, ve kterém je Novoměstsko přímo jako položka. Mám pocit, že pro příští rok v připravovaném rozpočtu počítáme přibližně se šesti sty tisíci korunami nebo možná sedmi sty, nerad bych se mýlil. To je ta část provozního příspěvku města do Novoměstských kulturních zařízení, která je směřovaná na vydávání Novoměstska, což by samozřejmě na uživení redaktorky, tisk a tak dále nestačilo, čili z toho dovodíte, že ten zbytek je inzerce.

**Je to nižší, nebo vyšší částka oproti systému, který fungoval předtím?**

Myslím si, že v důsledku je nižší, protože dříve se vydávání Novoměstska v rozpočtu projevilo pouze pěti sty tisíci korunami, nicméně v této částce nebyl zahrnut úvazek redaktorky, protože ta byla v provozních výdajích města, to je k tomu potřeba připočíst. Ono to možná bude nakonec podobné, protože teď si uvědomuju, že tady mám jenom výdaje, ale nemám příjmy, které jsou zase na jiné kapitole, když to bylo přímo pod radnicí. Měl jsem pět set tisíc výdaj, nějaké příjmy z inzerce, které s tím nemám spárované, plus plat redaktorky, která byla zase v jiné položce. A teď to máme jedním souhrnným číslem, na vydávání Novoměstska je šest set tisíc korun. S těmi změnami

Novoměstska, a to je na něm asi vidět, je náročnější na náklady, je prostě dražší. Dražší ve smyslu tom, že vychází celobarevně, je tlustší, je tam čím dál víc stránek a tak dál.

### **Proč došlo ke změně z předchozího způsobu vydávání na současný?**

Nevím. O tom rozhodovalo ještě minulé vedení města. My jsme s tou změnou neměli žádný zásadní problém, minulé vedení města bylo přesvědčeno o tom, že to bude lepší.

### **Jaký je pohled současného vedení města na novou podobu vydávání čtrnáctideníku?**

Mně je úplně jedno, jestli to vydává radnice nebo Novoměstská kulturní zařízení. Já, upřímně řečeno, v tom věcně nevidím žádný rozdíl. Pokud prostě někdo na úřadě dospěl k závěru, že je rozumnější, aby to vydávala Novoměstská kulturní zařízení, tak já to respektuju. Mně jde o to, aby se tady rada města nebo starosta nebo někdo takový necítil být přímo tím, kdo tady řídí, to co se v těch novinách píše. Dneska je to tak, že to vydávají Novoměstská kulturní zařízení. Pokud by někdo přišel s nápadem, že to má vydávat zase město, protože to bylo levnější a lepší, budiž, mně je to úplně jedno. Mně jde o to, aby tam byla určitá nezávislost na vedení radnice, na politickém směřování radnice. Samozřejmě, když ty noviny financujete, tak chcete, aby se v nich objevovala propagace města jako takového, nikoliv nějakých politických programů, ale města jako takového, kulturních akcí, které podporuje město, sportovních akcí, které se konají ve městě a tak dále a tak dále. Tam ta nezávislost jde trochu stranou, protože tuto propagaci si prostě kupujeme, protože vydáváme ty noviny. Nějakou službu za to chceme.

### **Považujete současné Novoměstsko za dostačující zdroj informací o dění ve městě a dění na radnici?**

Nepovažuji.



### **Takže podle vás by bylo potřeba zvýšit podíl informací z radnice?**

Nejsem si úplně jistý, jestli pouze prostřednictvím Novoměstska. Samozřejmě snažíme se teď zkvalitnit web, aby byl lépe strukturovaný z hlediska toho, kdo ho užívá, jestli je občan města nebo turista, jestli se chce obrátit na samosprávu, nebo jestli má naopak nějaký problém, který potřebuje vyřešit s úřadem, nebo jestli je to člověk, který chce vědět, kam v Novém Městě, čili chce kulturní přehled. Nejdůležitější informace pro rodiny, nic si nemusíme nalhávat, které se v Novoměstsku dočtou, jsou jízdni řady, pohotovostní služby zubařů, pohotovostní služby lékáren a kulturní přehled, co se hraje v kině, jestli bude nějaký koncert na náměstí nebo v kulturáku. To jsou pro lidi důležité informace.

### **Takže vy si myslíte, že informace o dění na radnici dávat spíše na web?**

Já si myslím, že kombinovat. Možná ubrat v Novoměstsku z těch dlouhých článků, trochu posílit jeho informační hodnotu, dát ji nad tu publicistickou, pokusit se zajistit, jak objektivně informovat i o tom, jaké jsou zájmy radnice, ale vždy by měly být konfrontovány s nějakým protinávrhem. Myslím si, že to nikdy neuškodí, protože kritika je rozum zadarmo, aby i lidi měli pocit, že politické směřování města má nějaký směr, na druhou stranu, aby to vždycky bylo podrobena nějaké oponentuře, ale to není to podstatné. A posílit informační hodnotu, ubrat té dlouhodobé publicistiky, přesunout ji na web. Například to je soubor článků o stém výročí včelařů. Stačí, když je v Novoměstsku jednoduchá informace a na webu je obrovský prostor včetně diskuze. Byl bych rád, kdyby se nám podařilo do toho webu zakomponovat něco jako blogy zastupitelů, případně blogy jednotlivých významných představitelů města, ne ve smyslu politických zastupitelů, ale vedoucích významných institucí a podobně, aby měli své blogy, ve kterých mohou s lidmi komunikovat. Jestliže lidi mají pochybnosti o tom, jak je vůbec řízena kultura v Novém Městě a kulturní akce, jestli na sebe navazují, tak ať paní Šmídková, která to tady má na starosti, má svůj blog, ať tam do ní lidi perou a ona jim je povinna zodpovědět, jak to, že jsou dvě kulturní akce v Novém Městě naráz, jedna v Horácké galerii a jedna v kulturním domě, proč se tady tři měsíce nic neděje a pak jsou dvě akce naráz. Ať si to obhájí sama. Když to neobhájí, tak si to bude obhajovat starosta na její úkor. I tohle by mohla

být taková dynamická komunikace, ale pro tu je prostor spíš na tom webu. Na druhou stranu si myslím, že když ten redaktor bude mít dost volnosti, což ta Klapáčová, která tam je dneska, si myslím, že ona se dokáže pohybovat nezávisle, protože je zvyklá pracovat, my jí tolerujeme to, že ona pracuje ještě v jiném médiu zároveň, protože dělá redaktorku Primy, ale to je dobře, protože ona si prostě udržuje kontakt s normálním světem, ne jenom s komunální sférou, takže pokud ona bude schopná z těch dynamických diskuzí, které probíhají na tom webu, si z nich brát nějaké závěry a otiskovat je jako zajímavosti v Novoměstsku, tak je to perfektní, protože my potřebujeme veřejnou diskuzi dostat na nějakou platformu, ve které jsme schopni se orientovat, jinak na tom webu začne brutální masáž, lidé začnou sprostě nadávat a kdo ví co. Ale když se to vyfiltruje, tak z těch padesáti úchylů jsme schopni najít pět lidí, kteří přicházejí s nějakým stanoviskem. Když to bude dělat starosta, tak bude hledat ty, kteří ho chválí, když to bude hledat opoziční politik, myslím, že tady jednoho dva máme, tak bude hledat záměrně ten opak. Pokud my tomu redaktorovi necháme volnost, on se bude chovat profesionálně, tak může dojít k tomu, že najde z té diskuze nějaké rozumné výstupy, ale už je to jenom na jeho kvalitě. Když to nebude umět, tak to nebude fungovat. Ale bylo by dobré, kdyby ta kvalita výstupů závisela pouze na tom, jestli to ten redaktor umí, nebo ne, nikoliv na tom, jestli mu to někdo dovolí, nebo nedovolí.

### **Zasahuje nějak radnice do obsahu čtrnáctideníku?**

Zasahuje. Když Klapáčová zavolá, že potřebuje napsat od starosty, aby popřál lidem do nového roku, tak jí to pošlu, takže jestli to považujete za zásah... Ale zasáhl jsem teď, jenom v rámci rozpočtu, protože jsem říkal, že si myslím, že, ale opravdu to bylo doporučení, pokud se jím řídit nechtějí, tak nechtějí, ale ani to není politický zásah, mně se prostě nelíbí, že se nám inzeráty trošku moc dostávají do redakčních stránek a nemáme za to přiměřené peníze. Mně jde teď spíš o ten rozpočet než o to, jak si o mně budou lidé povídat, protože dneska je tady deficit, je to prostě průšvih, a jestliže já vidím, že mám vzadu dvě stránky inzerátů za nějakou cenu, pak mám stoprocentní příplatek za redakční stranu, tak říkám, tak jim dejte čtyřnásobek za titulní stranu, za druhou a třetí stranu trojnásobek a za zbylé redakční dvojnásobek. Třetí stránka je někdy skoro lepší než první. Osmá, to už je jedno, že je redakční.

To už nikdo nechte. V tomhle smyslu jsem zasáhl do toho, aby s těmi cenami pohnuli, aby nám ty inzeráty z těch prvních stran vyhnali, a když už je nevyženou, aby za ně byly peníze. Slíbili mi, že se nad tím zamyslí. Co se týče obsahových zásahů, nerad bych, aby k tomuhle došlo, zatím žádný zásah nebyl a doufám, že, aniž bych chtěl nějak dopředu odhadovat, jak se bude vyvíjet moje osobnost, tak v tuto chvíli se cítím být člověkem, který nemá potřebu do toho nijak zasahovat. Ale co se tady se mnou stane za ty čtyři roky, to ví bůh. Možná nakonec ze mě bude člověk, který bude sedět, číst noviny a řvát na redaktora, že se o něm může psát jenom to, že je nejlepší starosta na světě. Možná se to stane, doufám, že ne.

**Do jaké míry mohou komunální politici využívat čtrnáctideník Novoměstsko pro svou vlastní prezentaci? Bere se při tom ohled na to, ze které politické strany jsou?**

Já si myslím, že můžou využívat, ale zatím to moc nedělají. Já si myslím, že to ani není otázka žádné promyšlené politické propagandy, ale že je to otázka toho, že jsou to lidé líní, že se jim nechce. Když to řeknu za sebe, tak jsem tam měl rozhovor, že jsem byl zvolen starostou, což je přiměřené, protože mám pocit, že pro lidi je to podstatná zpráva, že se změnil starosta. V tom dalším čísle jsem neměl vůbec nic a teď tam budu mít zase na tři řádky, že jsou Vánoce a že bude nový rok.

**Kdyby tuto možnost využil někdo z opozičního tábora, tak by vám to nevadilo?**

Já bych byl dokonce rád. Mně by se to líbilo, pokud by to lidi zajímalo, čímž si nejsem jistý. Tady se ustavila teze, že lidi na ty politické hádky nejsou zvědaví, že je to nezajímá, že si mohou na internetu přečíst záznam z jednání zastupitelstva, tam se dozvědí, kdo jak hlasoval, a to jim stačí. Já o tomhle přesvědčený nejsem, myslím si, že lidi to zajímá, ale taky pro to nemám důkaz, takže to netvrdím autoritativně. Jenom jsem zatím požádal slečnu redaktorku, zda by to nezávažila. Pokud by zvážila, že to smysl má, tak mně by se líbilo, kdyby půl strany nebo stranu vyčlenila jako arénu názorů, to znamená, že třeba ona by zvolila téma nebo ať si ho zvolí opoziční politik, pokud bude volit rozumně a nebude volit pořád

to stejné, to je mi v podstatě jedno. Byl bych rád, kdyby se udělala taková jednoduchá realizace, čtvrt strany ten, čtvrt strany ten, nějaký zastávce opozičního názoru, ale nemusí to být vždycky opoziční názor ve zjednodušeném schématu vedení radnice, opozice, to může být otázka, která se týká životního prostředí, jestli se mají někde kácet stromy a postavit parkoviště, nebo jestli se naopak má udělat park. Může to vzejít i z občanské společnosti, od zástupců nějakého hnutí, takže například sdružení Lípa a naopak zástupce stavební firmy, která zde chce udělat nové parkoviště. Ať se tam klidně pohádají oni nebo ať se tam pohádá starosta támhle s paní Markovou o to, jestli chceme stavět Disneyland. Já to ale organizovat nebudu, proč bych to měl dělat, mě za to nikdo neplatí. Tak ať prostě Klapačová vymyslí, že udělá arénu názorů, já jsem ji poprosil, zda by to nezházila. Ať tam prostě vždycky je nějaký takovýto střet. Já si myslím, že by to lidi bavilo, že by je to zajímalo. Je spousta témat, která teprve v té konfrontaci názorů začnou zajímat. Pokud jim to téma předkládáte ve stylu, že radnice vymyslela perfektní nápad, že vykácí pár stromů a lidem dá nová parkovací místa, tak v tomhle žánru ty stromy prostě zapřete a lidi ani nezaujmete, protože jim to přijde, jako že nasněžilo, roztálo, vyšlo slunce, zašlo slunce, postaví se parkoviště. Když od začátku lidé vnímají, že na nějaké téma existují různé názory, tak je třeba může začít zajímat a může jim připadat důležité a mohou do něj vstupovat. Možná by to smysl mělo. Na té radnici ten člověk, ať už je to Marková, Šmarda, Štorek, kdokoliv, tak přece žádný z těch lidí tam nejde principiálně proto, že si na začátku řekne, že se lidem pomstí za všechny ústrky, kterých se mu v životě dostalo, a bude dělat přesně to, co nechtějí, a užívat si legraci nad tím, jak oni budou trpět, že mají úplně něco jiného, než co chtějí. Takhle přece neuvažuje nikdo. Podle mě, když člověk sedí na radnici, tak může být nějak ideově zaměřen. Když bude z TOP 09, tak bude chtít snižovat domovní daně a stavět na náměstí drtičky odpadů, protože je to dobrý byznys, a místo domu s pečovatelskou službou bude chtít postavit veřejný dům, protože to víc vydělává. Na druhou stranu, když to bude sociální demokrat, tak ho upozorní na to, že ty věci mají i své nevýhody, to je dáno politickým zaměřením toho člověka. V komunální politice nejde primárně o tohle, ale o to, že lidé ve městě potřebují nějak slušně žít a radnice by jim to měla udělat. Podle mě nikdo tam nejde s cílem dělat něco jiného, než co jsem řekl. Pokud to nedělá, tak je to buď blázen, nebo nemá dostatek informací. Když nemá dostatek informací, tak přece by měl mít zájem je nějak získat z občanské

společnosti. Jak jinak je získat, než že nechá lidi se o to pohádat. Nemusí mít všechny názory sám od sebe. Byl bych rád, kdyby se tam tohle povedlo dostat.

**Poskytuje radnice redakci nějaké obsahy, na jejichž otištění vysloveně trvá?  
Jak jí redakce v tomto směru vychází vstříc?**

Úplně přesný přehled o tom nemám, ale určitě poskytujeme informace o akcích, které se budou konat. Teď se musí měnit řidičáky, takže informace pro občany. V tomto smyslu poskytujeme obsahy redakci. Na tom trváme, že bychom byli rádi, kdyby to zveřejnili. Oni nám v tom vycházejí vstříc. Vztah radnice s redakcí je v pohodě.

**Funguje redakční rada?**

Dosud nefungovala. Nyní jsme ve stádiu, že se ustavují komise rady města. Byl bych rád, kdyby vznikla komise, ve které by byl i starosta, ale nebyla by to redakční rada, protože tu já nepovažuji za nezbytnou, ale možná názor do budoucna změním, pokud bude zájem ze strany veřejnosti. Komise by měla na starosti vnější vztahy radnice a dbala by na marketing, šlo by hlavně o propagaci města jako turistického centra, komise by si vzala na starosti PR. Pro tuto komisi by ale Novoměstsko bylo jedním z médií. Té by bylo jedno, jestli ten produkt otiskne Mladá fronta nebo někdo jiný. Dokonce z tohoto pohledu je důležitější, aby to otiskla Mladá fronta než Novoměstsko, protože Novoměstsko má dopady jen na naše občany a u propagace je důležitější, aby se to dozvěděli lidé, kteří sem přijedou třeba na lyže.

**Plánuje nové vedení města nějaké změny vzhledem k vydávání Novoměstska?**

Rád bych zvážil, jestli čtrnáctidenní frekvence je nutná. Rád bych třeba uvolnil nějaké finanční prostředky, které nyní jdou na vydávání Novoměstska, na vstup do dalších médií. Novoměstsko by stačilo jako měsíčník, ale přiznávám se, že si nemyslím, že v tomhle názoru mám většinu.

## **HLOUBKOVÝ ROZHOVOR S REDAKTORKOU NOVOMĚSTSKA**

### **V čem spočívá činnost redakce?**

Činnost redakce je postavena na zajišťování informací pro občany města, a to jak v kulturní, tak ve společenské, sportovní oblasti, ale jistou roli tam hraje politika, takže toto spektrum by měla redakce obsáhnout. Přesný počet příspěvků v oblasti sportu, kultury a tak dále se teprve vygenerovává. Prostor by ale určitě měly dostat i příspěvkovky města a další organizace, které tady fungují, rozhodně by měly informovat občany o tom, co pořádají, co připravují. Nejsem zastáncem, aby se Novoměstsko příliš věnovalo akcím, které byly. Samozřejmě můžeme o tom informovat, ale jsem pro, když je to v menší míře, když je ve větší míře zastoupen prostor pro budoucí akce, pro to, co plánujeme, pro to, co chceme udělat, pro pozvánky, než o tom, že Klubíčko udělalo pro děti to a to. Je to sice pěkné, ale pojďme dát menší prostor akcím, které se konaly, nebo případně využít akce, které byly, k tomu, že vloni to bylo pěkné, tak letos přijďte znova.

### **Jak redakce funguje?**

Když mě přijímali, tak jsem tehdejší radě města říkala, že bych byla ráda jako uvolněná redaktorka Novoměstska, protože pracuji i pro jiná média a myslím si, že kontakt redaktora, který má rozhled v krajských médiích, tak to je pro malé město určitě velké plus. Ten redaktor má potom nějaký rozhled a i nějaké srovnání, případně může přicházet s náměty a podněty a není jen tak zakonzervovaný v novoměstské konzervě.

### **Jak probíhá redakční den?**

Každý den je velmi odlišný. Některý den se Novoměstsku nevěnuji z pohledu toho, co se ve městě děje, nebo ne, že bych se nevěnovala tomu, co se v Novém Městě děje, ale Nové Město má svůj běžný koloběh. Pokud je nějaká akce, tak se ji snažím

navštěvovat, pořídit fotografie, nějaký rozhovor a tak dále. Ten den rozhodně není každý stejný. Aby Novoměstsko bylo aktuální, tak nejvíc práce mu věnuju těsně před tím, než jde do tisku, aby tam byly aktuální a zajímavé věci. Když napíšete článek čtrnáct dnů před tím, než má být otisknut, tak se může stát spousta věcí úplně jinak. Za tu dobu, než Novoměstsko vznikne, se vám vytvářejí nějaké myšlenky a nějaká podoba toho Novoměstska, takže ten den, celý týden, všechno je to rozličné. Protože záleží na tom, jaké akce se odehrají ve městě, jsou měsíce, které jsou kulturně zajímavější, některé jsme měli politicky zajímavé a tak dále, každý měsíc, týden práce pro Novoměstsko je jiný, nicméně si myslím, že to je práce velmi intenzivní, a snažím se každý den nějakým způsobem pro Novoměstsko fungovat, něco zkouknout, vyřizovat poštu, je velmi důležité být v kontaktu s lidmi, kteří chtějí přispívat, ale i s inzerenty, protože v Novoměstsku je částečně prostor i pro inzerci, tak i s nimi musíme komunikovat, vyřizovat, jak reklama bude vypadat a tak dále, takže je to opravdu o komunikaci.

**Harmonogram tedy není stejný, ale máte snahu alespoň udržovat si každý den nejnütnější kontakt s Novoměstskem a přizpůsobovat se tomu, co se děje ve městě?**

Přesně tak. Je to taková pružná pracovní doba. Já v kanceláři na nic nepříjdu, nic neuvídím, proto nejraději pracuji doma a v terénu.

**Jaký je poměr mezi příspěvky, které někdo pošle a které vzniknou z vlastní redakční činnosti?**

Procentuálně na to nejsem schopna odpovědět, protože je to akce od akce jinak. Nějakou akci třeba navštívím, ale mnohdy mi potom někdo dodá svůj článek. Pak musím rozhodnout, zda mám něco vytvářet, nebo tam dát článek toho dotyčného. Stalo se mi to třeba s nemocnicí. Pozvali mě na otvírání nového CT a potom si dodali článek svůj. Co se týká nového CT, tak nejsem odborník v oblasti medicíny, to znamená, že to pro mě bylo určité usnadnění práce, nicméně poměr práce nedokážu posoudit, ale řekla bych, že redakční činnost spočívá i v tom sbírání příspěvků a inzerátů, takže když se podíváme na poměr článků, tak si myslím, že najdeme více

autorů, kteří jsou z řad občanů, nejsou to autoři, kteří jsou za tu svou práci placeni, protože to je čtrnáctideník občanů Nového Města. Mají právo na to, aby tam svůj článek o nějakém sportovci nebo o někom dali. Mají větší rozhled, takže někdy to jsou takové střípky redaktorů po celém Novém Městě a oni opravdu dodávají mnohdy i velmi zajímavé věci. Než bych se k tomu ke všemu dopídila, tak mi hodně pomáhají. Je to čtrnáctideník občanů, tak proč jim ten prostor nedat. Určitě nějaká redakční činnost je, ale tím, že to je jen na jednom člověku, tak si myslím, že poměr občanů v tomhle případě nevadí.

### **Jaké příspěvky dostáváte do redakce a od koho pocházejí?**

Jsou to příspěvky ze školství, jsou za nějakou školu, píše je třeba nějaká paní učitelka, případně žáci, když je to něco, co se povedlo žákům, dále to jsou sportovci, dodávají je atletické oddíly nebo biatlonisté, protože nás teď aktuálně čeká IBU Cup a mistrovství světa juniorů v biatlonu, takže tam je určitý tým lidí, kteří se snaží biatlon tady v Novém Městě podpořit, a Novoměstsko by mohlo nějakým způsobem pomoci. Občas jsem se i já na těch člancích podílela, že to se mnou konzultovali a případně jsem to doplňovala o názor starosty a tak dále. Takže to jsou ti sportovci. Dále jsou to občané Nového Města, kteří rádi píšou o historii a hlavně té historii rozumí a můžou se do toho pustit. Historie Nového Města je velmi lákavá, ale pro mě ještě pořád bahnitý terén, do kterého mám občas strach šlápnout, abych něco nepokazila. Je to potřeba všechno konzultovat s odborníky, ale pokud to někdo napíše z občanů města a napíše tam, že to je ten a ten dotyčný, tak to tak i lidé berou.

### **Jak třídíte příspěvky podle toho, jestli budou, nebo nebudou zveřejněny?**

Nejsem odmítavý typ redaktora, takže když mi někdo pošle svůj příspěvek, tak se to s ním snažím nějakým způsobem vykomunikovat, takže nikdo z našich pisatelů ode mne nikdy neslyšel, že toto tam rozhodně nedáme. Naopak si myslím, že to je čtrnáctideník občanů. To znamená, že oni tam mají určité právo přispívat, ale nemůže to být plátek lidí, že by si tam napsali jakýkoliv názor, ale proto jsem tady já, abych to nějakým způsobem filtrovala a řešila s nimi, že tohle ne, nebo co kdybyste



mi to napsal jinak, nechcete mi to zkrátit. Někdy se stane, že jim ten článek lehce přepíšu a pošlu jim to potom na schválení. Stalo se mi, že mi poslaly článek důchodkyně z Pohledce, který byl dlouhý a byl zbytečně obsáhlý, rozepisovaly se tam o takových příliš jasných věcech, co se na takové akci děje, takže to jsem jim trošku předělala a po konzultaci s nimi jsme to zveřejnili. Já nejsem jenom redaktor, který říká ano, ne a něco napíše, ale snažím se tam být filtrem a říkat, že takhle ne, takhle by nám to nikdo nečetl, pojďme to udělat jinak, zkuste to přepsat. Jsem spíše takový filtr, nestane se, že by mi někdo poslal článek, který by nebyl otisknut, aniž by se dozvěděl, že vůbec přišel. Stane se, že po nějaké debatě třeba řeknu, že toto je velmi citlivá záležitost a že do toho nepůjdeme. Jsou to takové stížnosti, třeba teď jsou v oblibě létací lampiony, říká se tomu lampiony štěstí, tak někdo to nafotil za svým domem někde v pšenici nebo v žitě nebo v ječmenu nebo v jiném obilí a chtěl to zveřejnit v Novoměstsku, jak si někdo může dovolit pouštět něco takového hořlavého. Když se ale ty lampiony prodávají, tak všichni vědí, že to má nějakou zodpovědnost, že když to pouštíme, že to do té přírody můžeme pustit, že se tomu nic nestane, že nikde nic neshoří. Tak jsme se to snažili mezi sebou vykomunikovat, protože ten článek zněl, jak si tohle někdo může dovolit, že jsme tady mohli všichni uhořet. Kdyby s tím ten člověk měl zkušenost a přečetl si návod u toho lampionu, tak by zjistil, že se nemohlo nic stát, že lampion spadne, až dohoří, tudíž nemůže zapálit les, obilí, nic. To jsou právě takové články, kdy je potřeba si to s lidmi vykomunikovat, objasnit jim, vysvětlit jim. Jsem spokojena, až když mi to odkývají. Rozhodně bych ale neřekla, že tam je nějaká cenzura.

### **Jste nějak ve své práci ovlivňována politiky na radnici či jinými politiky?**

To je hodně těžká otázka, protože se nám změnilo vedení města. Předchozí vedení chtělo změnu, která byla velmi citelná, ale už se nestihlo věnovat nějakému bližšímu obsahu, případně tlaku na mě, aby vycházelo nějaké Novoměstsko. Jedno tedy vyšlo na přání pani starostky s tím, že je to mimořádné číslo, které bylo na její přání, aby tam byly zveřejněny informace z rady a ze zastupitelstva a objasnění toho, jak to je s domem jistoty a s hospodařením města. To chtěla, aby bylo zveřejněno ještě před volbami. Jak moc to bylo tendenční, nebo nebylo, to musím nechat na posouzení jiným, protože pro mne to byl úkol. Zpracovala jsem zprávy z rady města,

ale zpracovala jsem je stejně, jako jsem je zpracovala do jakýchkoliv jiných čísel Novoměstska. Články o domu jistoty, o hospodaření města nebyly z mé ruky. Ani anketa. Pozvánka na besedu s lídry. Jinak titulky tady nepochází z mé ruky, jenom nějaké zprávičky, ale ty bychom psali tak jako tak, ty rozhodně nebyly tendenční. Cílem tohohle mimořádného čísla Novoměstska bylo objasnit dům jistoty a zveřejnit hospodaření města. Aby to nevypadalo, že to je jenom obhajování paní starostky a domu jistoty, tak tam byly vloženy zprávy z rady města a ze zastupitelstva. Neřekla bych, že to byl tlak, byl to úkol. Po výměně vedení města jsou rozdílné názory, neřekla bych, že to jsou tlaky, jsou to spíše názory, které ta radnice má trošičku jiné. Je možné, že se Novoměstsko v prvním pololetí trošku změní, aby titulní strana graficky korespondovala s grafikou, která se možná teď vygeneruje s novým logem Novoměstska, případně Nového Města. Zatím to je pro nás ve hvězdách, ale nicméně možná dojde k nějakému sjednocení titulní strany s webovými stránkami. Místo loga Novoměstských kulturních zařízení se už v posledních dvou číslech začal na titulní straně objevovat znak města, protože došlo k problému s tímto logem. Rozhodně to nebyl tlak, bylo to přání starosty. Dalším přáním, možná to byla malá výtky, na citáty, které se panu starostovi, nevím, jestli nelíbily, narážel na to, že Balzac vedle Luďka Soboty není úplně nejideálnější, ale myslím si, že to říkal s úsměvem, ale dostala jsem příkaz od pani Soldánové citáty úplně vynechat, abychom nerozrušili býka červeným hadrem.

### **Jste ovlivňována ještě někým jiným při své práci?**

Snažím se poslouchat lidi, kteří nějakým způsobem reagují. Někaký vliv to je, když na jedno číslo bylo reakce, že tam je příliš mnoho inzerce, ale řekla jsem, že to bylo způsobeno tím, že jsme měli prodlevu s inzeráty, proto jedno Novoměstsko bylo plné inzerátů, to stejné před vánočními svátky, aby mohly firmy ještě utratit peníze. Lidé třeba vnesou připomínku, že je malé písmo, ale to není žádný tlak. Tak se snažím písmo zvětšit. Nebo že chtějí, aby tam bylo tohle, tak se to snažím někde vyhledat a zveřejnit, abych mohla splnit všem ta přání, ale že by mě někdo nějak ovlivňoval, toho si nejsem vědoma. Snažím se názory poslouchat, ono je to těžké, protože někteří ty názory neřeknou přímo vám, ale řeknou je někde jinde, ale když se to ke mně dostane, snažím se to nějakým způsobem řešit.

**Podle čeho si vybíráte témata, o kterých budete psát při vlastní novinářské činnosti?**

Musí to být aktuální, v tomhle případě hraje roli aktuálnost, to je však složité, protože Novoměstsko je čtrnáctideník. Co bylo aktuální včera, už nemusí být aktuální při jeho vydání. Spíše píšu o tom, co nás čeká, nebo to byly politické informace. O tom, o čem píšu do aktuálního čísla Novoměstska, tak to jsou spíše hodně viditelné události nebo věci, které se Nového Města bezprostředně týkají. Myslím si, že si Novoměstsko musí ještě tematicky sednout.